

A SZATMÁRNÉMETI
KIR. KATH. FŐGIMNÁZIUM

1905–1906. ÉVI

ÉRTESITŐJE.



„PÁZMÁNY-SAJTÓ” SZATMÁR-NÉMETI

1906.

A SZATMÁRNÉMETI
KIR. KATH. FŐGYMNASIUM
1905-1906. ÉVI
ÉRTESITŐJE.

„PÁZMÁNY-SAJTÓ“ SZATMÁR-NÉMETI,

1906.

Ratkovszki Pál igazgató jubileuma.

Több évtizedre visszamenőleg végiglapozhatja bárki iskolánk évkönyveit, de abban a személyi kultusznak szentelve nem hogy lapokat, de még sorokat is alig fog találni. Ezen gimnázium tanári kara ugyanis bár koronkint helyet adott Értesítőiben az egyes szaktudományok körébe vágó dolgozatoknak is, első sorban mégis úgy tekintette azt a könyvet, amelyet a családi tüzhelyhez visszatérő ifjunak kezébe adott, mint a szülőket és az intézetet összekötő kapcsot; mint olyan tért, amelyen a tanárok a nevelés verejtékes munkájában összegyűjtött tapasztalataikat a szülők előtt feltárják, hogy ezek kincseit olyanok is értékesítsék, akiket az élet nehéz gondjai s az egyoldalú szülei szeretet megakadályoznak abban, hogy figyelem és szemlélődés által biztos vezérelvekre tegyenek szert gyermekeik nevelésében.

A jelen alkalommal kivételt teszünk; ezen néhány lapot jubiláns igazgatónk, Ratkovszki Pál érdemeinek megörökítésére szántuk. Most sem a személyi kultusz hajt bennünket, amelyre való hajlandóságtól távol állunk, hanem azon eszmének megbecsülése, amelynek huszonötévi tanári működése alatt az ünnepelt javaerejét szentelte. Ezen cél vezetett bennünket az ő jubileuma rendezésében. Hittük, hogy a város társadalma és a távolban működő régi tanítványai osztozni fognak örömmünkben, és ezen reményünkben nem csalódtunk.

4.

Becsületökre válik nem csupán az érdeklődőknek, hanem a magyar társadalom erkölcsi érzületének hőfokát is mutatja, hogy a nevelés ügyének szerény munkását megbecsüli. Mert különösen a magyar nemzet az, amelynek léte és állandósága nemcsak a szuronyokon és az anyagi javakon épül föl, hanem első sorban iskoláin sarkallik. A szuronyt kicsavarhatja az ellenség a katona kezéből; juthatunk véginségre, mint már annyiszor: de a tanítás ügyének munkása akkor is hiven teljesíti kötelességét. Mint gondos építőmester rakja le az ifju lelkében az ismeretek alapjait, fejleszti gondolkozását, nemesíti érzelmeit, edzi akaratát, erkölcsi elveket nyújt, jellemet képez, vallásosságra és hazaszeretetre nevel.

A szurony megfélemlithet; az anyagi javak érdekköröket teremthetnek: de a nevelés szent ügyének egyszerű munkása köré csak a szeretet hozhatja össze az ünneplőket.

Igy volt ez Ratkovszki Pál jubileuma alkalmával, mert ő valóban megközelíti az igazi tanár eszményképét.

Felsőbányán 1851. évi július 4-én született. Atyját korán elveszítette s öccsével, Somával, jelenleg a munkácsi állami főgimn. hitoktatójával egyetemben özvegy édes anyja szárnyai alatt nőtt fel. Igen vallásos lelkületű s szigorú elveket valló nő volt az édes anyjuk, akinek tekintélye előtt még akkor is szívesen meghajoltak gyermekei, mikor az ő fűrtjeik is őszbe csavarodtak s az elaggott szülővel szemben a gyermeki kötelesség terheit viselték. Egyedüli vágya az volt a jó anyának, hogy gyermekei Isten szolgálivá legyenek; s ezen óhajta teljesült is, mert mindkét fiából pap lett.

Ratkovszki Pál a szatmárnémeti kir. kath. főgimnáziumban végezte középiskolai tanulmányait, a hetedik osztályig a jezsuita atyák vezetése alatt álló Hám-konviktusban, azontul pedig a papnevelő intézetben. A hittudományokat a szatmári theologiai főiskolán sajátította el. 1875. évi március 22-én püspöke pappá szentelte, s azontul egy éven át az ifju pap Tiszaujlakon és Máramarosszigeten mint segédlelkész gyűjtött lelkipásztori tapasztalatokat.

5.

A katolikus egyháznak ősrégi hagyománya az, hogy nem csupán az Ur szőlőjébe küld pásztorokat, hanem munkásokat állít minden térre, ahol a felebaráti szeretet önfeláldozást követel. Katolikus papot épügy lehet találni a Szent-Bernát-hegy örök hóval fedett csucsán, mint Óceánia belpoklosai között, vagy Afrika pusztáin és Kína keresztény vérrel öntözött talaján. S ha az egyház elküldi a maga szolgáit a lelki betegek, megtevélyedettek s az igazságszolgáltatás keze által sujtottak közé: hogy ne venné szeretetteljes gondozása alá a jövő reménységét, az egyház és a haza legdrágább kincsét, az ifjúságot ?

Templom és iskola rokon hajtásai a kereszténység erős törzsökének; az iskola a templomtól kapott fényt és erőt, de viszont az iskola népesítette be a templomokat s az rakott magas boltívei alá megdönthetetlen oszlopokat. Egymást nem vethetik meg.

Tizenhét századon át majdnem kizárólag az egyház látta el tanítókkal a muzsák csarnokait. De még a mai megváltozott körviszonyok között is, midőn jeles képzettségű világi erőknél bővebben vagyunk, szakítást jelentene az egyház multjával, ha e nemes versenytértől az egyháziakat távoldartanák; a szatmárnémeti kir. kath. főgimnáziumnál pedig vétek számba menő jogfeladás lenne, mert itt a tanulmányi alap és az egyházmegye között annak idején létrejött szerződés biztosítja a megfelelő készütségű papok számára a kathedrát.

Kellőleg tudta ezt méltányolni Szatmárnak akkori nagynevű főpásztora, dr. Schlauch Lőrinc, a későbbi váradi bíboros püspök, és Ratkovszki Pált a budapesti egyetemre küldte, hogy a fizika- matematikai szakból tanári oklevelet szerezzen.

Mire valók egy pap kezében a mennyiségtan és a természettudományok? Talán arra, hogy prédikálással vesztegesse az anélkül is drága időt?

Világért sem. Hanem ugyanarra jók, amire valók bármely vallásos ember kezében; hogy t. i. habár ezen célra

6.

külön egy szót sem szól, egész lényével átéreztesse, hogy az anyagi világ megmásíthatatlan törvényei és az univerzumot mozgató erők fölött ott van, mint végok egy fensőbb értelem és egy mindenható akarat.

Ugy látszik, ezen célból tanítja szívesen Ratkovszki már közel két évtizede a bölcséleti előtanulmányokat is. Ezen tárgyban, a pszichológia szövevényes problémáinak boncolgatása alkalmával már el sem lehet zárkózni a keresztény hitet legközelebről érdeklő kérdések elől. Az ifjú lelke a maga módja szerint érdeklődik, tévelyeg, kutat, szertelenségbe csapong: már itt egyenesen irányítani kell, mert különben mint kész atheista vesz búcsut a középiskolától. Akárhányszor kérdésekkel ostromolja a tanárt. Ilyenféle rendreutasítás: „Hozzám nem tartozik, kérdezd a felekezeted hittanárától” — amint egyáltalán beleütköznék a koncentráció elvébe, úgy hiba volna azért is, mert kielégítés nélkül bocsátaná el a szomjazó lelket attól a forrástól, amelynek vizétől üdülést és életet remélt.

Ratkovszki mint római katolikus pap családot nem alapított Tudja-e hát az ifjúságot szeretni?

Erre a kérdésre nem felelek. Adják meg a választ százakra menő tanítványai, akik közvetlen vezetése alatt állottak, s valamint az iskola padjaiban rajongva szerették, úgy most is a társadalom legelőkelőbb állásaiban a legmelegebb hálával gondolnak rá. Adja meg a választ az a nyolcezer korona, amelyet szegény sorsu tanulók ellátására a sajátjából adott. Köztudomásu, hogy valamint ifjabb éveiben ő volt a tanulók pártfogója, úgy most is, igazgató korában, ha valamely tanár szigorubb mértéket és éles elbírálást kíván, ő a megengedhető határig a szülők érdeke képviselőjének vallja magát. Egyébiránt a föntvázolt elv következetes alkalmazása azon abszurd eredményre vinne, hogy csakis családos emberek lehetnek jó tanárok s azok közül is csupán azok, akik középiskolába járó gyermekeiket már felnevelték; tehát olyan korban, midőn a mai viszonyok szerint a közpályán működők már a nyugalom éveire sóvárognak.

7.

De az a szeretet, amely szívét az ifjúság iránt eltölti, a jó atya okos szigoruságával egyesül. Határozott egyénisége tiszteletet parancsol s minden további eszköz alkalmazása nélkül is föltétlen engedelmességre talál az ifjúnál. S ha az iskolai életben voltak régen — mint vannak a sztratégiában — veszélyeztetett pontok, ahol a tekintély elvét megingás fenyegette, azokra Ratkovszkit küldötte hajdan elüljárója, s a rend helyreállott. Rokon lélek volt ő e tekintetben Hehelein Károllyal, gimnáziumunk régi híres igazgatójával, akihez a jelentékeny korkülönbség dacára ma is a barátság kötelékei fűzik.

Hazafisága nem üres szólamokban nyilatkozott, mint az divatban volt három évtizeden keresztül, hanem tevékenyen szolgálta nemzete javát az ifjúság nevelésével. Különös kedvezményképen kérte ki főigazgatójától azt az engedelmet, hogy magyar nyelvet és irodalmat tanithasson. Tette pedig ezt oly ügybuzgósággal és lelkesedéssel, hogy nem volt oly közömbös tanítványa, aki e tárgy fontosságát át nem érezte s vele együtt a nemzeti nyelv és a magyar haza szeretetére ne gyuladt volna. Magam is ezen szerencsések között voltam, s mai tapasztalatommal is azt mondom, hogy szakavatottság tekintetében sem kerülhetett volna jobb kezekbe ezen tárgy.

Elkövetkeztek aztán az alkotmányosság közelmúlt megpróbáltatásai, s ő a kisértésekkel szemben míg egyrésztől tiszta jellemű, önértetes polgárnak bizonyult, másrésztől sikerrel verte vissza a vezetésére bizott testület s a saját független politikai meggyőződését korlátozni törekvő jogtalan támadást a hatalom képviselőjével szemben.

Ratkovszki Pál minden tekintetben egész ember. Tudja, hogy az iskolán kívül is vannak kötelességei; vannak tartozásai az egyház, a társadalom és a tudomány iránt.

Egyházának buzgó papja. Több éven át mint gimnáziumi hitszónok járt elől az ifjúság nevelésében, egyik kezében a kereszt jelével, másikban a tudomány fáklyájával. A katolikus irodalom támogatása céljából alakult „Pázmány-sajtó“ egye-

8.

sületnek megalapításában övé az oroszlánrész; további vezetéséből ő csak a gondot és munkát kérte ki magának, lemondva minden ellenértékről. A társadalmi élet irányítására s a közműveltség fejlesztésére szolgáltak számos felolvasásai és hirlapi cikkei, amelyekben akárhányszor életre való eszmékkal iparkodott polgártársait tespedésükből felrázni. Tudományos törekvéseiről értekezései tanuskodnak, különösen pedig a Tesla-féle kísérletekről irt tanulmánya.

Nem csoda, hogy ezen érdemes férfiut 1895-ben úgy fölebbvalóinak az ő rátermettségét méltányoló elismerése mint tanártársainak közvéleménye egyhangulag jelölte az igazgatói székbe. Bölcs kormányzásának évei alatt az ő lankadatlan tevékenységét hirdetik: a gimnázium hatalmas fejlődése, a Pázmány-konviktus (Tápinézet) megerősödése, eredményes tanulmányutak, az ifjuság egészségét és testi fejlődését előmozdító intézmények, az egyházi ének középülésre szolgáló felkarolása s mindenekfölött a gondjaira bizott intézet országos régi jó hírnevének csorbitatlan fenntartása és öregbitése.

Kitüntetések nem keresett. Ami eddig érte, az az ő felelősséggel terhes állásához mérten szóra sem érdemes. Mi tanártársai és régi tanítványai, akik őt legközelebről ismerjük és értékét legjobban tudjuk, akartuk a közelismerés koszorujával őt feldiszíteni, midőn az elmúlt polgári év okt. 7. napján tanárságának huszonöt éves és igazgatóságának tiz éves jubileumát megültük.

Az ünnep lefolyása a következő volt.

Előkészületek.

Már október 6-án este észrevehette a figyelmesebb szemlélő, hogy a város mozgalmasabb. Vendégek érkeztek a jubileumra: Ratkovszkinak régi tanítványai, kiket helybeli iskolatársaik nagy örömmel rajzoltak körül; volt kollégái, jó barátai, mindegyik egész kísérettel körülvéve.

9.

Még többen érkeztek a reggeli kilencórai vonattal. Ezeket a főgimnázium hagyományos szállásmestere, Nagy József tanár kalauzolta, kifogyhatatlan humorával és találó ötleteivel az ut fáradalmaitól ellankasztottakat is felüditve.

Az érkezők első találkozó helye a főgimnázium tanácskozó terme volt. Itt megisméltődtek azon jelenetek, amelyek régi iskolatársak visszontlátásánál történni szoktak.

— Isten hozott!

— Bocsáss meg, nem emlékezem reád!

— Lehetetlen! Hát annyira megváltoztam volna? Erőltesd meg csak kissé emlékező tehetséged, öregem!

— N. N. vagy.

A régi emlékek felujulnak s a régi jóbarátok örömmel borulnak egymás keblére.

Ott voltak: Hehelein Károly prelátus-kanonok, gr. Teleki Sándor, Kiss Zsigmond dandárparancsnok-ezredes, Szabó István pápai prelátus, Seide József őrnagy, Ryll Ferenc ezredorvos, Varju és Szoták századosok, Berencei Kovács Jenő és Boér Endre földbirtokosok, Dr. Kelemen Samu orsz. képviselő, a helybeli tanintézetek igazgatói és tanárkarai, a kir. tanfelügyelőség, a papi, az ügyvédi, orvosi, mérnöki, kereskedői karok számos képviselői. A nagybányai áll. főgim. részéről: Kiss Gábor, Fülep Imre, Patkó József és Ince Lajos tanárok. Munkácsról Dr. Ratkovszki Soma főgim. hittanár. Beregszászból Gedai és Korpás tanárok. Nagykárolyból Cseh Lajos igazgató és Niklos János tanár. Hám József igazgató Sátoraljai helyből. Löffler József főgimn. tanár Trencsénből. Pereszlényi István ügyvéd (Varannó), Dr. Kozányi Zsigmond, Kovásznay, Szaploncay és Benyovszky főszolgabírák, Köncs László, Veszprémy Sándor, Hadzsega Dániel plébánosok, Gönczy Antal esperes, Richter János tkpénztári igazgató Técsőről, Dr. Lengyel Alajos ügyvéd, Dr. Lengyel Endre, Dr. Fehér Edgár, Szálka Valér stb. stb.

A hálaadó isteni tisztelet.

Kilenc órakor a főgimnázium ötödfélszáz tanulója tanárainak vezetése alatt s az egész ünneplő közönség a gyönyörűen feldíszített zárdatemplomba vonult, hol a jubiláns maga mutatta be a vérnélküli áldozatot az Istennek, hálát adva mindazon sok égi és földi jóért, melyeket negyedszázados tanári és tiz évi igazgatói pályája alatt a Gondviseléstől nyert. A jubiláns igazgatónak miséjében Dr. Fechtel János, Fölkel Béla és Bagossy Bertalan tanárok s a főgimnázium növendékpap tanulói asszisztáltak. Nagyban emelték a jelenlevő közönség áhitatát a növendékek énekkarának kvartettjei és Orosz Alajos tanár bariton szólója.

A főgimnáziumi ünnepély.

A templomból az izléssel feldíszített tornacsarnokba vonult az ünneplő közönség. De szűknek bizonyult ez a különben hatalmas helyiség, mely máskor ötszáznegyven tanulót, huszonhárom tanárt és egy sereg érdeklődő szülőt kényelmesen befogad, úgy, hogy a növendékek nagyobb része ezen alkalommal kinnrekedt. Két emelvény volt a teremben: egyik az ünnepelt és a jelenlevő notabilitások részére, a másik az ünnepi szónokok számára.

Mikor egybegyült a közönség, melyben nagy számmal voltak hölgyek is a legelőkelőbb társadalmi osztályokból, a szónoki emelvényre lépett dr. Fodor Gyula tanár s az ünnep célját röviden ismertette, azon indítványt tette, hogy Fásztusz Elek tanár vezetése alatt küldöttség menjen a jubilánsért.

Pár perc múlva belépett Ratkovszki igazgató. Mindenkinek érdeklődése feléje fordult s láthatta rajta a fürkésző tekintet, hogy azt az erős, higgadt embert mint rázza meg s teszi meghatottá a százak ajkairól előtörő lelkesedés és a szemekből elősugárzó szeretet. Az énekkar üdvözlő dalának elhangzása után Orosz Alajos tanár lépett a dobogóra. Szép

11.

érces hangon beszélni kezdett; sorra kidomborította az ünnepelt igazgató jellemvonásait. De nem a tagadhatlan szónoki erő, nem a gondolatok logikus rendje, sem a plasztikusan kidomborító elme művészete nem volt az, amely a hallgató közönséget elragadta, hanem az a hízélgéstől ment őszinte hang, mely ugyanakkor, midőn a főnököt magasztalja, teljes tudatában van azon testület erkölcsi súlyának, melynek érzelmeit a nagy közönség előtt tolmácsolja. Beszédét egész terjedelmében itt közöljük.

„Főtisztelendő Igazgató Ur, Szeretett Főnökünk!

Az őszinte tisztelet és meleg szeretet, amelyet irántad hétköznapiokon is élénken érezünk, ma ezen ünnepi napon a lelkesedés lángjával lobog fel az áldozati oltáron, amelyet szívünkben az érdem tiszteletére emeltünk.

Joggal és örömmel ünnepelünk ma, amikor a mi nagy családnak feje érdemes tevékenységének nevezetes évfordulójához jutott; szeretettel veszünk ma téged körül: mi a munkában testvéreid és osztályosaid, volt és jelenlegi tanítványaid, a te szellemi gyermekeid; tisztelőid és barátaid; s valamint ma te hálával imádtad a Gondviselést, úgy a mi szívünkből is hálaadó imádság száll az ég felé, amiért a jó Isten téged hosszú, emésztő munkád után is teljes testi épségben és szellemi frissességben tartott meg; mert örvendezve látjuk, hogy a munka nagysága csak növelte munkabírádságot, az akadályok csak szilárdították akaratod erejét, sikereid nem tettek elbizakodottá s a sikertelenségek és csalódások dacára is megőrizted lelked harmóniáját s az emberek iránt való szeretetedet.

Nagy és felelősséggel teljes az az állás, amelyet betöltesz: egy nagy multu, jó hírnevű intézetnek s abban csaknem 600 egyénnek anyagi, szellemi és erkölcsi javairól Isten és emberek előtt te tartozol számolni: s hogy ezeket kellő erkölcsi sullyal kormányozhasd, hatalom van kezébe adva, amelylyel élni és visszaélni egyaránt lehet.

12.

Hazánk bölcse azt mondja egyik híres beszédében, hogy „az uralkodás végcélja nem lehet a hatalom nagysága. A hatalom csak eszköz, végcél a népek boldogítása.“ Mély bölcsességgel telt szavak, amelyeket nemcsak az uralkodóknak, hanem mindazoknak cselekvéseik elvéül kellene vallaniok és követniök, akiknek hatalom adatott.

Ám fájdalom! A hatalom birtokosai nem mindig tudnak helyesen élni jogaikkal, s a jogból sokszor jogtalanság, a hatalomból erőszak lesz.

A hatalom birása nagyon gyakran teremt kétlelkű embereket, akik felfelé meghunyászkodók, hizelkedők és árulkodók, lefelé zsarnokok és erőszakoskodók.

Hogy te bölcs mérséklettel és lelki erővel emberül állottad meg helyedet e két szélsőség között a helyes középuton, ennek itt a nagyközönség előtt való nyilvános elismerése ma nem hizelgés, sőt elhallgatása mulasztás volna.

Velünk szemben, akik vezetésed alá vagyunk rendelve, azt az elvet vitted át a valóságba, hogy te „primus inter pares“, első vagy az egyenlők között; mint igazgató arra törekedtél, hogy vezess bennünket, s nem hogy uralkodjál rajtunk. Tiszteletben tartottad mindenkinek helyes határok között mozgó és érvényesülni igyekvő egyéniségét, tudományos és pedagógiai meggyőződését s mindig megbecsülted a mások véleményét, sőt intézetünk fontosabb ügyeiben sohasem intézkedtél addig, míg tanártársaid idevágó véleményét ki nem kérted és meg nem hallgattad.

A kartársi összetartásnak és szeretetnek ápolásában, az ellentétek és félreértések lehető eloszlatásában mindig irányadó jó példával jártál elől: támogattad, védelmezted a gyöngét; bátorítottad a csüggedőt; mérsékelted a tulbuzgót s irányítottad az erőt; s míg nehezebb kérdésekben rendesen a te higgadt ítéleted és leleményességed találta meg a helyes megoldást, addig kedélyes tanári összejöveteleink hangulatának

13.

a te szeretetreméltóságod és kedélyesség volt egyik fő éltető forrása.

Mint igazgatón, rajtad nem láttuk igaznak bizonyulni a „honoros mutans mores“ eléggé közönséges tapasztalatát; ami annál fájdalmasabb csalódás lett volna, mivel a közoktatási kormányzat kinevezésében irántad nyilvánult bizalma tanártársaidnak osztatlan helyeslésével találkozott, mert az igazgatóságra akkoriban a mi jelöltünk is egyedül csak te voltál. Kinevezésed felbűnk emelt ugyan tekintélyben, de te azután is közöttünk, szívünkhöz nőve maradtál szereteteddel.

Igazgatói működésednek egyik fő vezérlő és éltető jellemvonása a szeretet volt!

Ámde egyoldalú volnék, ha jellemednek csak ezen egy vonását akarnám kidomborítani, s így a kép, amelyet rólad festenek, éppen ezért hű sem volna.

Az a kormány, amelynek vezérelve kizárólag csak a szeretet, gyenge kormány, mert szeretet a kormányzóban önmagára hagyatva könnyen válik lágyszivűséggé s ez az alárendeltekben a visszaéléseknek tág kaput nyit. Azért valamint az aranyhoz is keményebb fémeket vegyitnek, hogy a közhasználatban el ne kopják s értékéből ne vesszithessen: úgy a szeretet színaranyában is keményebb elem, az erélyesség szükséges, hogy amannak erősítője, szilárdítója legyen.

Ez az erélyesség nemcsak kellő arányban meg van benned, hanem ez az uralkodó és ismert vonása egyéniségednek.

Felettes hatóságaidal szemben mindig szilárd eréllyel mozdítottad elő s ha kellett, védelmezted az intézet és egyesek jogos érdekeit; megkockáztatva néha azt is, hogy felsőbb-séged előtt a „kellemetlen ember“ színében fogsz feltűnni s erélyességednek, szívós kitartásodnak intézetünk és egyesek nem egy oly eredményt köszönhetnek, amelyet kevésbé erélyes utánjárás vagy egyáltalában nem, vagy csak sokkal későbbben tudott volna kivinni. Hogy az ilyen buzgóságot, az ilyen

14.

makacs erélyt a felsőbbség is tisztelni és méltányolni tudja, annak éppen sikereid a legékesebben szóló tanubizonyosságai.

Ugyanezt az erélyt éreztük lefelé is mi, akik vezetésedre vagyunk bizva — tanárok és tanulók egyaránt — ha tudtuk, tapasztaltuk, hogy a mi kormányunk gyeplőit bölcs elme és érző szív irányítják; alkalomadtán azt is lehetett és kellett éreznünk, hogy e gyeplőket kemény kezek tartják, amelyek a félretérést vagy kizökkenést akadályozzák.

De azt is tapasztaltuk, hogy valahányszor valakinek a hivatalos érintkezésben erélyedet kellett éreznie, a magán érintkezésben fokozottabb szeretettel igyekezted az érzékenység sebeit orvosolni; hogy míg előbb az erély adott hathatósabb nyomatékot az ilyenkor is vezérlő szeretetnek, utóbb a szeretet simítsa el az erélynek netaláni érdességét.

Az erélyességgel párosult szeretet voltak vezérlő erőid mint igazgatónak: szaktudományaid szeretete s mélyrehajtó lelkes előadása mellett ugyanezek vezéreltek mint tanárt.

A középiskolának egyik fő nemzeti és kulturális jelentősége abban áll, hogy a nemzet intelligenciáját folyton új elemekkel gyarapítja; oly szerve a középiskola a társadalomnak, amellyel az u. n. alsóbb néposztályok tehetségesebb elemeit is fölszivja s egyenrangú tagként illeszti be az intelligencia azon rétegébe, ahol nem a születési előjogok, nem a vagyoni kiválóság, hanem a tehetség, a munkaszeretet és a becsületes életfelfogás adja meg az egyénnek az értékét.

Te ebből a munkából is előkelő részt vettél: mert százakra és százakra megy az intelligencia számottevő tagjainak száma, akikbe tanártársaiddal egyértelműen munkálkodva — mint tanár és mint hitszónok — beleoltottad a hitnek és tudásnak összhangját; a gyermeki bizodalmat és alázatosságot az Isten és hűséget a haza iránt, szeretetet az emberségesekkel, kiméletet a gyengékkal, visszautasító határozottságot a pöffeszkedőkkel s nyílt egyenességet mindenkiel szemben.

Ezek a jellemfejlődésre gyakorolt hatások maradandóbb eredményei a te tanári működésednek. Az ismeretek, amelyekre

15.

egykor őket oktattad, nagyrészt már elpárologtak, de lelkökben nyomait hagyta egyéniséged nevelő erejének; s a szeretet és nagybecsülés, amellyel akkor irántad viseltetek, nemcsak megmaradt, hanem az idővel tisztult és öregbedett és szeretetök adóját ma ők is meghozzák neked.

Fogadd, kérünk, szívesen tanártársaidnak az én gyenge szavaimmal tolmácsolt ragaszkodását, üdvözlését és szerencse-kívánatait; teljes mértékben megérdemled azokat, mert te nem a hatalom nagyságára és éreztetésére, hanem népednek boldogítására törekedtél. Szeretetünk külső jele gyanánt vedd szívesen a mai nap emlékére e csekély ajándékot.

Kérjük az Istent, tartson meg téged lelki és testi épségben, hogy erélyedben meg nem fogyatkozva, szeretetedben gyarapodva a közös gondunkra bizott ifjuság vallásos, hazafias és tudományos kiképzésében még sokáig légy mesterünk és vezérünk. Éljen soká!

Mélyen tisztelt közönség!

A leglelkesebb ünnepnapok után megint hétköznapiak, a munka napjai következnek: a beszédek elhangzanak, az öröm-tüzek kialusznak s a felhevült érzelmek visszatérnek rendes medrükbe s az ünnep mint mindig halványuló kedves kis kép áll az emlékezetben. Hogy azonban a benső érzelemmel megült mai ünnepélyünknek maradandóbb emléket hagyjunk, ünnepeltünk arcképét tanácskozó termünk számára megfestettük, hogy az ő szigorú, de benső lelki jóságot kifejező arcvonásai a messze jövőben is néma, de azért ékesen szóló hirdetői legyenek az igazgató erélyének és a kartárs szeretetének.“

Beszédje közben remek művü ezüst tintatartót és tollat nyújtott át az ünnepeltnek, mint az intézet tanári karának ajándékát. Beszédje végén pedig lehullott a lepel s ott láthatta a közönség ugyancsak a tanári kar ajándékképpen Ratkovszki igazgató művészi kivitelü s jól sikerült arcképét, mely Ócsvár Rezső tanár ecsetjét dicséri.

16.

Ezután dr. *Vajay Károly* városi tiszti főügyész a volt tanítványok nevében a következő beszédet mondta:

Igen Tisztelt Ünneplő Közönség!

Kedves Barátaim s Tanulótársaim!

Ünnepre jöttünk ma össze. Együtt vagyunk ismét e falak között, amelyekhez a feledhetetlen ifjukornak oly kedves, soha el nem évülő emléke fűz. Összehozott, összegyűjtött bennünket ide a szeretet, a tisztelet és hála érzete egy férfiu iránt, akinek személye és egyénisége ezen emlékek központja, akinek emléke ma is, a hosszú évek múltán, a régi helyen, a szívünkben változatlanul él és velünk marad mindörökké.

Megtisztelő bizalmatok folytán engem ért a valóban kitüntető szerencse, hogy nevetekben, a volt tanítványok nevében, fejezzem ki ez ünnepnapon érzelmeinket. Nem könnyű a feladat, s ha vállalkoztam rá, abban a reményben tettem, hogy az igaz érzelmeknek egyszerű szavakban is kifejezést lehet adni; hogy pedig az ünnepekt kedves tanárunk iránt érzelmeink tiszták és igazak, ahhoz kétség nem férhet.

Azok közül vagyok, akik látták a pálya kezdetét; azok közül, akik a még ugyan mindig tetterős és fáradhatatlan, ma már vezér, akkor pályája hivatásától lelkesülő ifju tanár alapos és világos előadásainak legfrissebb forrásából meritettünk. Hosszu az ut, melyet azóta megtettünk: ünnepeztünk pályájának rögös utjain, mi az életnek még nehezebb ösvényein. Mély megilletődéssel állunk meg az évfordulón, szeretett tanárunk; nekünk is sok volna a mondanivalónk, csak oly bizalmasan, mint egykor.

Az a 25 év, amelynek évfordulóját üljük, nagyjelentőségü az emberi életben. Mindenkire nézve ez a 25 év jelzi az időt, amidőn az ifju pályát választ; jelenti az ifjuságot, a tetterőt és az alkotás vágyát, az élet legszebb korszakát; tevékenységünknek, hivatásunknak ezen időre eső része az, amely eldönti életünk sikeres voltát, megadja annak jellegét.

Alkalmas tehát az ily évforduló az elmélkedésre. Ekkor már számot vethetünk sáfárkodásunkkal, — elbíráljuk életpályánk választottságát és kitűzött életcélunk többé-kevésbé való megközelítését.

Én úgy érzem és úgy látom, hogy a mi kedves ünnepeltünk e napon, e kérdésre igennel felelhet. Pályatársainak, tanítványai százainak, a társadalom minden rétegének osztatlan elismerése és szeretete veszi körül. Oly jutalom, amely csak egy jól és nemesen betöltött élethivatásnak jut osztályrészül.

Az a 400 ifju, aki mint volt tanítvány az ország minden részében küzd, dolgozik és munkálkodik a közélet különböző mezején, habár nincs is jelen mind, de kivétel nélkül szeretettel gondol a mai napon a szeretett tanárra, igazgatójára, akiben nemcsak a tanítót, de az ifjuság őszinte barátját, segítő társát tanulta mindenkor ismerni és becsülni.

E város falai közt mintegy hatvanan vannak volt tanítványaid, akik közéleti működésükben is figyelő és bíráló szemeidre mindig ügyelünk, mert hiszen jól tudjuk, hogy ma sem közömbös előtted egy volt tanítványodnak életsorsa sem.

Jól tudjuk, tapasztaljuk, hogy az öröm és lelkesedés mindannyiszor a te szivedet is hevíti, ha egy volt tanítványod valamely sikert ér el, vagy előhalad az életben. Látjuk, érezzük, hogy azok a gyökerek, amelyekkel a volt tanítványok a közélet különféle viszonyaihoz fűzvék, egész a szivedig leérnek s onnan táplálkoznak még ma is.

Nem az ifjuságért dobog-e ez a szív, amely az őt illető szerény jutalékokból, mintegy 4000 koronát juttatott a szegény ifjaknak ?

A mi ünnepünk ez tehát elsősorban, kedves barátaim. Ünnepeljünk is e ritka alkalommal. Ismereteinknek alapját, a munkakedvet, élethivatásunk betöltéséhez szükséges erőt, kitartást, hajlandóságot e falak közül vittük magunkkal, s e falak között él és működik ma is azon férfiú, akinek nevéhez és személyiségéhez mindnyájunkat a szeretet, a bizalom megnyilatkozásának oly sok kedves emléke fűz.

18.

Mély tisztelettel hajtom meg tehát előtted, volt tanítványaid nevében az elismerés, a köszönet és a hála zászlaját; biztosítunk, hogy irántad való szeretetünk, ragaszkodásunk az idők további folyamán sem szünend meg soha. Sokkal becsesebbek közös emlékeink, semhogy feledésbe mehetnének. Kifejezem hálás köszönetünket mindazért a jóért és szépért, amire tanítottál; azért a nemes barátságért, amellyel tanítványaid iránt viseltettél; azon őszinteségért és bölcs szigoruságért, amelyre megszoktattál; s ha nem is időzhetem hosszabbban a hála és elismerés szavaival, ne tekintsd ezt kicsinylésnek, az ügy iránt kevésbé való érdeklődésnek; s ha rövid szavakban fejezzük is ki érzelmeinket, biztosítunk, hogy szívünk egész melegével ünnepelünk és kívánjuk, hogy az egek Ura még számos éveken át jó egészségben, ezen intézet felvirágoztatására, a tanuló ifjuság javára tartson meg, hogy még számos ifjut nevelhess a hazának, számos jó polgárt a városnak. Részeltesd még a szeretetnek szivedben levő kiapadhatatlan forrásából számos ifju utódunkat s találd meg fáradozásodnak, munkálkodásodnak jutalmát azon szeretetben és ragaszkodásban, amellyel irántad volt és jelen tanítványaid viseltetnek, és azon örömben, amelyet volt tanítványaid előhaladása kapcsán érzesz.

Isten éltesen és tartson meg soká, soká!“

Volt ezen beszédben valami, ami örökre feledhetetlen lesz azok előtt, akik hallgatták. Ismét nem a beszéd szónoki előnyeit értem itt, hanem azt a közvetlenséget és azt a szeretetet, amely minden hangot és minden szót úgy átszótt, mint mesteri ujjak alatt a ragyogó arany fonál az értékes kelmét. Megható volt mindazt hallani, amit ez a köztisztelőben álló férfiú élete delén hálája kifejezésül mondott egykori tanítójának. Könyvek csillogtak minden szemben s meghatottság ült minden arcon.

Beszédje végével, mint a volt tanítványok ajándékát, egy művészi kivitelű albumot nyújtott át a jubilánsnak. Százötvenegy arckép van benne, köztük olyan férfiaké is, akik vagy

19.

a helybeli, vagy az országos köztevékenység jeles alakjai. Ott láthatók: Dr. Vajay Károly, Szabó István, Dr. Schönherr Gyula, Dr. Papp Zoltán, Dr. Lengyel Zoltán, Dr. Tóth István stb. Az album eredeti magyar motívumu díszmű, teljesen kézimunka, Dávidházy Kálmán debreceni díszműves munkája, aki Ócsvár Rezső tervezetét kiváló ügyességgel és izléssel effektuálta.

Az éljenzéssel és tapsal kísért beszédekre *Ratkovszki Pál* köszönte meg az ünnepeltetést.

Beszéde elején azt mondta, hogy bár sohasem lépeti fel előkészület nélkül olyan alkalmakkor, mikor arra számított, hogy beszédét többen fogják hallgatni, de ezuttal a köszönet és hála szavait tisztán a szívére bizta, hogy ez tolmácsolja azokat. Mikor az ünneplés megtartásába beleegyezett, fontolgatta és kereste az alapot, melyen magát megnyugtassa az iránt, hogy az ilyenkor elhangzani szokott sok dicséretet elfogadhatná, s ennek keresésére nem az álszerénység, hanem az igazságszeretetet vezette. Ezt az alapot annyival is inkább kereste, mert nevelői arra tanították, hogy erőnk szerint munkálkodni nem érdem, hanem kötelesség.

Jól esett megérteni az elhangzott beszédből, hogy az alapok, mely miatt az ünnepeltetést elfogadta, mások előtt sem ismeretlen s ez nem egyéb, mint hogy mindig szerette az ifjúságot, s ez viszonzszeretetet követel; s szerető lelke azt sugta, hogy e viszonzszeretet elől kitérnie nem lehet.

A legnagyobb készséggel, alázatos szívvvel és lélekkel fejezi ki háláját azok iránt, kik e viszonzszeretet megnyilatkozására ilyen szép alkalmat nyújtottak. Beszéde további folyamán kifejtette, hogy ő már meg nem változtathatja irányelveit, melyek eddigi működésében vezérelték, legfellebb ezután még fokozottabban törekedhetik arra, hogy e szépen megnyilatkozott szeretetből merítsen erőt további munkásságra. S midőn mindenkinek hálás köszönetet mond, kik az ünnepélyen megjelentek, kéri főképen az ifjúságot, hogy ezt az

20.

intezetet mindig jótevőjüknek tekintsék, s az Isten áldását kéri mindnyájukra.

Uj meglepetés közetkezett. Egy ifju lépett a szószékre, Molnár Imre VIII. osztályu tanuló, és egy társának, Bérczi Bélának alkalmi ódáját szavalta el annyi erővel és oly mély érzéssel, hogy minden tekintetben rászolgált az elismerés megnyilatkozásaira, melyek szereplését követték.

Miért e fény ? Vígadva miért fakad ma
Szívünk húrján oly édesen a dal ?
Égi tűz szállt le az ifjú kebelbe,
Mely előbb sívár volt s kihalt ?

Mért tör elő keblünk belsejéből
A rejtve őrzött hála-érzelem ?
Az ifjú szív legszentebb erénye
Zsenge virágokat itt mért terem?

Az ifjú kebel örömének
Te vagy forrása, kegyes jó Atyánk,
Nevednek zeng dicséretet e dal,
Éretted száll mennyekbe hő imánk.

Az őszi táj réveteg sugara
Századnegyed határvén ragyog,
S a múlt ködhomályát szertefosztva
Fénylőn mutatja: tettid mily nagyok.

Huszonöt év nagy küzdelme fonja
Dicső sugarait homlokod körül,
S tisztelőid közt a legbensőbbben
Intézetünk ifjúsága örül.

Önképzőkörünk zsenge virágait
Termékenyítő kézzel ápoltad,
S lelked varázsfénye mutatta meg.
Mint tűzoszlop, az egyenes útat.

Te írtad föl egykoron lobogónkra
„Istenért s Hazánkért“ szent jeligét,

21.

S körünk szeplőtlenül megőrizé
E jelszavakba fektetett hitét.

Most, midőn ölelkezik jelenben
A jutalmazó jövő s fényes múlt,
Eléd jó a régi gárda is, mely
Honszerelmet s imát tőled tanúlt.

Köréd gyültünk mi is ünnepelve,
És áldva-áldjuk gondosságodat,
Örömdanánk harsogva járja be
A bérctetőt s a rónatájakat.

Légy pajzsa az ifjú nemzedéknek
Sok boldog és áldásos éven át,
Nevelj szegény népünknek sok ifjat,
Kik szeressék hön Istent s a hazát!

Utána Bodonyi Kálmán papnövendék, VIII. osztályu tanuló, tolmácsolta a jelenlegi tanítványok háláját. Kedves jelenség volt a rokonszenves felépésü ifjú s kiváltképen a növendékek szülei előtt keltett érdeklődést, mert szereplésében mintegy tükörben vélték szemlélni azt az eredményt, melyet a szatmári kir. kath. főgimnázium tanító és nevelő munkásságával a jelenben elér.

„Főtisztelendő Igazgató Ur! Jubiláló Atyánk!

Mit szóljak ezen ünnepélyes pillanatban, amidőn azok, akik rangban és korban felettünk állanak, a szeretettől és tisztelettől sugalmazott elismerés szavait intézik szeretett Atyánkhoz ?

Mit mondjak az ifjuság nevében, amely mint virág az üditő, éltető harmatnak, mint a kis madár a daltfakasztó hajnalnak, közvetlen élvezője, szemlélője mindamaz üdvös eredményeknek, amelyek a nemes hivatásnak, az ifjuság nevelésének lelkes, áldozatot nem ismerő betöltéséből folynak?

Az elismerés és méltányolás szavaival nem szólhatok; azt tiltja csekélységem tudata. De meg nagyok érdemeinek csak nagyok elismerése méltó bére.

De szólhatok a IV. parancs hangján: „Tiszteld atyádat és anyádat, hogy hosszú életű lehess a földön “ E parancs szellemében mondom el rövid szavam s benne az ifjúság szíve dobbanását.

*
* *

Elmélyedve, épen közeledő ünnepünkre gondoltam, midőn úgy éreztem, mintha könnyedén kéz érintené vállamat. Föltekintettem . . . s egy szellemalakot láttam magam mellett. Merengő, multba néző tekintetét rám vetette s kedves hangon így szólt: „Én a mult szelleme vagyok. Nevem Emlékezet. A népek és nemzetek történelmét én vezetem. Én töltöm ki sötét és ragyogó lapjait vér- és aranybetűkkel. Én őrzöm a mult és jelen nagy férfiainak említésre méltó tetteit... Midőn ezt hallottam, egy kérdést akartam hozzá intézni, de megértette gondolatomat s a szellem tovább szólt:

„Évtizedekkel ezelőtt egy mosolygó, vidám gyermek lépte át ez intézet küszöbét. Erős tudásvágy, komoly munkakedv, nemes ambíció vezérelték őt a muzsák százados falai közé És a gyermek tanult lángoló lelkesedéssel, vas szorgalommal, állhatatos kitartással, mert érezte, mert tudta, hogy mindarra, amit szerető tanárai fogékony szívébe, lelkébe csepegtetnek, egykor szüksége leend; számonkéri tőle azt egykor az egyház és haza. Két kísérője volt a gyermekévek után, s ezek voltak: a tudomány és a jámborság angyala. Teltek az évek.....A gyermekből ifju lett. Az élet kemény és mostoha iskolájába kellet kilépnie. Kirepült a kedves fészekből, hogy egykor tudományokban és tapasztalatokban gazdagodva térjen vissza. Szent komolysága, benső vallásossága, lelkesedése eszményeiért a papi pályára vonzották lelkét. S lett a most már férfiuvá fejlődött ifjuból Isten szolgája.

Csak egy érzelem, egy vágy dobogtatta még szívéét. Ez érzelem a szeretet volt s a vágy: hogy az ifjúságot, az egyház és a haza reményét, nevelje. Így lett e nemes férfiú ez

intézet tanára. Tanította az ifjuság rábizott részét minden szépre-jóra, bőségesen kamatoztatva azt a kincset, amelyet egykor szívébe, lelkébe helyeztek. Növendékei az egyház és a haza hü fiai, a társadalom oszlopos alakjai.

De az isteni Gondviselés még többet akart. Azt akarta, hogy legyen az egész ifjuság vezérlő, örökös szelleme; nem, hogy legyen szerető, gondos édes atyja. És azzá lett, midőn őt intézetünk igazgatójává tette.“

Igy szól az emlékezet, a mult hűséges szelleme, és én e rövid életrajzban jubiláló atyánk pályafutásának eddigi, dicsőséges, az egyházra és hazára egyaránt áldásos folyamára ismertem.

E nap jelentőségét még inkább fokozza ez alkalmoszerű visszapillantás jó atyánk életére s kétszeres vonatkozással van ifju szívünkre.

Főtisztelendőséged ifjusága állapotbeli kötelességeink teljesítését szeretted meg velünk.

A repülni kezdő sasfiók kezdetben bizonytalan lebegéssel csak fészke körül kísérletezik, vagy fészken maradva biztos szemével a mélység fölött lebegő nagy fellegek közt héjázó öreg sas röptét követi. Annak merész suhanása, vagy méltósággal teljes keringése éreztetik ösztönével, hogy ő is a felhők madara.

Az ifjuság időnkint az élet nagyjainak, jelenleg szeretett atyánknak életébe tekint, annak mozzanatait kíséri figyelemmel. S az előtte ragyogó, vonzó példa nemes öntudatra ébreszti szívét. Lelkesedést kelt benne a tudományok iránt, fokozza munkakedvét, ébreszti nagyratörő ambícióját, mert látja, hogy Főtisztelendőséged is azon az uton haladt a nagyság magaslatára, amelyen nehézségekkel küzdve mi is haladunk. A nehézségek kedvesekké válnak, mert Jó Atyánk élete e delelő ponton mintegy buzdítva, lelkesítve ezt kiáltja az ifjusághoz: „Tanuljátok örömmel viselni a nehézségeket, mert küzdelem a nagyság alapja“!

Örömnepünk hangulatának inkább megfelel a másik, szivünkben mélyebben gyökerező érzelem, mely Jubiláló Atyánk tanári és igazgatói működése nyomán fakadt keblünkben, s ez az érzelem a szeretet, a vele kapcsolatban levő tisztelet és hála érzelmeivel.

Szeretjük Istent, mert megteremtett bennünket; mert adott égbetörő leket, nemesen érző szivet; mert teremtett szép világot is számunkra, fölékesítve azt a teremtés remekeivel ; mert adott benne egy félve őrzött szent hazát is, mely fölött szebb az ég, mosolygóbbak a csillagok.

De szeretjük, egy az emberi szivbe irt törvények szerint azokat, akik Isten e nagyszerű adományainak helyes-használatára tanítanak meg bennünket; akik tehát ez által létezésünknek mintegy második alapföltételét szolgáltatják; szeretjük intézeti elöljáróinkat.

Igen, szeretjük tanárainkat, elsősorban szeretet Igazgató Urunkat, Jubiláló Atyánkat, mert ők művelik elménket, nemesítik szivünket, elménket tudással, szivünket jellemmel ékesítve. Ok ismertetnek meg minket Isten szép világával, a teremtő alkotásainak nagyszerűségével. Tőlük tanultuk meg mi a haza, mi az a magyar ifju előtt; hogy az egy darab föld a végtelen mindenségben, amelyen kívül számunkra hely nincsen.

Szeretjük őket, mert ők oltották szivünkbe a legnemesebb érzelmeket: szeretetet, lelkesedést, vonzódást minden iránt s mindenhez, ami szép, nagy és nemes ; megnyugvást, önuralmat, hogy keserűség és csüggedés ne rontsa életünket. Elsősorban Jubiláló Atyánkat emlitem, mert a sziv és lélek nemesítés nagyszerű munkáját ő végzi elsősorban és fejezi be tudományos kiképzetésünket is, midőn mintegy a koronát helyezi ismereteinkre, a tudományok tudományának, a filozófiának tanításával.

Szeretve Tisztelt Jubiláló Atyánk!

Drága életének e ragyogó pillanatában, tanárságának 25, igazgatóságának 10 éves jubileuma alkalmából, e szent érzel-

mekkel küldött el az ifjuság. Megbizott, hogy tolmácsoljam háláját, tiszteletét és szeretetét, gyöngé viszonzásaképen azon nagy jóságnak és szeretetnek, amelyet annyi éven tapasztaltunk Jó Atyánk részéről s amelyet teljesen meghálálni sohasem leszünk képesek. E szent érzelmek szimbolumát, egy rózsaszálat és egy babérhajtást, lélekben ama koszoruba is be akarom tűzni, melyet a nyilvános megtisztelés és szeretet-nyilvánítás fon ma Főtisztelendőségem homlokára. 22 évvel ezelőtt plántálta e virágokat szívébe az ifjuság, midőn Jó Atyánk az intézet tanára lett. E negyedszázadon keresztül egyik nemzedék a másikat váltotta föl, de a kis virágok féltett erekyekincs gyanánt öröklődtek egyik nemzedékről a a másikra; így került szívébe. S ma, amidőn Jó Atyánk szerető szívének örömet akarunk szerezni, e kis virágokat szakítjuk le s adjuk át. A rózsza szeretetünk szimboluma: színe tüzes, illata kellemes; hisz 25 éven át táplálta a legnemesebb ifjui érzelmek. A babérág legmélyebb tiszteletünk és hódolatunk kifejezője. Törzsük, az szívében maradt, hogy míg az intézet falai között leszünk, új hajtásaiban a régi tisztelet, hála és szeretet érzelmek ujuljon meg. És ha távozunk, majd mi is szakítunk a törzsről egy-egy hajtást, hogy elvigyük, mint legkedvesebb emléküket. De a törzset a szent tradíció szerint a következő generáció szívébe helyezzük és megmondjuk neki: *Őrizzék féltő gondossággal, mert ez egyedüli kincsetek, amellyel némileg viszonzhatjátok intézeti elöljáróitok végtelen jóságát.*

És most befejezném szavaimat, ha az ifjuság leleményes szeretete még más módot nem talált volna szíve érzelmeinek tolmácsolására. Mi ez ünnep emlékét mintegy ércbe akarunk vésni, érzelmeink szimbólumait mintegy örökre állandósítani; azért elhatároztuk, hogy ez ünnep emlékére egy alapítványt teszünk. Elhatározásunk keresztülvitelében semmi sem akadályozhatott bennünket. Az alap megvan. A 400 korona tőkéről szóló alapítólevelet majd egy ifjusági küldöttség fogja átszolgáltatni Szeretett Atyánknak.

26.

Most pedig utolsó szavam imádság alakjában Istenhez emelem. És kérem őt, a mindenhatót, az ifjúság nevében, hogy Főtisztelendő Igazgató Urunkat, Jubiláló Atyánkat, az O nagyobb dicsőségére, az ifjúság, az egyház és haza reménye szellemi és lelki jólétének előmozdítására még sokáig éltesse.”

Ami erre következett, az mutatta meg ezután, hogy a szatmári igazgató jubileuma felüláll minden tekintetben más hasonló ünnepélyek sablonjain. Ismét fölemelkedett székéből Ratkovszki és kijelntette, hogy azon négyezer koronán kívül, melyet eddig nevelésügyi célokra adott, újabb négyezer koronát áldoz az ifjúság szellemi és erkölcsi kiképzésére.

Szünni nem akaró lelkesedést keltett ezen nyilatkozat. És méltán, ha meggondoljuk, hogy míg mások dús jövedelmükből hoznak áldozatokat, addig Ratkovszki a szerény tanári fizetés évtizedeken át önmegtagadással megtakarított filléreit tette le a nevelésügy oltárára. Szép felelet volt az ifjúság négyszáz koronás alapítványára a jubiláns négyezer koronás adománya.

Látható élvezettel halgatta még meg ezután a közönség az ifjúság énekkarát, mely Sándor Vence énektanár vezetése alatt eddig is oly szép jeleit adta buzgóságának és készültségének, — azután ki-ki hazament, szívében egy magasztos óra emlékezetével.

A társas ebéd.

Délután egy órakor mintegy 250 teritékű díszebéd volt Ratkovszki igazgató tiszteletére a Pannóniában, melyen társadalmunk és a vidék szép számban volt képviselve.

Az igazgató jubileumára levélben vagy táviratban gratuláltak: Gróf Teleki Sándorné grófnő, Szabó Norbert c. Püspök, Szieber Ede főigazgató, Dr. Kiss János egyetemi tanár, Forgách János prépost és káplánjai, Benyovszky Géza cs. és kir. kamarás, Keller János gimn. igazgató, Unger Gusztáv táblabíró, Kosztra Ignác t. kanonok, Dr. Schönherr

Gyula egyetemi tanár, Farkas Jenő polgármester, Lókó Sándor főkönyvelő, Dr. Petraskó Illés orvos, Osadinszky György plébános, Koller Pál földbirtokos, Jaskovics Ferencz főgimn. igazgató, Singer és Wolfner cég, Lukácsy György tanár, Leményi Papp Gábor mérnök, Benkő József prépost-főesperes és káplánjai, Athenaeum Részvény-társaság, Lyka Miklós földbirtokos, Az Országos Tanáregyesület nevében Beöthy Zsolt elnök és Négyessy László főtktár, Frankl István főigazgató, Spiri Elek gk. lelkész, Brabecz Gyula honvédeztredes, Waldapfel János a Tanáregyesületi Közlöny szerkesztője, Lengyel Zoltán orsz. képvis., Vas Antal gimn. igazgató, Lakatos Adolf kir. mérnök, Jurenák Lajos gazdatiszt, Holló Lajos dr. ügyvédjelölt, Matyaczko Antal kanonok, Dobai Sándor főgimn. igazgató, Zahorai Pál dr. plébános, Jékey Zsigmond földbirtokos, Walton Róbert főgimn. tanár, Munkácsi főgimnázium tanári kara, Szatmári Lajos plébános, Egressy Emil esperes-lelkész, Lengyel József főgimn. tanár, Kazik István urad. intéző, dr. Szőke József főgimn. tanár, Franklin-Társulat, Burián Antal m. kir. postamester, Forrány Béla m. kir. adótáros, Drebitka Ferencz főgimn. tanár, Hippich István Jéz. társ. házfőnök, Jaskovics Ferenczné, Reichenfeld Jenő, Szatmári auton. ortodox hitközség, Jordán Sándor dr. főrabbi, Makár Sándor plébános, Hampel János c. kononok, Hollósy Tibor mérnök, László József ny. lelkész, Metz Rudolf nyug. főgimn. tanár, Szabó József járásbíró, Horváth Lajos ügyvéd, Dr. Horváth Gyula főgimn. tanár, Gauner Géza Jéz. társ. tag, szatmári Irsik-árvaház, Karenovits József tanár, Irinyi Tamás dr. theol. tanár, Nuszer Dezsőné, Kende Zsigmond nagybirtokos, Chalanpek és neje, Mann Adolf ügyvéd, Anderkó Aurél dr., Faludy Károly főjegyző, Oravec Gyula p. ü. főbiztos, Dr. Tóth István egyet. m. tanár, Lyka István földbirtokos, Dr. Jóna József plébános, Kiss József esperes, Markó Viktor joghallgató, az ungvári kir. kath. főgimn. tanári kara, Rorák Imre dr. főgimn. tanár, Steuer Ábrahám hitszónok, Rónai

28.

István plébános, Darainé tanítónő, Bán Ágoston dr. ügyvéd, Dániel Sándor járásbíró, Kelen József dr. orvos, Bartóniók Géza, az Eötvös-kollégium igazgatója, Both Antal főgimn. tanár, Szafian György joghallgató, Csaba Sándor dohánygyári ellenőr, Szele Róbert dr. főgimn. igazgató, Dr. Darabánt János várm. főjegyző, kassai főreálisk. tanári kara, Koczka István földbirtokos, Csasz István gyógyszerész, Szentkirályi Zoltán plébános, Ratkovszki Soma tisztviselő, Handlovics Imre kereskedő, Néhma Lajos kereskedő, Krausz Áron vendéglős, Török Lajos máv. főellenőr, Szalay Sándor esperes, Schürger Ferencz főgimn. igazg., Regéczi Sándor főgimn. tanár, Kocsis József főgimn. tanár, Szatmárvármegyei Takarékpénztár, Egyetemi Mária-kongregáció, Lakatos Géza dr. ügyvédjelölt, Pikler Zoltán joghallgató, Egressy Gábor, Röhlich Károly telefonépítő mérnök, Komka László joghallgató, Heffler József (Nagybánya), Vellibil Károly uradalmi intéző (Gács), Heiszler Antal intéző (Sárbogárd), Dr. Bedő Albert orvos, Dr. Móricz Samu ár. ülnök.

Bagossy Bertalan

főgimnáziumi tanár.

II.

Az iskola 1905—906. évi életéből.

A) Nevezetesebb események.

Az 1905/6. isk. évi alakuló tanácskozást augusztus 29.-én délután tartottuk meg; a javító-, pótló- és magánvizsgálatok augusztus 30.-án és 31.-én folytak le; a tanulók felvétele és beírása szeptember 1., 2. és 4. napjain történt.

Szeptember 5.-én ünnepélyes isteni tisztelettel s a tanulókkal intézett igazgatói beszéddel nyílt meg az 1905/6. iskolai év; 6.-án általános utasításokat kaptak a tanulók, elosztattak a párhuzamos osztályokba a növendékek, tájékoztatást nyertek a másnapi teendőkre s 7.-én kezdetét vette a rendes tanítás. E naptól kezdve a szabályoknak mindenben megfelelően zavartalanul folyt a tanítás az év befejezéséig.

Összesen 564 nyilvános tanulót vettem fel az intézetbe, 44-el többet mint az 1904/5. évben. A növendékek nagy számának megfelelően a V. és K. Nm. Minisztérium az alsó négy osztály mellé párhuzamos osztályok állítását rendelte el, s így ezen évben 8 rendes osztály mellett 4 párhuzamos osztály volt intézetünknek.

Megünnepelte az iskola Ő Felsége, az apostoli király, legkegyelmesebb urunk névnapját isteni tisztelettel s iskolai szünettel.

Gyászünnepet rendeztünk boldogult Erzsébet királynénk emlékére isteni tisztelettel és beszéd tartással. — A beszédet *Kőszegi* László tanár tartotta.

Az 1848-iki törvények szentesítésének évfordulóját s a koronázás emléknapját szintén isteni tisztelettel, a tanulókkal intézett beszéddel és tanítási szünettel ünnepelte az iskola. Az első alkalommal *Ratkovszki* Pál igazgató, a második alkalommal *Orosz* Alajos tartotta az ünnepi beszédet.

Szieber Ede tank. kir. főigazgató ur március 18—23-án végezte hivatalos látogatását intézetünkben.

Az érettségi vizsgálatokat dr. *Békefi* Remig tudományegyetemi nyilv. r. tanár elnöklésével június 5., 6., 7., 8. és 9. napjain tartottuk meg.

A hittani vizsgálatokon püspöki biztosi minőségben Szabó István pápai prelátus ur elnökölt.

A városi főorvos, Dr. *Jéger* Kálmán ur, bár az iskolának van saját orvosa, három ízben végigjárta az osztályokat s személyes tapasztalat alapján győződött meg, hogy sem ragályos szembetegség, sem más fertőző kor nem uralkodik a növendékek közt.

A tanulók erkölcsi magaviselete általában jónak mondható. A tanulásban való előmenetelt ezen értesítő V. fejezete alá foglalt érdemsorozat s a VI. fejezet 3. táblája mutatja ki.

A latin és görög szertartásu kath. tanulók a téli időszakban szentmisét ünnep- és vasárnapokon, az év többi részében naponkint hallgattak ; szent beszédet pedig az év minden ünnepén és vasárnapján; a szentségekhez négyszer, nagybőjtben háromnapi szent gyakorlat után járultak; jelen voltak az egyházi körmeneteken, megünnepelték Sz. Imre hercegnek, a gimn. kápolna védőszentjének, és Sz. Alajosnak, az ifjuság patrónusának, napját. A nem kath. vallásu tanulók hitoktatóik utasításai szerint s azok felügyelete alatt végezték vallási gyakorlataikat.

A gimnáziumi Pázmány-konviktus vagyona ezen értesítőben a X. fejezet alatt van kimutatva.

Az ösztöndíjakat, jutalmakat és segélyezést az értesítő VIII. fejezete tünteti elő.

Az intézetet az 1905/6. évben a V. és K. Nagym. Minisztérium azon kitüntetésben részesítette, hogy a tanárjelöltek gyakorlati kiképzésére próbaképen kiadott intézkedések foganatosításával a kassai tankerületben ezen gimnázium tanárkarát bizta meg. Gyakorlati kiképzésre ide két szakvizsgálatot tett tanárjelöltet osztott be, de ezek egyike nem jelentkezett.

A kiképzés keresztülvitelével az igazgató vezetése alatt Dr. *Fodor* Gyula volt megbizva. A tanárjelölt *Kelecsényi* Rezső volt, ki az év folyama alatt a pedagógiai vizsgálatot jó sikerrel letette s oklevelet kapott.

* *
*

Azon férfiak közül, kik e gimnáziumban 1855. évben érettségi vizsgálatot tettek 10-en és pedig:

Bányai János esp. plébános,
Bartók Károly lelkész,
Deák Mihály lelkész,
Farkas Balázs dr. földbirtokos,
Forgách János főesperes, prépost,
Hehelein Károly pápai prelátus, kanonok,

Hodinka Román esp. plébános,
Jármy Ödön földbirtokos,
Kurtz Albert ny. tisztviselő,
Veress Albert földbirtokos

1905. évi szept. 12.-én érettségi vizsgálatuk ötvenedik évfordulóját ünnepelték s ez alkalomból meglátogatták együttesen a gimnáziumot, s az összejövételüket megörökítő csoportkép egy példányát az iskolának ajándékozták. Hárman közülök összesen 2150 koronát adtak a gimn. Pázmány-konviktusának.

* *
 *

Az évváró vizsgálatok június 15.—25. napjain voltak. Június 29.-én az évet ünnepies hálaadó isteni tisztelet s iskolai ünnepség fejezte be.

B) Változások a tanári karban.

A tanári karban ezen év lefolyása alatt a következő változások fordultak elő:

1. Minthogy *Melles Emil* apát, plébános budapesti lelkész lett, a gör. kath. magyarajku növendékek vallás-oktatásával *Bellovics Jenő* helyettes plébánost bizta meg a felettes egyházi hatóság.

2. A betegség miatt szabadságolt *Nagy József* r. tanár helyettesítésére Dr. *Barna Jánost* küldte ide a közoktatásügyi kormány id. h. tanári minőségben.

C) A tanárok irodalmi és társadalmi működése.

1. *Bagossy Bertalan*. Meszlényi Gyula volt szatmári püspök megbízásából sajtó alá rendezte Klobusiczky Péter kalocsai érsek prédikációit és Hám János szatmári püspök szentbeszédeinek harmadik kötetét. Résztvett a Meszlényi-féle „Szentek Élete“ sajtó alá rendezésében s ugyanezen műbe ő írta az előszót és szerkesztett kilencvenkét életrajtot. A nagykárolyi „Oltáregyesület“ egyik ünnepén szabad előadásban ismertette az Árpád-kori keresztény hitéletet. A Kölcsey-körben felolvasást tartott a XVII. századbeli magyar szokásokról. A jelen értesítőt bevezető cikkel látta el. Választmányi tagja szatmáregyházmegyei irodalmi körnek, a Kölcsey-kör irodalmi szakosztályának, a Szatmár-ugocsa megyei tanítók egyesületének és a Kath. Kaszinónak.

2. *Dr. Fechtel János*. A szatmári Kölcsey-kör ügyvezető alelnöke, a szatmári nőegylet főtitkára, a Széchenyi-társulat titkára, a Szatmári első gőztéglagyár és a Leszámitoló bank igazgatótanácsosa, a Dalegyesület alelnöke, a szatmári Polgári Társaskör, a Kath. Kaszinó, a Vereskéreszt-egyesület vál. tagja, az állami elemi iskolák gondnokságának tagja.

3. *Dr. Fodor Gyula.* Vezető tanára az ezen intézethez beosztott tanárjelöltnek. A szatmári Kölcsey-kör titkára. Miniszteri biztos a szatmárnémeti kath. tanítónőképző vizsgálatain. A Kath. Kaszinó alelnöke, a Polgári Társaskör vál. tagja; az Országos Tanáregyesületnek tagja; a kereskedő-tanonc-iskola igazgatója; felügyelő biz. tagja a helybeli Kereskedelmi és Iparbanknak.

4. *Fölkel Béla.* A főgimnáziumi tápintézet felügyelő tanára és pénztárosa; a Kath. Kaszinó egyházi alelnöke; a Philologiai Társaságnak, a Szent-István-Társulatnak és az Országos Tanáregyesületnek tagja. Tanít a helybeli keresk. tanonciskolában.

5. *Orosz Alajos.* A Kölcsey-kör irod. szakosztályának elnöke, az országos Középiskolai Tanáregyesület, a Szatmáregyházmegyei irodalmi kör és a Kath. Kaszinó választmányi tagja. Rendezte a Kölcsey-kör irodalmi és művészeti előadásait; márc. 15-ikén a Kölcsey-kör emlékünnepén alkalmi szónoklatot mondott; Haydnról és a „Teremtés“ oratóriumról tanulmányt írt; az Athenaeum kiadásában ez évben megjelent Német Olvasókönyve a gimnáziumnak V. és VI., a reáliskolák III. és IV. oszt. számára (min. eng. 37475/1906. sz.)

6. *Ratkovszki Pál.* Miniszteri szakbiztos a szatmárnémeti kath. polgári tanítónőképző intézetnél; elnöke a gimnáziumi Pázmány-konviktusnak és a Pázmány-sajtó választmányának; választmányi tagja a Kath. Kaszinónak és a Vöröskereszt-egyesület helyi fiókjának; tagja a Math. és Fiz. Társulatnak. Írt néhány cikket a helyi lapokba.

7. *Sándor Vence.* A szatmári Dalegyesület titkára, a szatmári zeneiskola igazgató-tanácsának, a Kölcsey-kör irodalmi szakosztályának, az Orsz. Tanáregyesületnek és a Magyar nyelvtudományi társaság tagja.

8. *Dr. Shőber Emil.* Tagja a m. kir. Természettudományi Társulatnak, a Kölcsey-körnek. Tanít a helybeli ker. tanonciskolában.

D) Az ifjusági „Kazinczy-önképzőkör“ ez évi működése.

A kör vezetését ez évben is *Kovács Gergely* tanár vállalta el. Az alakuló gyűlés 1905. évi szeptember 14-én volt; ekkor választotta meg a kör tisztikarát is, amely a következőképen alakult meg. Elnök: *Nagy János*, titkár: *Bérczi Béla* pénztáros: *Réti Jenő*, a nagy olvasótár kezelője: *Pfiszter József*, a magánolvasmányok kezelője: *Molnár Imre* VIII. oszt. tanulók, főjegyző: *Mandics László*, aljegyző: *Varga Endre*, al-könyvtárosok: *Kincsesy Antal* és *Láng György* VII. oszt. tanulók. Biráló bizottsági tagok a titkár elnöklete alatt *Bartos Ignác* és *Láng Ernő* VIII. o. tanulók, *Stecz Gergely* és *Mátyás Lajos* VII. o. tanulók. A körnek

33.

összesen 135 tagja volt, ebből 63 rendes tag a VII. és VIII. osztályból, 72 rendkívüli tag az V. és VI. osztályból.

Gyűléseit a kör kéthetenként tartotta a vezető tanárok jelenlétében, összesen 16 gyűlés volt és pedig 1 alakuló, 9 rendes, 2 zártkörű ünnepi gyűlés, 1 nyilvános díszgyűlés és 1 zárógyűlés.

A zártkörű ünnepi gyűlések közül az elsőt az aradi vértanúk emlékére tartotta a kör. Programja a következő volt:

1. Október 6, ifj. Ábrányi Kornéltól. Szavalja *Krausz Jenő* VIII. o. t.
2. A világosi fegyverletételtől az aradi Golgotáig, felolvassa *Láng Ernő* VIII. o. t.
3. Búcsú Damjanicstól, Zalár Józseftől. Szavalják *Burda Nándor*, *Günther Ferenc* és *Sváiczner László* VIII. o. tanulók.
4. Emlékezés, felolvassa *Bartos Ignás* VIII. o. t.
5. A legnagyobb gyásznapi, Illyés Bálinttól. Szavalja *Balogh Sándor* VIII. o. tanuló.
6. Az aradi 13, felolvassa *Stokker Márton* VIII. o. t.

A második zártkörű ünnepi gyűlés tárgya Széchenyi emlékezete volt a következő tárgysorral:

1. Elnöki beszéd, mondja *Nagy János* VIII. o. t., ifjúsági elnök.
2. Széchenyi hatása a magyar költői irodalomra, pályanyertes mű, felolvassa *Fodor Ferenc* VIII. o. t.
3. Széchenyi emlékezete, Arany Jánostól. Szavalja *Molnár Imre* VIII. o. tanuló.
4. Széchenyi mint politikus és író, pályanyertes mű, felolvassa *Fekete Gábor* VII. o. t.

A kör ez évben is tartott nyilvános díszgyűlést március 15-én d. e. 10 órakor a 1848. évi március 15-iki események emlékére. Ennek a gyűlésnek célja volt, hogy a kör működéséről tudomást vegyen a nagy közönség, ifjaink pedig bemutassák önképzésük eredményét és fogalmat szerezzenek a nyilvános fellépés helyes módjáról. A díszgyűlésen nagy és előkelő közönség jelent meg, amivel a tanulóknak önálló működése iránt fokozódó szíves érdeklődését tanúsította, ifjaink pedig biztos fellépésükkel, értelmes, és nagy szorgalmukról tanuskodó előadásukkal élénk tetszést arattak. A műsor a következő volt:

1. Talpra magyar! Erkeltől. Énekli az ifjúsági vegyeskar.
2. Talpra magyar! Petőfi Sándortól. Szavalja *Burda Nándor* VIII. o. t.
3. Quartett: Bercsényi nótája és Bihari kesergője. Előadják: *Banner Zoltán*, *Gönczy István*, *Leitner János* VI. o. tanulók és *Halász Sándor* V. o. t.
4. Ünnepi beszéd, mondja *Fodor Ferenc* VIII. o. t.

5. Magyar népdalsorozat, énekli az ifjúsági vegyeskar.

6. Faust ábránd Alardtól, hegedűn játssza *Leitner* János VI. o. t., zongorán kíséri *Rezutsek* Lajos VII. o. t.

7. Petőfi a Hortobágyon, melodráma Várady Antaltól, zenéjét szerzetté Kún László. Szavalja *Molnár* Imre VIII. o. t., zongorán kíséri *Rezutsek* Lajos VII. o. t., quartettben kísérik *Banner* Zoltán, *Gönczy* István, *Leitner* János VI. o. tanulók és *Halász* Sándor V. o. t.

8. Himnus Kölcseytől, előadja az ifjúsági vegyeskar.

Ez a változatos műsor is mutatja az ifjúság többoldalú önképzését, a sikerült és hatásos énekszámok pedig *Sándor* Vence gimn. tanárnak az énektanításban kifejtett buzgóságáról tettek tanuságot. Ezen díszgyűlésen a kör jótékony célt is szolgált, mert 40 f. belépő-dijakból 47 K 50 f-t szedett össze a tüdőbetegek budapesti József-szanatóriumának javára. Áldozatkészségét megmutatta a kör azzal is, hogy a saját kebelében 25 koronát gyűjtött *Bartha* Miklós szobrára.

A tagok működését feloszthatjuk szavalatokra (33), irodalmi értekezésekre (5), széptani fejtegetésekre (4) és egyéb általános érdekű dolgozatokra (3); irtak még szónoki művet (4), novellát (2), monológot (1) és költeményt (3). Értékes és terjedelmes szabadelőadás volt hét: történelmi, műtörténelmi, széptani és más általános érdekű kérdésekről. A beérkezett írásbeli művek száma 16 volt, amelyből jegyzőkönyvi dicséretet nyert 4, dicséretet 1, sikerült 7, egyszerű volt 4. A rendes üléseken előadott 28 szavalat közül jegyzőkönyvi dicséretben részesült 7, dicséretet nyert 7, sikerült 8, egyszerű fokot nyert 6. A szavalatokon és szabad előadásokon kívül az elfogulatlan, öntudatos fellépés és kifejezésben ügyesség fejlesztésére szolgáltak még vitatkozások és szóbeli bírálatok is, s ez utóbbiak közül a tartalmasabbakat a kör önálló dolgozatok helyett is elfogadta és jegyzőkönyvben méltatta.

Ez évben is tűzött ki a vezető tanár pályatételeket, amely alkalommal *Fodor* Ferenc VIII. o. t. „Széchenyi hatása a magyar költői irodalomra“ című értekezésével 10 koronát nyert, *Fekete* Gábor VII. o. t. pedig „Széchenyi mint politikus és szónok“ című dolgozatával 20 kor. jutalomban részesült. Versenyszavalatot is tartott a kör, amelyen *Arany* J. „Pázmány lovag“ című költeményét *Burda* Nándor VIII. o. t. szavalta el a legjobban s ezért 8 kor. jutalmat kapott.

A június 2-án tartott záróülésén elismerését nyilvánította a kör kiválóbb munkásságot kifejtett tagjainak. Dicséretet kaptak jeles értekezésért: *Bartos* Ignác, *Bérci* Béla és *Láng* Ernő VIII. o. tanulók; ügyes és tartalmas bírálatért *Kishalmy* Lajos VIII. o. t.; szabadelőadásért *Fodor* Ferenc VIII. o. t. és *Radó* Gyula VII. o. t.; a március 15-iki szónoklatért

Fodor Ferenc VIII. o. t.; ügyes szavalatokért *Burda* Nándor és *Molnár* Imre VIII. o. tanulók; a jegyzőkönyv gondos vezetéséért *Mandics* László VII. o. t. és végre a könyvtár pontos kezeléséért *Pfiszter* József VIII. o. t. és *Kincsesy* Antal VII. o. t.

A kör könyvtára 2295 műből, illetőleg darabból áll és leltári értéke 4956 kor. 60 f. Ebből magánolvasmány 996 darab 1086 kor. 66 f. értékben. A következő folyóiratok és lapok jártak: Katkolikus Szemle, Tanulók Lapja, Új Idők. A kör rendes tagja a Szent-István-Társulatnak.

A kör vagyona 1170 kor. 50 f. alapítvány a könyvtár fejlesztésére és 300 kor. alapítvány pályamunkák jutalmazására.

E) Ifjúsági ének- és zenekör.

Az ifjúsági ének- és zenekörnek vezetését *Sándor* Vence tanár vállalta el. Az ifjúság vegyeskara, mely 160 tagból állt, heti két órában tanulta az egyházi és világi műéneket. Az egyházi ének tanítására nagyobb súlyt helyeztünk, úgy hogy a vegyeskar az eddigi egyhangu ének helyett a vásár- és ünnepnapokon a székesegyházban tartott deákmiséken négyes karban is énekelt. Világi darabokkal a vegyeskar az önképzőkör díszgyűlésein szerepelt, valamint a főgimn. igazgatónak 25 éves jubileumán. Az I. A) és B) osztály növendékei ezenkívül elméleti oktatásban is részesültek hetenkint egy órában.

A zenekör tagjai különösen ünnepélyek előtt részesültek oktatásban. E tanévben a zenekör apróbb darabokon kívül egy nagyobb szabású szimfóniát is adott elő a Kath. Kaszinó által rendezett felolvasó estélyen.

F) A gyorsírókör ez évi működése.

Az ifjúság az idén is megalakította szeptember 19-én a gyorsírókört.

A védnökséget mint eddig, úgy most is az igazgató vállalta el. A kör elnöke pedig *Fodor Gyula* dr. tanár volt.

A kör az alakuló közgyűlésen a következőket választotta meg tisztviselőül:

Titkár lett: *Varga Endre*, VII. o. t.

Előadók: *Bérczi Sándor*, VII. o. t. és

Varga Endre, VII. o. t.

Pénztáros: *Ujlaki János*, VII. o. t.

Főjegyző: *Mátyás Lajos*, VII. o. t.

Aljegyző: *Katz Hermann*, VI. o. t.

Könyvtáros: *Gönczy István*, VI. o. tanuló.

Beiratkozott az év elején 38 tanuló; évközben kilépett 14 tanuló. Ezek közül 8 a vita-gyorsírást tanulta, a többi pedig a levelező-gyorsírást.

A tagsági díj 3 korona 50 fillér volt. Az 50 fillér beiratási díjat minden tagnak le kellett fizetnie. A szegényebb s szorgalmasabb tagokat a kör tagdíjmentességben részesítette és tankönyvekkel is ellátta. A tagok két tanfolyamra osztva tanulták a gyorsírást. Mindkét tanfolyamon heten-kint 2 óra volt.

A levelező-gyorsíráson Bódogh János tankönyvét használták, kiterjeszkedve a kereskedelmi gyorsírára is. — A vitairók tankönyvül a Markovits-Vikár-féle hivatalos tankönyvet használták. Minden órán fokozott sebességű diktátumok voltak, amelyeket felváltva fel is olvastak. E tanfolyam eredménye teljesen kielégítő.

A levelező tanfolyam hallgatói havonként irtak egy-egy gyakorlatot. Az év végén hirdetett szabatos levelező- és vitairási pályázaton is szép sikerrel vettek részt a tagok.

A körnek rendezett könyvtára van, amelyet a tagok elég szorgalmasan használtak. Szaklapokat is járattott a kör: az „Országos Gyorsíró Közlöny“-t, és a „Szegedi Gyorsíró“-t.

A gyakorlottabb vitairók beszédek leírásával nyilvános alkalmakkor is működtek.

G) Torna-ügy.

Az intézeti tornaversenyt, amely egyuttal a tanulók tornavizsgálata is volt, június hó 17.-én, vasárnap délután 5 órakor tartottuk meg a gimnázium udvarán.

A hírlapok és külön meghívók útján értesített közönség nagy számmal volt jelen a tornaversenyen, élénk érdeklődéssel kísérte annak minden egyes számát s elismerésének és tetszésnyilvánításának számtalanszor adott kifejezést.

A tizennégy pontból álló műsor előadása 4 órától $\frac{1}{8}$ 8-ig tartott.

A versenybírótság Dr. Kurtz Sándor, Ócsvár Rezső tanárokból és Erdélyi Imre tanítóból állott.

A verseny műsora különben a következő volt:

1. Ének: Hymnus. Énekli a főgimn. ifjúsága.
2. Szabadgyakorlatok, II. B osztály.
3. Verseny-kötélmászás, I. és II. osztály.
4. Bakugrás, VI—VII. osztály.
5. Ének, előadja az ifjúsági vegyeskar.
6. Osztály-tornázás ugró-zsámolyon, II A osztály.

7. Csapattornázás nyujtón, VI. osztály.
8. Verseny az ugrásban, III.—VII. osztály.
9. Szabadgyakorlatok buzogánnyal, VII. osztály.
10. Ének, előadja az ifjúsági vegyeskar.
11. Csapattornázás korláton, VI. osztály.
12. Verseny a magasugrásban ruddal, V.—VII. osztály.
13. „Turul”-labdajáték, IV. osztály.
14. Ének : Szózat. Énekli a főgimn. ifjúsága.

A versenybiróság ítélete alapján mint győztesek a *kötélmászásban elismerőokiratot* a következő tanulók nyertek:

I. A) osztály: Török János, Gámán Imre, Meringer Pál, Weiszenbacher Mihály, Markovics Sándor, Dunka Viktor, Marincsák Gyula, Pejov János, Wegroszta János, Nagy Miklós, Laczkó Elemér, Griger Kálmán.

I. B) osztály: Ris-Kéry Lajos, Sztojka Béla, Miskolczy Jenő, Felber Pál, Pálfi Pál, Boros Béla, Molnár Gyula, Steinberger Árpád, Ilucz Ambrus.

II. A) osztály: Fásztusz György, Tombory Béla, Jakab György, Gripp Ferenc, Németh Sándor, Hubert Olivér, Lichtmán Salamon.

II. B) osztály: Barnák Béla, Nagy Miklós, Bárdóly Lajos, Teschler Mátyás, Gyetkó György, Láng József.

III. A) osztály. Magas ugrás: Gruber László, Tóth Kálmán, Faulvetter János, Hesz Ernő, Róth Károly.

III. B) osztály: Márton Ferenc, Spetka Béla, Egressy Izidor, Egressy Sándor.

IV. A) osztály: Achim Emil, Pauluk István, Richter Gyula, Bárdóly Sándor.

IV. B) osztály: Falussy József, Fábry Dezső, Fáber József, Takácsy Gyula.

V. osztály: Magas-, távolság-és rudugrásban. Lassu Imre, Mandics István, Papp Sándor, Ilosvay Lajos, Déry Pál, Lengyel Mihály.

VI. osztály: Banner Zoltán, Fábry Károly, Kosotán László, Müller Ferenc, Nonn Gynla, Reszegey Rezső, Wellibil Lajos, Urbántsek László, Maresch Andor, Gajdos József.

VII. osztály: Kincsesy Antal, Láday Dezső, Rimili Antal, Ujlaky János, Suta János.

A korcsolyázást szintén nagy előszeretettel gyakorolták tanulóink.

Az állandó játéktér kérdése is megoldást nyert. Amennyiben Szatmár-Németi szab. kir. város törvényhatósági közgyűlése az ugynevezett „*Városi lucernás*”-ból 12.742 négyszögméter területet állandó játékterületnek engedett át, azt sodronykerítéssel, félszerrel, szerkamarával és

illemhellyel ellátta és körülfásította. Ezen ténye által ismét megmutatta a nemes város, hogy minden szépért és nemesért tud lelkesedni s az ifjuság testi nevelésének ügyét szíven viseli. A játéktér az iskolához 12—15 percnnyire fekszik.

A játékdélutánok alatt a tanulók felett a felügyeletet gyakorolták: Bagossy Bertalan, Kőszegi László, Sándor Vence tanárok és Erdélyi Imre tornatanító.

Az I. A) és B) és a II. A) osztályokra hétfőn délután 2—4-ig, valamint a II. B), III. A) és B) osztályokra ugyancsak hétfőn délután 2—4-ig felügyeltek Erdélyi Imre tornatanító és Kőszegi László tanár.

A IV. A) és B) és az V. osztályokra kedden délután 2—4-ig felügyelt Bagossy Bertalan tanár, a VI., VII. és VIII. osztályokra szintén kedden délután felügyelt Sándor Vence tanár.

Folyó évi március 26.-án Halácsy Antal bemutatta a „Turul“-labdajátékot amelyet a tanulók igen megszerettek s azóta gyakorolják is és meglehetősen ügyességre tettek szert benne.

A folyó iskolai évben a torna- és játékszertárak a következőkkel szaporodtak:

Két darab új tornászkuvert, hat darab határjelző zászló, két darab füleslabda, nyolc darab „Turul“-labda, nyolc darab lökő- és hat darab ugrórud.

Ezeket kivül beszereztünk 400 darab „*elismerő okiratot*“, amelyekkel az intézeti tornaversenyen kitűnt tanulókat fogjuk megjutalmazni.

A tornaverseny alatt a helybeli m. kir. honvéd parancsnokság szivessége folytán honvédeknek játszott válogatott darabokat. Ezen szivességért a kir. kath. főgimnázium igazgatósága ez uton is hálás köszönetét nyilvánítja.

A tornázás gyakorlása alól látható testi hibák és állandó szervibajok miatt 49 tanuló kapott felmentést.

A kispapok az 1883. évi 31510. számú miniszteri rendelettel a tornázás gyakorlása alól fel vannak mentve.

A felső osztályok tanulóin a tanév első hetében erőmérést végeztünk s az eredményt egy rovatos könyvbe vezettük be.

Az alsó négy osztályban a tornázást mint osztálytornázást, a felső négy osztályban mint csapattornázást gyakoroltuk

A fürdést és uszást a Szamos folyó két jól berendezett uszodájában kellő felügyelet mellett gyakorolhatták a tanulók.

H) Egészségi állapot.

(Az iskolai orvos jelentése.)

Bár minden évben van városunkban ragályos betegség (scarlát, typhus, diphtheria, kanyaró), ezen iskolai évben az egészségügy mégis elég kedvezőnek mondható. Egyetlen haláleset fordult elő és azt is öröklött baj, tüdőgümőkór okozta. A husvéti szünidő után a Hám-konviktusban sok ifjúnál tüsszős mandulagyuladást tapasztaltam, de rögtön gondoskodtam arról, hogy ezeket a többi betegektől elkülönítsék s így a baj továbbterjedését megakadályozzák. Az intézeti elüljáróság lelkiismeretesen végrehajtotta intézkedéseimet.

Általában elmondhatom, hogy a gimnáziummal kapcsolatos három nevelőintézetben, a Hám-, Irsik- és Pázmány-konviktusban kielégítő volt az egészségi állapot, amit nevelők gondosságának lehet köszönni.

Trachoma nem fordult elő.

A rövidlátók szemüveget használnak orvosi előírás szerint.

Ragályos (parasitarius) bőrbetegséget hét esetben tapasztaltam. Mindannyiszor olyan házakban, melyekben a kosztadók a kisebb fiukat egy ágyba fektetik. A szülők figyelmét eléggé föl nem hívhatom arra, hogy gyermekeik elhelyezésénél, amint egyáltalán a lakás egészséges voltára tekintettel legyenek, úgy különösen kössék ki, hogy minden gyermek külön ágyban aludjék.

Az intézetet Dr. Jéger Kálmán városi tisztii főorvos ur többször meglátogatta s minden egyes alkalommal ifjaink szemét is megvizsgálta.

Az iskolai év elején a főgimnáziumi igazgató ur jelenlétében megvizsgáltam azon tanulókat, kik valamely testi hiba alapján a testgyakorlati órák alól felmentést kértek. Felmentetett részben egész évre, részben kevesebb időre 49 növendék. Felmentési okok voltak: sérv, törés utáni gyöngeség, izületlob, szívbjaj, szívdobogás, csontszú, vérszegénység, vizelet-tarthatatlanság, betegség utáni gyöngeség, csonttörés, rövidlátás, szédülés.

Sem az ifjúság, sem a szülők jórésze nem méltányolja eléggé a testgyakorlat jelentőségét. Inkább zaklatásnak veszik a tornát, mint az izmok fejlesztésére szükséges gyakorlatnak.

A testedző játéokra sem nagy hajlandóságot tapasztaltam az ifjúság egy részénél. Pedig az iskolában szerzett ismereteik alapján is be kellene látniok, hogy mily fontos az ugy a testi, mint a szellemi erők fejlesztése szempontjából. Erősíti az izmokat, fürgévé és ruganyossá teszi a testet, élénkíti a lelket, ápolja az összetartozás tudatát, fejleszti az önbizalmat és bátorságot, gátat vet a híu cícomának; szóval leghatható-

40.

sabb tényező arra nézve, hogy az ifjúból minden tekintetben egész ember váljék.

Ezen iskolai évben a tornaórák alkalmával semmi szerencsétlenség nem történt.

Nyaktörő mutatványokat nem követelünk, sőt ellenzünk. Kirándulás ez évben nem volt.

Korcsolyázásra és úszásra megfelelő hely van. Szegény gyermekek gyógyítását, valamint a Pázmány-konviktusban szükséges egészségügyi szolgálatot magam végeztem.

Az egészségtant a VII. osztályban tanítottam. A tananyag az értesítő megfelelő szakaszában van megemlítve. Belevontam ebbe az általános műveltséghez tartozó sok ismeretet is.

Különös gondot fordítottam a fertőzőbetegségek ismertetésére. — Az egészségtani előadást a VII. osztály minden tanulója hallgatta.

I) Rajzkiállítás.

A bevégzett tanévben készült rajzokból a kiállítást június 17.-én nyitotta meg az igazgató. Ezen alkalommal beszédet intézett a tanulókhöz és őket a további munkára serkentette, a rajztanárnak pedig elismerését fejezte ki a kiállítás sikere fölött.

A kiállítás június 17-től 24-ig volt nyitva délelőtt 9—12-ig, délután 2—5-ig, s iránta a művelt közönség nagy érdeklődést tanusított. A rajzban legkiválóbb tanulók jutalomdíjban részesültek. A díjat adományozók nevei s a jutalmazottak ezen értesítő VIII. száma alatt vannak felsorolva.

III.

A tanári testület.

1. **Bagossy Bertalan**, áldozópap, rendes tanár és okl. polgári iskolai tanító, a történelmi és földrajzi szertár őre, a IV. A) osztály főnöke. Tanított latin nyelvet a IV. A) és B), természettani földrajzot a III. A) és B) osztályban, történelmet és görögpótló irodalmat a VIII. osztályban és szépírást az I. A) osztályban. Heti óráinak száma 22.

2. **Barna János Zsigmond**, világi, a bölcelet doktora, helyettes tanár. Márciustól kezdve tanított történetet a IV. B) és VII. osztályban, földrajzot az I. A), I. B), II. A) és II. B) osztályban. Heti óráinak száma 18.

3. **Bellovics Jenő**, egyházi, szatmárnémeti gör. kath. helyettes lelkész, a magyar gör. kath. tanulók hitszónoka s vallástanára. Tanított vallástant az I.—VIII. osztályban heti 12 órában magyar nyelven.

4. **Erdélyi Imre**, világi, rendes tornatanító; a tornaszertár őre, Tanította a tornát minden osztályban heti 24 órában.

5. **Fásztusz Elek**, áldozópap, szentszéki ülnök, rendes tanár, a VIII. oszt. főnöke. Tanított latin és görög nyelvet a VIII. osztályban, latin nyelvet az V. osztályban és német nyelvet a IV. A) osztályban heti 17 órában.

6. **Fechtel János**, áldozópap, szentszéki ülnök, a bölcelet doktora, rendes tanár, róm. kath. hitszónok. Tanított történetet az V. és VI. osztályban, latin és magyar nyelvet a III. A) osztályban. A III. A) osztály főnöke. Heti óráinak száma 16.

7. **Fodor Gyula**, világi, a bölcelet doktora, rendes tanár, a Gyorsírókör elnöke, a II. A) oszt. főnöke. Tanított latin nyelvet és számtant a II. A), görög nyelvet az V. osztályban, magyar nyelvet és szépírást a II. A) osztályban heti 16 órában.

8. **Fölkel Béla**, áldozópap, rendes tanár, tanácskozási jegyző, a VII. oszt. főnöke. Tanított latin nyelvet a VII., görögpótló irodalmat a VI. és VII., történelmet a IV. A) és szépírást a II. B) osztályban heti 15 órában.

9. **Haller Jenő**, áldozópap, rendes tanár, a II. B) osztály főnöke, a fizikai szertár kezelője. Tanított geometriát az I. B) osztályban, számtant a II. B), IV. A), IV. B) és a VIII. osztályban, fizikát a VIII. osztályban heti 19 órában.

10. **Hozás János**, gk. áldozópap, gk. vallástanár és hitszónok. Tanított vallástant a román ajkuaknál magyarul minden osztályban, heti 12 órában román nyelvet és irodalmat két fokosztályban heti 4 órában.

11. **Kőszegi László**, világi, rendes tanár, az I. B) oszt. főnöke. Tanította a latin és magyar nyelvet az I. B) osztályban, magyar nyelvet a II. A) osztályban heti 16 órában.

12. **Kovács Gergely**, világi, m. kir. tart. honvédhadnagy, rendes tanár, a VI. osztály főnöke, az önképzőkör vezetője, az ifjúsági könyvtár őre. Tanított magyar nyelvet a IV. A) osztályban, magyar és latin nyelvet a VI. osztályban, magyar irodalmat a VIII. osztályban és szépírást az I. B) osztályban heti 16 órában.

13. **Krompaszky Béla**, világi, rendes tanár. Tanított mértant az I. A), számtant a III. A), mennyiségtant az V. osztályban és természettant a VII. osztályban heti 16 órában.

14. **Kurtz Sándor**, világi, a bölcsélet doktora, rendes tanár, a tanári könyvtár őre, az I. A) osztály főnöke. Tanított latin és magyar nyelvet az I. A), görögöt a VI. osztályban heti 17 órában.

15. **Lehóczky József**, világi, rendes tanár, okl. tornatanár. Tanított mennyiségtant a VI. osztályban, számtant az I. A), I. B) és a III. B) osztályban heti 15 órában.

16. **Nagy József**, világi, rendes tanár. Tanított földrajzot az I. A) és I. B), II. A) és II. B), történelmet a IV. B) és a VII. osztályban. Márciustól szabadságon.

17. **Orosz Alajos**, áldozópap, rendes tanár, az V. osztály főnöke. Tanított magyar nyelvet, irodalmat és német nyelvet, az V. osztályban, német nyelvet a III. B), V., VI. és VIII. osztályban heti 16 órában.

18. **Ócsvár Rezső**, világi, cs. és kir. tart. hadnagy, rendes tanár, a szemléltető képek és a rajzszerzőre. Tanított rajzoló mértant a II. A), II. B), III. A), III. B), IV. A) és IV. B) osztályban, görögpótló rajzot az V.—VIII. osztályban, szabadkézi rajzot az I.—VIII. osztályban heti 24 órában.

19. **Péterffy Gyula**, világi, rendes tanár, a III. B) osztály főnöke. Tanított magyar és latin nyelvet a III. B) osztályban, történelmet a III. A) és III. B) osztályban heti 16 órában.

20. **Radlinszky József**, világi, rendes tanár. Tanított latin és magyar nyelvet a II. B) osztályban, görög nyelvet a VII. osztályban heti 16 órában.

43.

21. **Ratkovszki Pál**, áldozópap, szentszéki ülnök, igazgató. Tanított bölcseletet a VIII. osztályban heti 3 órában.

22. **Reiser György**, áldozópap, a hittudomány doktora, szentszéki ülnök, rendes vallástanár és hitszónok. Tanított vallástant minden osztályban heti 16 órában.

23. **Sándor Vence**, világi, rendes tanár, a IV. B) osztály főnöke. Tanított magyar nyelvet a IV. B) és VII. osztályban, német nyelvet a III. A), IV. B) és VII. osztályban, görögpótló irodalmat az V. osztályban heti 20 órában és az éneket heti 3 órában.

24. **Schőber Emil**, világi, a bölcselet doktora, rendes tanár, a vegytani és természetrajzi táruk őre. Tanított természetrajzot az I. A), I. B), II. A), II. B), IV. A), IV. B), V. és VI. osztályban heti 17 órában.

25. **Török István**, világi, az összes gyógyt. doktora, közkórházi orvos, okl. iskolaorvos, és egészségtan-tanár. Tanított egészségtant a VII. osztályban heti 2 órában.

Jegyzet. Az áldozópapok a szatmári egyházmegye tagjai, a román ajkú gör. kath. vallástanár a szamosújvári, a magyar ajkú gör. kath. vallástanár a munkácsi egyházmegye tagja.

Az ev. ref. vallású tanulók hitoktatást Rácz István ev. ref. lelkésztől, az izr. vallásúak Steuer Ábrahám és Dr. Jordán Sándor okleveles rabbiktól nyertek.

IV.

Az 1905—1906. évi tanítás tárgyának kimutatása.

I.) A) és B) OSZTÁLY.

Vallástan. Tanárok: Dr. Reiser György, Hozás János és Bellovics Jenő. Tankönyv : Egri kis katekizmus. Heti óraszám : 2. Tananyag : a ker. kath. hit elemei, a parancsok és a kegyelem szerei.

Magyar nyelv. Tanár: az A)-ban Dr. Kurtz Sándor, a B)-ben Kőszegi László. Tankönyvek: Lehr Albert Magyar Olvasókönyve I. r. és Balassa József Magyar Nyelvtana. Heti óraszám: 5. Végzett tananyag az olvasóból az 1—5., 7—11. 12. 19. 20. 22. 24—25. 26. 27. IV. 28. 30. 32. 33. 38. 39. I—V. 44. 46. 51. 52. 54. sz. darabok. A nyelvtanból a hangok, a mondatok és nemeik, a mondatrészek, a beszédrészek, igeidők és módok. Havonként 2 írásbeli dolgozat, összesen 14. A helyesírás gyakorlására tolba mondott szöveg leírása. Kijelölt mondatrészek, igealakok, beszédrészek meghatározása.

Latin nyelv. Tanár: az A)-ban Dr. Kurtz Sándor, a B)-ben Kőszegi László. Tankönyvek : Hittrich Ödön Latin Olvasó-és Gyakorlókönyve, és Latin Alaktana. Heti óraszám: 6. Tananyag az olvasókönyv 1—23. és 33. latin és részben magyar szövegű olvasmányai alapján a főnevek, melléknevek, névmások, számnevek ejtegetése és a genusszabályok; adverbiumok képzése, elüljárók, a coniugatio. Tárgyi szócsoportok szavaiból alkotott mondatok latinra való fordítása. Összesen 15 dolgozat.

Földrajz. Tanár: az A)-ban és B)-ben Dr. Barna János Zsigmond. Tankönyv: Dr. Némethy Károly: A magyar királyság földrajza. Heti óraszám: 3. Földrajzi alapismeretek. Világtájak; a Föld mint égi test; tájékozódás a földgömbön. Éghajlat. Térképolvasás. A magyar királyság. Alföldek. A délnyugati dombosvidék. Hazánk

felföldjei. A magyar tengerpart. Horvát-Szlavonország. A magyar királyság összefoglaló áttekintése. A hegy- és vízrajz összefoglalása. Lakosság. Nemzetiségi és vallási viszonyok. Közlekedés. Műveltség. Törvényhozás. Közigazgatás és törvénykezés. A magyar királyság címere. Közös ügyek. Delegáció.

Természetráajz. Tanár: az A)-ban és B)-ben Dr. Schöber Emil. Tankönyv: Dr. Sztéryni Hugó: Természetráajz a középiskolák I. oszt. számára. Heti óraszám : 2. Tananyag: a gyümölcsök leírása, a gyümölcs képződése a virágból. A macska leírása és biológiája.

Számtan. Tanár: az A)-ban és B)-ben Lehóczky József. Tankönyv: Gerevich Orbók Számtana. Heti óraszám: 4. Tananyag: A mennyiség és mennyiségtan fogalma és felosztása. A szám meghatározása és osztályozása. A számlálás és a természetes számsor keletkezése. A tizes számrendszer; ennek alapján számműveletek egész számokkal és tizedes törtekkel. Számműveletek többnevű számokkal és ezzel kapcsolatban az időszámolás. A métermérték. Számműveletek közönséges törtekkel. Iskolai írásbeli dolgozat havonként egy-egy, összesen 9. Házi előkészületül óráról-óra példák kidolgozása.

Rajzoló geometria. Tanár : az A)-ban Krompaszky Béla, a B)-ben Haller Jenő. Tankönyv: Dr. Gerevich Emil: Rajz. Geometria I. r. Heti óraszám: 3. Tananyag: Bevezetés. A szükséges rajzszerék ismertetése. A test, a három kiterjedés; a lap, él és csúcs. A vonal nemei, az egyenes, két pont és egy egyenes. Párhuzamos és összetartó egyenesek. Az egyenes nagysága. A szög, ív, kör, középpont ; sugár, húr, átmérő, metsző és érintő. Középponti szög. Műveletek ívekkel és szögekkel. A szög mérése. A szögek nemei. Szögpárok. Idom. Szimmetrikus idomok. A háromszögek, alkotó részeik és tulajdonságaik. Összeillő háromszögek. Négyszögek, sokszögek. A húr vonatkozásai a körhöz. Kerület- és területmérés. A geometriai ornamentális rajz elemei.

Szépírás. Tanár: az A)-ban Bagossy Bertalan, a B)-ben Kovács Gergely. Heti óraszám: 1. Tananyag: Magyar folyóírás.

Testgyakorlat. Tanító: Erdélyi Imre. Heti óraszám: 2. Szabadgyakorlatokból : a karlendítések, lökések és ütések minden irányban, törzshajlítások és forgatások, térd- és lábemelés. A katonai rendgyakorlatok: sorakozás, fedezés, kanyarodás, szakasz- és kettős rendek alakítása. A szeryakorlatokból: mászás póznán és kötelén. Rézsútós létrán: egyszerű fel- és lemenés, átbúvás a fokok között.

A játékok közül az ezen vidéken divatos labdajátékok: egyes és hármas kapó, körróta (várban forgó), kifutó, suszter-kótya stb.

II. A) és B) OSZTÁLY.

Vallástan. Tanárok: Dr. Reiser György, Hozás János, Bellovics Jenő. Tankönyvek: Adjutus tankönyve és Egri kis katekizmus. Heti óraszám: 2. Tananyag: Az ó-szövetségi bibliai történetek és a katekizmus I. r.

Magyar nyelv. Tanár; Az A)-ban Kőszegi László, a B)-ben Radlinszky József. Tankönyvek: Riedl Magyar Olvasókönyve. II. r. és Balassa J. Magyar Nyelvtana II. r. Heti óraszám: 5. Olvasmányok: a 3. 11. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 33. 34. 36. 37. 38. 39. 40. 46. prózai és a 32. 47. 48. 50. 56. 57. 58. számú költői darabok, amely utóbbiakat könyv nélkül is megtanulták. A nyelvtanítás és gyakorlás tárgya volt a ragos és névutós határozók tana, az összetett mondat, a mellérendelés módjai, az alárendelt mondatok fajai, a többszörösen összetett mondat. Havonként két írásbeli dolgozat, összesen 16. Tárgyuk bővített, több összetett mondatok alkotása megszabott bővítményekkel; illetőleg megszabott mellé- vagy alárendelt mondatokkal.

Latin nyelv. Tanár: az A)-ban Dr. Fodor Gyula, a B)-ben Radlinszky József. Tankönyvek: Dr. Csengeri János Latin Olvasó- és Gyakor-könyve II. kiadás és Latin Nyelvtana. Heti óraszám : 6. Olvasmányok : Az olvasókönyvből. A római történetből: 37—48. 50—56. 58—59. A magyar történetből: 66. 72. 73. Mesékből: 75. 77. 79. 81. 82. darabok. Verses mondásokból 16. 56. Az olvasmányok alapján átismételték az alaktant, begyakorolták a használatosabb névragozási és fokozási rendhagyó alakokat, a határozók, névmások és számnevek alakjait kiegészítőleg, a rövidített igealakokat, az összes igék perfectum- és supinumtöveit, a töváltoztató és hiányos igék alakjait, az acc. és nom. cum infinitivo s abl. absolutus szerkezetet. Kéthetenként egy írásbeli dolgozat, összesen 15. Dolgozatul az olvasmány szavaiból és kifejezéseiből a tanmenethez alkalmazottan összeállított mondatokat fordítottak extemporaliter latinra.

Földrajz. Tanár: az A)-ban és B)-ben Dr. Barna János Zsigmond. Tankönyv: Dr. Némethy Károly: Az öt földrész leírása. Heti óraszám : 3. Tananyag: Európa, Ázsia és Afrika helyzete a földgömbön, vízintes és függőleges tagozottsága összehasonlítva. Éghajlati

viszonyok. Lakosság. Életmód és foglalkozás. Politikai felosztás. Gyarmatosítás. Ázsia és Afrika néprajza.

Természetrajz. Tanár: Dr. Schöber Emil. Tankönyv: Paszlavszky J: Kis Természetrajz II. r. Heti óraszám: 2. Tananyag: A mályva és kék katáng alakú s biológiai leírása közösen végzett megfigyelések alapján. Az állatvilágból: a majmok, tengeri emlősök, a lakásaink közelében tartózkodó madarak, a görög tekenősbéka, keresztes vipera, a közönségesebb halak, csigák, hasznos és kártékony rovarok ismertetése, szintén közösen végzett megfigyelések alapján.

Számтан. Tanár: az A)-ban Dr. Fodor Gyula, a B)-ben Haller Jenő. Tankönyv : Gerevich-Orbók Számтана. Heti óraszám : 4. Tananyag : A közönséges és tizedes törtekkel való alapműveletek megismertetése után a számolási rövidítések általában és rövidített számtani műveletek. Az arányosság fogalmának bővebb fejtegetése. A hármasszabály fogalma s az ehhez tartozó feladatok megfejtése; az egyszerű hármasszabály. Az olasz számolási mód. Az arányok és aránylatok tana. Az aránylatok tanának alkalmazása. Százalék-számolás. Havonkint egy iskolai dolgozat. Házi előkészületül óráról-óra egy-egy a legközelebbi előadáson előfordult tananyagra vonatkozó példa kidolgozása.

Rajzoló geometria. Tanár: az A)-ban és B)-ben Ócsvár Rezső. Tankönyv: Dr. Gerevich Emil.: Rajzoló geometria II. r. Heti óraszám: 3. Tananyag: Pont és vonal a térben. Az egyenes és sík a térben. A sík helyzete a térben. A síkok kölcsönös helyzete a térben. A kocka, a hasáb, henger, gúla, kúp és a gömb axonometrikus ábrázolása, hálóját és sík metszései. A testek felülete és köbtartalma. Testminták elkészítése. A tárgyalt testek axonometrikus rajzolása körzővel és vonalzóval. Természet után vett egyszerűbb tárgyak axonometrikus ábrázolása.

Szépírás. Tanár: az A)-ban Dr. Fodor Gyula, a B)-ben Fölkel Béla. Heti óraszám: 1. Tananyag: Német folyóírás.

Testgyakorlat. Mint az I. osztályban.

III. A) és B) OSZTÁLY.

Vallástan. Tanárok: Dr. Reiser György, Hozás János, Bellovics Jenő. Tankönyv: Adjutus tankönyve és Egri kis Katekizmus. Heti óraszám: 2. Tananyag: az újszövetségi bibliai történetek és a katekizmus II. része.

Magyar nyelv. Tanár: az A)-ban Dr. Fechtel János, a B)-ben Péterffy Gyula. Tankönyvek: Riedl-Lehr: Magyar Olvasó III. r. és Balassa J: Rendszeres magyar nyelvtan. Heti óraszám : 4. Prózai olvasmányok : Világos vára. Gondviselés útja. Beczkó vára. A nagy ugrás. A mohácsi vész. Dobozi és hitvese. Zrinyi Szigetvárrott. Buda visszafoglalása a töröktől. Buda felszabadulása. Pericles beszéde Athenaeről. Pericles balála. A görög színház. Föltalálás és fölfedezés. A könyvnyomtatás. Költőiek: Hymnus. Szülőföldemen. Hamis tanu. Szüreten. Füstbe ment terv. Pató Pál. Egy gondolat bánt engemet. Családi kör. A szózat.

A nyelvtan fonalán rendszerbe gyűjtötték hang-, szó- és mondattani ismereteiket. Havonkint 2 írásbeli dolgozat; tárgyuk az olvasmányok tartalmának s a tárgyi magyarázatoknak előadása.

Latin nyelv. Tanár: az A)-ban Dr. Fechtel János, a B)-en Péterffy Gyula. Tankönyvek: Csengeri J: Latin nyelvt. II. rész és Fodor-Kurtz: Latin Olvasmányok. Heti óraszám 6. Olvasmányok: Cornelius Nepos tört. műveiből: Dareus hadjárata. Marathoni csata. Miltiades halála. Themistocles ifjúsága. Aristides. Cimon tettei. Alcibiades. Epaminondas nevelkedése. Epaminondas becsületessége. Agesilaus szótartása. Pomponius nevelése. Atticus az adott szó embere és Pomponius halála.

Phaedrus meséiből: Lupus et agnus. Cervus ad fontem. Asinus ad pastorem. Rana et bos. Vulpes et ciconia. Muli et raptores. De vulpe et uva. De vitiis hominum. Ezekből egyes részeket könyv nélkül is betanultak. — A mondattanból: A nominativus, accusativus, dativus, genitivus és ablativus használata. Infinitivus, gerundium, participium, supinum. Havonkint két írásbeli dolgozat, összesen 15.

Német nyelv. Tanár: az A)-ban Sándor V. a B)-ben Orosz A. Tankönyv: Orosz Alajos Német olvasó- és gyakorlókönyve I. rész. Heti óraszám: 4. Prózai olvasmányok: Die Schule. Das Haus. Der Wolf u. das Lamm. Die Wohlthaten. Der menschliche Körper. Der Tag. Der Frühling. Das Familienleben. Unser Vaterland. Közmondások. Die Handwerker. Költemények: Im Namen Gottes. Gott ist ewig. Gott und die Eltern. Spruch. Mein Vaterland. Die Kapelle. Anekdoten. Das Wasser. Ezen olvasmányok közül 12-t könyv nélkül is megtanultak. A nyelvtanból az írás és olvasás begyakorlása után elvégezték a főnevek ragozásának teljes rendszerét, az igeragozást a jelentőmód jelen idejében; a melléknévnek jelzői viszonyítását; a személyes, birtokos és mutató névmásokat;

néhány praepositiot stb. Kéthetenként egy írásbeli dolgozat, összesen 14.

Történelem. Tanár: az A)-ban és a B)-ben Péterffy Gyula. Tankönyv: Ujházy László: A magyarok története. I. r. a mohácsi vészig. Heti óraszám: 3. Tananyag: Hazánk lakói a magyarok bevándorlása előtt. A magyarok őstörténete. Hazánk története a honfoglalástól a mohácsi vészig.

Természettani földrajz. Tanár: az A)-ban és B)-ben Bagossy Bertalan. Tankönyv: Némethy Károly: A mathem. és fiz. földrajz elemei. Heti óraszám: 2. Tananyag: Bevezetés a fizikai földrajzba. A fizika főbb törvényei kísérletekkel és rajzolással kísérve A Föld mint világtest. A földgömb száraza, vize és légköre. A Föld belseje. Amerika és Ausztrália hegy- és vízrajza, politikai földrajza.

Számтан. Tanár: az A)-ban Krompaszky Béla, a B)-ben Lehóczky József. Tankönyv: Gerevich-Orbók Számтана. Heti óraszám: 3. Tananyag: az egyszerű és összetett hármas szabály. Ezek alapján az egyszerű és összetett kamatszámolás, határidőszámolás, az ázsió, az állampapírok, részvények, váltók. Az összetett kamat-és lerovatszámításra vonatkozó táblázatok készítése. Az egyszerű és összetett arányos osztás. Elegyítési feladatok. Láncszabály. Iskolai dolgozatok a tananyag egy-egy befejezett részletéből. Házi előkészületül óráról-órára egy-egy a legközelebbi előadáson előfordult tananyagra vonatkozó példa kidolgozása. Havonként egy iskolai dolgozat, összesen 9.

Rajzó geometria. Tanár: az A)-ban és B)-ben Ócsvár Rezső. Tankönyv: Dr. Gerevich Emil: Rajzó geometria III. rész. Heti óraszám : 2. Tananyag: a pont, az egyenes vonal, a körvonal. Axiális és centrikus szimmetria. A szögekről általában és különösen. A háromszögek, négyszögek, sokszögek. Arányosság és hasonlóság. Ugyanazok szerkesztése körzővel és vonalzóval. Kézügyesítő és ecsetgyakorlatok. Préselt levelek rajzolása, festése. Egyszerű síkdíszítmények rajzolása, festése kézi lapminták után. Virágok rajzolása.

Testgyakorlat. Tanító: Erdélyi Imre. Heti óraszám: 2. A szabad gyakorlatokból : négy ütemű szabad taggyakorlatok a test összes izmainak tekintetbe vételével, fabottal és vassúlyozókkal. A katonai rendgyakorlatokból, mint az I. II. osztályban, menetelés arc- és oldalsorokban, kanyarodás. Szergyakorlatokból: erő- és ügyességfejlesztő gyakorlatok a mászórúdon, kötelen, gyűrűhintán, rézsútos létrán és korláton. Magas- és távolugrás. Versenyfutás. Az iskolai játékok közül az ezen a vidéken divatozó labdajátékok.

IV. A) és B) OSZTÁLY.

Vallástan. Tanárok: Dr. Reiser György, Hozás János, Bellovics Jenő. A latin szert.-nál tankönyv: Adjutus Kath. Szertartástana. Heti óraszám : 2. Tananyag: Szent helyek, egyházi készletek, szentmise, szentségek, szentelmények, ájtatossági gyakorlatok, egyházi év. — A gör. szert.-nál tankönyv: A gör. kath. egyház szertartástana. Tananyag: Az isteni tiszteletről általában. Szent helyek és kellékek. Ünnepek és azok szertartásainak értelmezése különös tekintettel a királyi ünnepekre. A szentségek feladásánál előforduló szertartások magyarázata; a liturgia általános és részletes tárgyalása; az abban előforduló sajtóságos kifejezések értelmezése; a szerkönyvek átnézete. Áldások és szentelések. A katekizmus III. része.

Magyar nyelv. Tanár: az A)-ban Kovács Gergely, a B)-ben Sándor Vence. Tankönyv: Lehr-Arany Toldija, Bartha József dr. és Prónai Antal dr. Stiliztikája. Heti óraszám: 4. Olvasmányok: Arany Toldija. Kisfaludy K: Mátyás Deák. Hermann O: A madár családi élete. Népszerű madarak. Bársony I: Alkonyat a lápon. Jókai: A királykoronázás. A mennyei parittyakövek. Pesti G : A lóról és számárról. Heltai G : A hollóról és rókáról. A hollóról és pávákról. Az evangéliumból: A magvető. A könyörületlen szolga. Mikes: A remete. A női hűség; három levele. Faludi: Athén elnevezése. Rákosi V: A sztrechnói piros virágok. Gárdonyi: A kék pille. Baráth F: Zágoni Mikes Kelemen. Gyulai P: Vörösmarty szülői. Eötvös K: A szerény. Amicis: A hazaszeretet. Deák F. levele egy tanuló ifjúhoz. Horváth B. levele atyjához. Petőfi: Jövendölés. Az Alföld. Levél Arany Jánoshoz. A vándorlegény. Gyulai: Erdély. Arany: Válasz Petőfinek. Mátyás anyja. Vörösmarty: Salamon. Az ősz bajnok. Szózat. Czuczor: A legszebb ének. Tompa: A golyához. Balassi B: A végek dicsérete. Népdalok. — Ezen olvasmányok alapján : A nyelv és tilus. A nyelvkincs. A prózái és költői stílus tulajdonságai és a verstan. Ügyiratok. Írásbeli dolgozat volt 15.

Latin nyelv. Tanár: Bagossy Bertalan. Heti óraszám: 6. Tankönyvek: Dr. Fodor Gyula és Dr. Kurtz Sándor: Latin Olvasmányok és Dr. Csengeri János: Latin Nyelvtan II. rész. Olvasmányok C. Julius Caesar „Commentarii de bello Gallico“ c. művéből: Gallia leírása. Caesar és Ariovistus (I. 30—54), Caesar átkél a Rajnán (IV. 15—19), Gallia politikai és társadalmi viszonyai (VI. 11—20), Germania és lakosai (VI. 21—28). Szemelvények Ovidius Metamorphosisaiból:

A világ teremtése (I. 5—88), Deucalion és Pyrrha (I. 313—415), Daedalus és Icarus (VIII. 183—235), Philemon és Baucis (VIII. 611—724), Orpheus az alvilágban (X. 1—63), Midas (XI. 85—145), Q. Curtius Rufus „Historiae Alexandri Magni“ c. művéből: Az arbelai csata (IV. 9 és 10). Mindez tartalmi magyarázatokkal és az írók életrajzának ismertetésével. A mondattanból a harmadik osztályu anyag ismétlése után a módok használata a főmondatokban, az igenevek használata, a mellérendelt és alárendelt mondatok, a consecutio temporum és oratio obliqua. A költemények alapján a latin versszabályok elemeinek ismertetése.

Német nyelv. Tanár: az A)-ban Fásztusz Elek, a B)-ben Sándor Vence. Tankönyv: Orosz Alajos: Német olvasó- és gyakorlókönyv. Heti óraszám: 3. Tananyag a nyelvtanból: Számnevek. Melléknév fokozása. Erős, gyenge, vegyes igeragozás a jelentő módban. Melléknévi igenevek. Összetett igék. Prózai olvasmányok: Das Jahr. Die Haustiere. Das Mittagessen im Hofe. Die Eisenbahn. Der sterbende Löwe. Königliche Belohnung. Der Tod Johannes des Täufers. Der Hufnagel. Der einfältige Kutscher. Adomák. Stephan der Heilige. Költemények kívülről is: Morgenlied. Gute Nacht. An mein Vaterland. Die Herde. Die Kapelle. Mutterliebe. Der betrogene Teufel. Kéthetenként egy írásbeli dolgozat, összesen 14.

Történelem és politikai földrajz. Tanár: az A)-ban Fölkel Béla, a B)-ben Dr. Barna János Zsigmond. Tankönyv; Ujházy László: Magyarország története és Magyarország a jelenben II. rész. Heti óraszám: 3. Tananyag: Hazánk története a mohácsi vésztől 1877-ig. Magyarország politikai földrajza, statisztikája. A magyar közjognak alapvonalai. Ausztria politikai földrajza. Magyarország és Ausztria közjogi kapcsolata.

Növénytan. Tanár: az A)-ban és B)-ben Dr. Schöber Emil. Tankönyv: Dr. Schöber Emil Növénytana. Heti óraszám: 3. Tananyag: A szervetlen és szerves vegytan elemei. A szerves és szervetlen világ közti kapcsolat. A mikroszkop szerkezete. A plazma. A plazma életműködése általában. Életműködésének eredménye. Szövettan. Élettan. A növény vegyi összetétele. A talaj vegyi összetétele. A szilárd táplálék felvétele. A víz áramlása és párolgása. A növény testét felépítő elemek forrása és asszimilációja. A növényben képződött vegyületek és tartaléktápanyagok vándorlása. A lélegzés. A növekedés. Mozgási tünetek. A szaporodás. Alaktan. A gyökér, szár és levelek alaktana s biológiája. A virág alaktana s biológiája, a termés. Rendszertan. Növényhatározás.

Mennyiségtan. Tanár: az A)-ban és B)-ben Haller Jenő. Tankönyv: Borosay Dávid Algebrája. Heti óraszám: 3. Tananyag: Az algebra jeleinek és a negatív számoknak ismertetése; algebrai egész kifejezések összeadása és kivonása (összevonása), sokszorozása, osztása s ezzel kapcsolatban a törtkifejezésekkel való számolás szabályainak származtatása; a legnagyobb közös osztó és a legkisebb közös többszörösének begyakorlása; a szorzatok fontosabb alakjai, algebrai többtagu kifejezések s tizedes rendszerbeli számok négyzetének és köbének kiszámolása; elsőfokú egyenletek egy ismeretlennel. Iskolai írásbeli dolgozat havonként egy-egy, összesen 9. Házi előkészületül óráról-órára a legközelebbi tanítási órán előadott anyagra vonatkozó példák kidolgozása.

Rajzoló geometria. Tanár: az A)-ban és B)-ben Ócsvár Rezső. Tankönyv: Dr. Gerevich Emil Rajzoló Geometriája. Heti óraszám: 2. Tananyag: A kör főbb tulajdonságai. A kör osztása. Két kör. Érintkező körök. A mértani hely egyszerűbb feladatai. Az ellipszis, hyperbola, parabola. A kúpszeletek összehasonlítása. Az összes ábrák rajzolása körzővel és vonalzóval. Ecsetgyakorlatok, préselt levelek utáni rajzolás, festés. Sík-díszitmények rajzolása és egyszerű színezése falí és kézi lapminták után. Virágok rajzolása, festése. Vázolás.

Testgyakorlat. Mint a III. osztályban.

V. OSZTÁLY.

Vallástan. Tanárok: Dr. Reiser György, Hozás János, Bellovics Jenő. Tankönyv: Adjutus Dogmatikája. Heti óraszám: 2. Tananyag: Hiszekegy. Hét szentség.

Magyar nyelv. Tanár: Orosz Alajos. Tankönyv: Bartha-Prónai: Rethorika. Heti óraszám: 3. Olvasmányok: a) *költőiek*: Both Bajnok. Szibinyáni Jánk. Hunyadi. A király esküje. V. László. Budai Ali basa históriája (Tinódi.) Szondi két apródja. Dalás Idők I. é. Jósolat. Élő szobor. Árvizi hajós; b) *prózaik*: A Balaton (Eötvös K.). A Tisza áradása (Jókai). A magyar halászszer (Hermann O). Deák Ferenc (Csengery). Pázmány P. (Fraknói). Árpád legyőzi Zalánt (Anonymus). Kazinczy nagyatyjánál (Pály. eml.). Szent Imre halála és megdicsőülése (Karácson). Szondi halála (Istvánffy). Drégely (Mikszáth). Szigetvár ostroma (Szalay). Hazánk pusztulása a török időkben (Salamon). Mint kell Isten ígését gyümölcsösen hallgatni (Pázmány). Kazinczy emlékezete (Kölcsey). A haza védelméről (Kossuth). A felirati javaslatról (Deák). Millenniumi beszéd (Vaszary). A testvéri egyetértés-

ről (Sokrates). Szent ember (Faludi). A Hitel bev. és bef. (Széchenyi). Isten és a haza szeretete (Kölcsey Parain). Vörösmarty (Kemény). Arany: Toldi trilógiája (Gyulai). A részegség (Pázmány). Mit nevezünk valódi műveltségnek? (Szitnyay). Aquincum (Kuzsinszky). A Daliás Idők (Salamon). Levelek a Vezuv kitöréséről (ifj. Plinius). Levél Berzsenyihez (Kazinczy). Levél Petőfihez (Arany). *Emlézés*: Minden órán szavalt egy tanuló szabadon választott költeményt vagy szónoklati részletet; azonkívül mindnyájan megtanulták a következő költeményeket: Both Bajnok, Hunyadi, V. László, továbbá részleteket Deák F. Felirati beszédéből és Kölcsey Parainesiséből. Magánolvasmányok: Toldi estéje, az Uj Földesúr és az olvasókönyv több darabja; ezen olvasmányokból s az iskolában olvasott fontosabb darabokból a tanulók kivonatot készítettek. *Elmélet*: Az írásművek szerkesztésének főszabályai. A feltalálás forrásai. A bizonyítás. A szerkezet. A vázlat. Az írásmű főrészei. Az előadás nemei és módjai. A prózai műfajok: leírás, történetírás, a szónoklat és az értekezés. Az írásbeli dolgozatok száma: 9.

Görögpótló magyar. Tanár: Sándor Vence. Tankönyvek: Csengeri: Homeros Iliása Gyomlay: Homeros Odysseiája. Geréb: Szemelvények Herodotos történelmi művéből. Toncs Gusztáv: Magyar irodalmi szemelvények. Heti óraszám: 3. Tananyag: Homeros eposzainak tartalma. A homerosi világnézet, vallás, erkölcsök, szokások. A homerosi eposzok szerkezete, becse az ó-világban és a jelenkorban. A homerosi kérdés. Ezen művek története. A kiválóbb magyarázók és kiadók. — Olvasmányok: Homeros Odysseiájából és Iliásából bő szemelvények. Herodotos történelmi művéből: Kroisos hatalma. Solon látogatása. Kroisos bukása. Arion sorsa. Kyros ifjúsága. Perzsa szokások. Kyros halála. Dareios hadmenete a skythák ellen. Aristagoras Spártában és Athénban. A Pythia erkölcsi tanítása. A marathoni csata. Athén érdeme. Themistokles. Ezen olvasmányok tárgyalása után előadatott Herodotos élete, művének célja, hitelessége. Szemelvények Buda halálából. Salamon Ferenc: Zrinyi Miklós ifjúsága. Cserei: A zernyesti ütközet. Apor Péter: A régi magyar táncokról. A fejedelem ebédéről és vacsorájáról, Írásbeli dolgozatok száma: 2.

Latin nyelv. Tanár: Fásztusz Elek. Tankönyvek: Dr. Kapossy Lucián: Cic. pro Archia poeta. Schambach Gyula: De imp. Cn. Pompei. Dr. Csengeri János: Szemelvények Ovidiusból. Heti óraszám: 6. Olvasmányok: Cicero beszédeiből: Pro Archia poeta. De imperio Cn. Pompei. Ovidiusból: Evander Carmenta Latiumba érkezése.

Romulus megdicsőülése. A regifugium. Terminalia. Liberalia. Quinquatrus majores. Cerealia. Quinquatrus minores és Arion. c. szemelvények a Fastiból. Könyv nélkül betanultak egyes szemelvényeket. Ovidius és Cicero élete. Az alak- és mondatismétlése. Írásbeli dolgozat 15; 2 latinból magyarra, nem olvasott művekből; 13 magyarból latinra, az olvasottak szó- és szólamkincséből.

Görög nyelv. Tanár: Fodor Gyula dr. Tankönyvek: Shenkl Ábel Görög Olvasókönyve és Curtius-Ábel Görög Nyelvtana. Heti óraszám : 5. Olvasmányok, mesék: A húst vivő kutya. A fogak és az ember. A szamár árnyéka. A szarvas és borja. A farkas és a vénasszony. A varju és a hollók. A majom és Zeus. A holló és róka. A nád és tölgy. Egyéb olvasmányok: Ródusról. Delphiről. Kroesusról. Kadmosról. Jasonról. Sokrates mondásaiból. A darvakról. Ezen daraboknak és az olvasókönyv 1—163. sz. példacsoportjából kiszemelt görög és magyar mondatoknak fordításával begyakorolták a főnevek, melléknevek és névmások ejtegetését, a számnevek alakjait, a melléknevek fokozását s határozókká alakítását és az *ω* végű igék teljes ragozását. Havonként két írásbeli dolgozat; összesen 15.

Német nyelv. Tanár: Orosz Alajos. Tankönyv: Német Olvasó- és Gyakorlókönyv II. r.- és Stílusgyakorlatok. Heti óraszám : 3. Olvasmányok : a) költőiek: Die Schatzgräber (Bürger). Die Mutter lag in Totenschrein (Hasenclever). Heine 3 dala. Der Schiffbruch (Herder). Der Sänger. Erlkönig. Heidenröslein (Goethe). Die Teilung der Erde (Schiller). Graf Richard ohne Furcht (Uhland). E költemények nagy része könyv nélkül is. b) Prózaiak : Die Boten des Todes. Die ewige Bürde. Die Treue. Die Krähe u. Merkur. Das Ei des Columbus. Das wohlfeile Mittagessen. Der Greis u. der Jüngling. Der Seesturm. Unser König und die ungarischen Studenten. Der Adler u. Das Huhn. Der Nordwind. Der kluge Sultan. Der Stelzfuss. Der Pilger. Der Star von Legrigen. St. Peter mit der Geiss. Aristides. Sokrates. Treu bis in den Tod. Kunstfertigkeit der Briten. A haladottabbak (számonkérés mellett) magán uton olvasták: Die Teufel auf der Himmelswiese. Die drei Brüder. Kindliche u. brüderliche Liebe. Die Löwin u. der Matrose. Die sonderbare Wirtszeche. Fordítások a Stílusgyakorlatokból németre. Nyelvtan: A felszólító mód. A szenvedő igeragozás. A módjelentő, visszaható és személytelen igék használata. Az alaktan átismétlése. Két hetenként isk. dolgozat.

Történelem. Tanár: Dr. Fechtel János. Tankönyv: Dr. Mika Sándor:

Világtörténelem, ó-kor. Heti óraszám: 3. Tananyag: A keleti népek története. Görögország története. Róma története a császárság végéig.

Állattan. Tanár: Dr. Schöber Emil. Tankönyv: Báthory Nándor Állattana. Heti óraszám : 3. Tananyag : protozoák, poriferák, coelenteráták, férgek, tüskebőrűek, ízeltlábúak és puhatestűek köre főbb vonásokban. A protozoáknál különös tekintet volt az állat- és növényvilág közti hasonlatra, különbségre, vonatkozással a IV. oszt. tananyagára. Részletesen tárgyaltuk a gerincesek körét. A bonctani rész összehasonlítólag és pedig a kültakaró, mozgáskészülék, idegrendszer, érzékszervek, véredény-rendszer, lélekző készülék és kiválasztó szervek. A tanítás számos bonctani készítmény bemutatásának segélyével történt. A bonctani részt a rendszertan követte biológiai alapon. Végül az ember bonctana.

Mennyiségtan. Tanár: Krompaszky Béla. Tankönyv: Borosay Dávid Algebrája és Geometriája. Heti óraszám: 3. Tananyag: a) az algebrából : Elsőfokú egyenletrendszerek 2, 3 és több ismeretlennel, a négyzetgyök és a másodfokú egyenlet; gyökkivonás általánosságban és a köbgyök, b) A geometriából: Egyenes vonalak fekvése a síkban; az idomok szögeinek és oldalainak összefüggése; az idomok egybevágása; az idomok hasonlósága; az idomok területeinek megmérése. A körtan elemei. Havonkint egy iskolai dolgozat, összesen 9.

Görögpótló rajz. Tanár: Ócsvár Rezső. Heti óraszám: 2. A kocka, hasáb, gúla stb. rajzolása szemlélet után contourokban, később árnyékolással ceruza- és krétával. Testcsoportok rajzolása, alkalmilag egyszerű reliefek rajzolása szénrel és diszítmények festése lapminták után. Ecsetgyakorlatok különféle stilusu minták után. Lepkék, bogarak, virágok festése. A görög és római építészet, szobrászat és festészet ismertetése, a jellegzetesebb műalkotások bemutatása 6 órában.

Testgyakorlat. Tanító: Erdélyi Imre. Heti óraszám: 2. A szabadgyakorlatokból : szabad taggyakorlatok súlyzókkal a test összes izmainak tekintetbe vételével. A katonai rendgyakorlatokból a szakasz és kettősrendek formálása, igazodások, fejlődések, húzódások, kanyarodások, menetelések. Előgyakorlatok buzogánnyal. A szergyakorlatokból : erő- és ügyességi csapattornázás az összes szereken. Magas-, távol- és rúdugrás alacsony deszkáról; súlydobás, súlyok emelése 18 kilótól 30 kilóig. Játékokból: az ezen vidéken divatozó labdajátékok, füleslabda.

VI. OSZTÁLY.

Vallástan. Tanárok: Dr. Reiser György, Hozás János, Bellovics Jenő. Tankönyv : Adjutus Erkölcstana. Heti óraszám : 2. Tananyag : a ker. kath. hittan. A gör. szertartásuaknál, mint az V. osztályban.

Magyar nyelv. Tanár: Kovács Gergely. Heti óraszám: 3. Tankönyv: Névy L. Poetikája és Olvasókönyve. Shakespere Julius Caesar-ja. Kisfaludy Károly A kérők c. vigjátéka. Ez utóbbi műveken kívül az olvasókönyvből olvasták: A Zrinyiászt, Dorottyát; a kisebb epikai és vegyes műfajú költeményekből, mindegyik fajból 5—5 költeményt, úgyszintén kisebb nagyobb számmal dalokat, elégiákat, bölcselő énekeket, epigrammákat és ódai költeményeket. Magánolvasmányok: Zalán futása. A két szomszédvár. Csongor és Tünde. (Vörösmartytól.) A csikós. (Szigligeti.) Csalódások. (Kisfaludy K.) Irene. (Kisfaludy K.) Ezen olvasmányok alapján a széptani fogalmak fejtegetése; az epikai, lírai és drámai költemények elmélete és történeti fejlődése; a hangsúlyos és időmértékes verselés. Időnkint szavaltatok. Könyvnélkül: Vojtina ars poetikája (Arany J.) A Zrinyiász expositioja és invocatioja. V. László és Tetemre hívás (Arany J.) Berzsenyi: A magyarokhoz. Arany J.: Enyhülés. Petőfi: Egy gondolat. Szózat (Vörösmarty). Himnus (Kölcsey). Írásbeli dolgozatok száma: 9.

Görögptló magyar irodalom. Tanár: Fölkel Béla. Tankönyvek: Csiky: Sophokles Antigoneja. Sarudy : Görög lírai anthologia. Badics: Magyar irod. olv. II. Heti óraszám: 3. Tananyag: A görög elégia, epigramma, iambos. A aeol dalköltészet. A dór karének-költészet. Az attikai lira. Kallinos, Tyrtaios, Mimnermos, Solon, Theognis, Keosi Simonides, Archilochos, Alkaios, Sapho, Anakreon, Alkman, Stesichoros, Bacchylides, Pindaros élete és főbb művei, szemelvények az attikai skolionokból. A görög lírai műfajok kapcsolata a magyarokkal. Az Antigone meséje, cselekvénye, szerkezete, tragikuma, szereplő személyei s ezek jelleme. Ezen olvasmány kapcsán előadatott a görög dráma keletkezése és fejlődése; a görög színház; Sophokles élete és művei. Szemelvények a magyar klasszikus költői iskola köréből. Írásbeli dolgozatok száma: 2.

Latin nyelv. Tanár: Kovács Gergely. Heti óraszám: 5. Tankönyvek: Cserép: Szemelvények Vergilius Aeneiséből. Kalmár: Szemelvények Livius történeti művéből. Cserép : Római régiségtan. Prózai olvasmányok: Harc a köztársaságért (II. 1—2.). A decemvirek (III. 33—34. ff.) Házasságjog, konzuli tribunusok, censorok, (IV. 6—8. ff.)

Hannibál jelleme (XXI. 4. f). Cannae (XXII. 43—52. ff). Scipio jelleme (XXVI. 18—19. ff). Új-Carthágó bevétele (XXVI. 44-47. ff.). Költői olvasmány: az Aen. I. 1—209., II. 1—369. és IV. 1—104. sorok. Könyvnélkül betanultak az Aen. I. énekéből 64 sort és a néptribunság c. szemelvényből két fejezetet. Livius és Vergilius életrajza. 15 isk. írásb. dolgozat; ezekből 13 magyarból latinra, 2 latinból magyarra való fordítás volt.

Görög nyelv. Tanár: Dr. Kurtz Sándor. Heti óraszám: 5. Tankönyvek: Curtius-Ábel Görög Nyelvtana. Kassai: Szemelvények Xenophon Emlékirataiból. Keczer: Anthologia Lyr. Graeca. Olvasmányok az Emlékiratokból: az I. k. 5. 7., a II. k. 4. 5. 6., a III. k. 2. 12., a IV. k. 5. feje. Az Anthologiából: Tyrtaeusból az 1. 29. 31. 33. 51. 55. 65. 67. 75. 81. 83. 115. 121. 123. 141. 159. 179. 199. 203., Archilochusból az 1. 2. 5., Babriusból az 1. számmal jelzett szemelvények, az I. és 2. sz. epigramma, a 2. 5. 6. 8. 10. sz. sirirat, az 1. 3. és 4. sz. skolion, a 3. sz. rejtvény, az 1. sz. skolion, az 1. 2. 3. sz. carmen popolare. Szó szerint betanultak 2 fejezetet az emlékiratokból és 30 verssort az Anthologiából. 15. isk. írásb. dolgozat.

Német nyelv. Tanár: Orosz Alajos. Tankönyvek: Orosz : Német Olvasó-és Gyakorlókönyv II. r. és Stílusgyakorlatok. Heti óraszám : 3. Olvasmányok : a) Költőiek: Der Ring des Polykrates. Die Bürgschaft. Hoffnung (Schiller.) Beherzigung (Goethe.). Der Szekler Landtag (Chamisso.). Die Wallfahrt nach Kevlaar. An meine Mutter. Ungarisches Heldentum (Heine.). Preis des Schöpfers (Gellert.). E költemények nagy része könyvnélkül is. b) Prózaiak: Der junge Alexander. Eine merkwürdige Abbitte. Karls des Grossen Kaiserkrönung. Konradins Tod. Das Rittertum im Mittelalter. Die Tourtiere. Die Gottesurteile. Der Cid. Rudolf von Habsburg. Die Vermählungsfeier des Dogen mit dem Meere. Der geheilte Patient. Kleanthes. Ein Sonntagmorgen auf dem Meere. Der alte Gott lebt noch. Kannitverstan. Ein Brand in den Steppen des Mississippi. Betrachtungen über ein Vogelnest. Die moralischen Folgen des Alkoholismus. A haladottabbak (számonkérés mellett) magán uton olvasták: Bericht Ekkehards über den Ungarneinfall. Die Jungfrau von Orleans. Die goldene Repetieruhr. König Friedrich u. sein Nachbar. Das Paar Pantoffeln. Almansor u. Asmai. Münchhausen. Der gekreuzte Dukaten. Fordítások a Stílusgyakorlatokból németre. Nyelvtan: A mondatban kiegészítésére és befejezésére: a főnévi igenév, a tárgy, tulajdonító- és birtokeset használata; a praepositiók összefoglalása; nyelvtani ismétlések. Két hetenként isk. dolgozat.

Történelem. Tanár: Dr Fechtel János. Tankönyv: Dr. Mika Sándor: Világtörténet, középkor. Heti óraszám: 3. Tananyag: A germánok története, népvándorlás, hűbériség, keresztes háborúk, az európai államok története egészen a westphaliai békéig.

Ásványtan. Tanár: Dr. Schőber Emil. Tankönyv: Dr. Reichenhaller Kálmán: Chémia és mineralogia. Heti óraszám: 3. Tananyag: Az ásványok fizikai tulajdonságai. A víz fizikai, vegytani tulajdonságai. A levegő fizikai, vegytani tulajdonságai. Hydrogén. A gáz sűrűség-egysége. Oxygén. Ozon. A chlor és a sósav. A sósav analizise. Aequivalens súlyok. Többszörös súlyarányok törvénye. Atom, molekula-elmélet. A vízgőznek és a sósavnak synthezise. Molekulasúly meghatározása. A gyök. Chemiai jelek és képletek. Elemek osztályozása. Chemiai egyenletek. Stöchiometriai feladatok. A vegyértékűség. A vegyületek osztályozása. Nem fémes elemek. Fémes elemek. Szerves vegytan alapfogalmai. Közvetlen elemei. Föld történelme.

Mennyiségtan. Tanár: Lehoczky József. Tankönyv: Borosay Dávid Algebrája és Dr. Wagner Alajos Geometriája. Heti óraszám : 4. Tananyag : a) Az algebrából: Negatív hatványkitevők. Számrendszerek. Tört hatványkivetők. A logaritmussal való megfejtése, a számtani és a mértani haladvány. b) A geometriából: A körtan, a síkháromszögtan és pedig: a háromszögtani függvények általános fogalma, azok leszarmaztatása és egymás közti viszonya; viszonylatok különböző szögek szögfüggvényei között; háromszögtani táblák. A szögmértan alkalmazása, a derék-és ferde-szögű háromszögek megfejtésére vonatkozó tantételek levezetése. A levezetett képletek alkalmazása, számos példa megfejtése. Földmérési és magasságmérési feladatok. Havonként egy iskolai dolgozat, összesen 9.

Görögpótló rajz. Tanár: Ócsvár Rezső. Heti óraszám: 2. Testcsoportok rajzolása szemlélet alapján contourokban, később árnyékolása ceruzával és aquarellben. A természetrajzi és rajzszerű tárgyak: asztal, szék, prés, festőállvány stb. lerajzolása valóság után. Alkalmilag egyszerűbb használati tárgyak vázolása egy óra alatt. Edények rajzolása és festése színesen. Az ókeresztény, byzanci, mohamedán, román és csúcsíves építészet ismertetése és a jellemzetes műalkotások bemutatása. A középkori festészet és szobrászat legnevezetesebb alkotásai, összesen 6 órában.

Testgyakorlat. Mint az V. osztályban.

VII. OSZTÁLY.

Vallástan. Tanárok: Dr. Reiser György, Hozás János, Bellovics Jenő. Tankönyv a róm. és a magyar ajkú gör. kath.-nál: Dr. Wappler Egélytana III. r. Heti óraszám : 2. Tananyag : a ker. kath. erkölcsstan.

Magyar nyelv. Tanár: Sándor Vence. Heti óraszám: 3. Tankönyvek: Horváth Cyril: A magyar nemzeti irodalom története. Szinnyi József: A magyar nyelv. Tananyag: Az irodalom és az irodalomtörténet forgalma. A magyar irodalomtörténetírás története. A magyar irodalom korszakai. A magyar nyelv és rokonai. A magyar nemzeti irodalom ismertetése régebbi magánolvasmányok és jellemző szemelvények és értekezések alapján a legrégebbi időktől kezdve egészen Kisfaludi Károlyig. Iskolai olvasmány: Katona: Bánk bán. Magánolvasmányok: Arany János: Naiv eposzuk. Apór Metamorphosisából. Gyöngyösi: Murányi Venus. Mikes levelei. Kazinczy: Pályám emlékezete. Kármán: Fanni hagyományai. Kisfaludy S: Csobánc, Tátika, Somló. Vörösmarty: Csongor és Tünde. Heinrich G: Kisfaludy S. regéiről. Gyulai P: Bánk bán hatása. Minden hónapban egy házi dolgozat, összesen 9.

Görögóptló magyar. Tanár: Fölkel Béla. Tankönyvek: Szilasi: Thukydides. Ince: Demosthenes beszédei. Schill S: Görög irodalomtörténet. Heti óraszám: 3. Olvasmányok: Thukydides I.—VIII. könyve. Demosthenes: A koszoru ügyében. Szemelvények magyar történetírókból és szónokokból. A görög irodalomtörténet és régiségtan áttekintése. Írásbeli dolgozatok száma: 2.

Latin nyelv. Tanár: Fölkel Béla. Tankönyvek: Ince S: M. T. Ciceronis in Verrem IV. Cserép I: Vergilius Aeneise. Hittrich: C. Sallustii Cr. Bellum Jugurthinum. Heti óraszám: 6. Olvasmányok: De bell. Jug. 1—30., 32—46., 84—89. ff., a Verrinából az 1—26., 29—49. és 72—78. §§., az Aeneis VI. VII. és XII. énekéből szemelvények. Könyv nélkül tanultak: a Verrinából 3 fejezetet, az Aeneisből 70 sort. Havonként két írásbeli dolgozat és pedig felváltva magyarból latinra, latinból magyarra, összesen 15.

Görög nyelv. Tanár: Radlinszky József. Tankönyvek : Csengeri: Homeros Odysseiája. Dávid: Szemelvények Herodotos művéből. Heti óraszám: 5. Olvasmányok Homerosból: Athenae és Telemachos (I. 1—95.). Odysseus Kalypsónál és a tengeren (V. 3—57., 77—115.). A kyklops (IX. 1—115., 347—412.). A halál országában (XI. 385—434.). A szülőföldön (XIII. 187—226., 426—440.). Kibékülés (XXIV. 412—548.). Herodotosból: De moribus Persarum. De pugna

Marathonia. De pugna Salamina. Könyvnélkü! betanultak az Od. I. énekéből 62 sort és Herodotosból 3 fejezetet. Homeros élete. Homerosi reáliák. Herodotos élete. Dolgozat volt 9, felváltva magyarról görögre és görögről magyarra.

Német nyelv. Tanár: Sándor Vence. Tankönyvek: Harrach: Goethe Hermann und Dorotheája és Heinrich: Schiller Wilhelm Tell-je. Heti óraszám: 3. Olvasmányok: Goethe: Hermann u. Dorothea I., IV. és VIII. éneke, a többinek tartalma. Schiller Wilhelm Telijéből az I., II. és IV. felvonás szemelvényesen. A nem olvasott részek tartalmának ismertetése. A művek méltatása. Könyvnélkül szebb részletek Herm. u. Dor.-ból és Wilh. Teliből. A német irodalom első virágzási korszaka. Néhány magyar szöveg németre fordítása az Orosz-féle Stílus-gyakorlatokból. Az írásbeli dolgozatok száma: 9.

Történet. Tanár: Dr. Barna János Zsigmond. Tankönyv: Dr. Mika Sándor: Világtörténet, új-kor. Heti óraszám: 3. Tananyag: A westphali békétől egészen napjainkig terjedő események és az államok politikai földrajza.

Természettan. Tanár: Krompaszky Béla. Tankönyv: Fehér—Szekeres Kísérleti természettana. Heti óraszám: 4. Tananyag: Az eröműtan, rezgésttan, hangtan és fénytán.

Mennyiségtan. Tanár: Krompaszky Béla. Tankönyvek: Borosay D. Algebrája és Wagner Alajos Geometriája. Heti óraszám: 3. Tananyag: a) Az algebrából: A másodfokú egyenletek elmélete, a másodfokú egész függvény maximum és minimum értéke; számtani és mértani haladványok és azok alkalmazása a szakaszos tizedes törtre és a kamatos kamatszámításra, b) A geometriából: A testmértan és pedig az egyenes és sík fekvése a térben; n szöglet; a soklapok; a térfogat mérésének alapelve; a hasáb, gúla, henger, kúp és gömb térfogata és felülete. Iskolai dolgozat havon-kint egy, összesen 9.

Görögpótló rajz. Tanár: Ócsvár Rezső. Heti óraszám: 2. Építészeti ékitmények, párkányrészletek rajzolása szénrel és festése szépiával. Egyszerűbb építészeti motívumok: kút, kápolna stb. rajzolása faminták után. Tárgyak rajzolása kisebb faminták után, úgymint: talicska, hordó, köszörűkő, mángorló stb. Alkalmilag használati tárgyak festése, pl: tör, revolver, korcsolya, lakat, kulcs és zománcozott edények stb. szépia- és semleges tintával. Koponyák rajzolása szénrel, festése szépiával. Drapéria és fegyverek rajzolása. Virágok festése színesen. A renaissance és a legújabbkori építészet, szobrászat és festészet ismertetése, a jellegzetesebb műalkotások bemutatása. Összesen 6 órában.

Egészségtan. Tanár: Dr. Török István. Tankönyv: Dr. Fodor József Egészségtana. Heti óraszám: 2. Tananyag: Az iskolaorvosi intézmény s annak keletkezése az egyes államokban. Az egészségtan története a legrégebb időtől. Az egészségtan feladata. Az egészségnek és betegségnek befolyása az életre, nemzetre, annak felismerése a népeknél. A halandóság különböző országokban, életkorban. A betegségek elhárítása s a halálozás csökkentése. A táplálkozás. Élelmiszerek. Italok. Lakás. Talaj. Építkezés. Szellőztetés. Fűtés. A munka és foglalkozás. A test ápolása, ruházat, az izmok gyakorlása, fejlesztése, azok módjai s a betegápolás. A fertőző betegségek, azok természete és támadása, a betegséget okozó baktériumok, a ragály, miazma, járványok, tájkórok, azoknak befolyása a nép egészségére, a fertőző betegségek elhárítása, a fertőztelenítés, köztisztaság, fontosabb fertőző betegségek. Gyakorlatírás.

Testgyakorlat. Tanító: Erdélyi Imre. Heti óraszám: 2. A szabad taggyakorlatokból súlyzókkal a mozdulatok 4 és 8 ütem szerint a test összes izmaira való tekintettel szabatos formákban. A katonai rendgyakorlatokból: alapfelállítás, igazodás, fedezés, fordulatok, szakasz- és kettősrendek alakítása állás és menet közt: húzódások, kanyarodás, menetelés. A szergyakorlatokból: az összes tornaszereken erő és ügyességi csapattornázás. Magas-, távol- és rúdugrás, bak- és lóugrás. Súlydobás. Súlyemelés 18 kilogrammtól 30 kilogrammig. Játékokból: az ezen vidéken divatozó ladbajjátékok, füleslabda.

VIII. OSZTÁLY.

Vallástan. Tanárok: Dr. Reiser György, Hozás János, Bellovics Jenő. Tankönyv: Dr. Wappler A: A ker. kath. anyaszentegyház története. Heti óraszám: 2.

Magyar nyelv. Tanár: Kovács Gergely. Tankönyv: Dr. Horváth Cyrill: A magyar nemzeti irodalom története olvasókönyvvel. Heti óraszám : 3. Tananyag: Az újabb magyar irodalom: a nemzeti költés korszaka. Behatóbb tárgyalás alá kerültek a politikai szónokok és írók: Széchenyi, Kossuth és Deák s különösen Széchenyi hatása az irodalomra; miképen váltja fel a klasszicizmust a romanticizmus s vesz föl a költés mindinkább nemzeti tartalmat, míg a népies elemek bevonásával s művészi kifejtésével tartalomban, szellemben és formában teljesen magyarossá válik. Miután az irodalmi olvasottság megszerzése az előbbi évek oktatásának s főleg

a magánolvasmányoknak volt a feladata, ez évben csak egy pár jelentősebb műnek, pl. Vörösmarty életrajzának stb. olvasása volt szükséges ; behatóbban — 4 héten át — foglalkoztunk az Ember Tragédiájával. A tárgyalt írókra vonatkozó életrajzi, irodalomtörténeti, eszthetikai és kritikai cikkek olvasása is szoros követelmény volt. Minden hónapban egy írásbeli dolgozat, összesen 7.

Görögpótló magyar. Tanár: Bagossy Bertalan. Tankönyv: Alexander-Péterfi: Platon és Aristoteles. Heti óraszám: 2. Olvasmányok: Sokrates védőbeszéde; Kriton. Részletek Arisztoteles Ethikájából. A görög művészetek történetének áttekintése. Írásbeli dolgozatok: 2.

Latin nyelv. Tanár: Fásztusz Elek. Tankönyv: Cserép: Horatius. Gyomlay: Szemelvények Tacitusból. Cserép: Római régiségek. Heti óraszám: 4. Olvasmányok: Horatiusból Od. I. 1., 3., 4., 10., 14., II. 10., III. 2., 30., IV. 3. és 7.; Epod 4.; Sat. I. 9., III. 8.; Epist. I. 11., Ars poetika. Tacitusból: I. Bevezetés (An. I. 1. c.) és XXXVII. Bevezetés a Historiákhoz. A kor jellemzése (Hist. I. 1—3) XXXIX. Gálba halála és jellemzése (Hist. I. 40—41., 40—50.). XL. Kitérés a polgárháboru okára. (Hist. II. 37. —38). XLI. Otho beszéde élete utolsó napján. (Hist. II. 47. —49). XLII. A Capitolium ostroma és felgyújtása. Flavius Sabinus halála. XLIII. Vitelius halála. Jellemzése. (Hist. III. 84—86.) Tacitus élete és művei. Írásbeli dolgozat havonként 2, összesen 12.

Görög nyelv. Tanár: Fásztusz Elek. Tankönyvek: Csengeri: Homeros Iliasa. Dr. Simon József: Szemelvény Platon műveiből. Heti óraszám : 4. Olvasmányok: Homeros Iliasából: Agamemnon álma. Népgyűlés (II. 1—483). Patroklos harca és halála (XVI. ének). Achilleus pajzsa (XVIII. 369—617.) c. részletek és Platonból Phaidon 1—3., 63—66. fejezetei és Euthyphron 1—7. és 12—13. fejezetei. Az Ilias és Odysseia tartalma és szerkezete. Sokrates és Platon bölcséletének vázlata. Havonként egy iskolai dolgozat, összesen 8.

Német nyelv. Tanár; Orosz Alajos. Heti óra: 3. Tankönyv: Lessing Minna v. Barnhelm, magy. Henrich G. Német tan- és olvasókönyv Heinrich G.-tól. Német Stílusgyakorlatok Orosz Alajostól. Végzett tananyag: Minna v. Barnhelm egész terjedelmében szemelvényesen. Don Quijote. Münchhausen. Die Posaune des Gerichtes. Das Wunder. Der Taucher. Wanderers Nachtlicht. Die Heideschhenke. Schilflied. Die Geschichte von den drei Ringen. A Stílusgyakorlatokból : Just és a vendéglős. Az őrnagy és Marloff özvegye. A jeggyűrű. Werner őrmester. Szerencsés megoldás. A német iro-

dalom klasszikai tökéletességének kora: Lessing, Goethe, Schiller. Újabb német költők. Havonként egy írásbeli dolgozat, összesen 7.

Történet. Tanár: Bagossy Bertalan. Tankönyv: Komárik József. A magyarok oknyomozó története. Heti óraszám: 3. Tananyag: ősi pogány korszak; az ősi haza, a fejedelmek, a főbb kútforrások. A kereszténység befogadása és a Szent István-féle királyság: kereszténység és a királyság behozatala, szervezete, nemzeti visszahatás mindkettő ellen, az új intézmények megszilárdulása, Magyarország két császárság közt. A Sz. István-féle rendszer felbomlása, a hűbéri eszmék szerint való szervezkedés: az állam egységének lazulása, átmenet a hűbériségbe. Magyarország keleti nagy hatalom, a török ellen való küzdelmek. Mátyás kora. A köznemesség és főnemesség küzdelme, az ország hanyatlása. Harc az ország területéért és alkotmányáért : az ország darabokra bomlása, a török hódoltság befolyása, Erdély szerepének fontossága, a bécsi kormány központosításra törekvő politikája, az ország területének visszaszerzése, az alkotmány biztosítása. A nemzetes a dinasztia kibékülése : az újkori államintézmények, reformok, az alkotmány meggyengülése, az alkotmányos reformok által való újjászületés.

Természettan. Tanár: Haller Jenő. Tankönyv: Fehér—Szekeres Kísérleti természettana. Heti óraszám: 4. Tananyag: A vezetett és sugárzó hő. Delejesség. Villamosság. A kosmographia elemei.

Mennyiségtan. Tanár: Haller Jenő. Tankönyv: König Algebrája és Wagner Alajos Geometriája. Heti óraszám: 2. Tananyag az algebrából : A kapcsolástan elemei. Kéttagúak szorzatai és magasabb hatványai. Az algebrai összes tananyag ismétlése. A mértanból: A mértan összes tananyagának összefoglaló megismétlése. A gömbháromszögtan sinus- és cosinus-tétele és alkalmazása a geographiai helyek távolságának meghatározására és a szab. testek hajlásszögének és térfogatának kiszámítására. A geometria összefoglaló áttekintése. Iskolai írásbeli dolgozat volt 7; ezek tárgyai a legközelebbi hónap alatt bevégzett tananyagra vonatkozó feladványok. A tananyag begyakorlására a tanulók óráról-órára otthon is dolgoztak.

Görögpótló rajz. Tanár: Ócsvár Rezső. Heti óraszám: 2. A természet köréből vett egyszerűbb tárgyak, úgymint: gombák, koponyák, kagylók, nád, bogáncs, madarak, lepkék, gyümölcsök és virágok rajzolása és színezése különböző technikával. Az ókeresztény, román, csúcsíves, renaissance és barokk építészet műemlékei Ma-

64.

gyarországon. A magyarországi és magyar nemzeti szobrászat. A XIX. század festészete hazánkban, összesen 8 óra.

Bölcséleti előtan. Tanár: Ratkovszki Pál. Tankönyv: Hajdu Tibor dr. és Zoltvány Irén dr.: Lélektan és gondolkodástan. Heti óraszám : 3. Tananyag: A lélektanból a mozgás tényei, a megismerés tényei és a törekvés tényei. A gondolkodástanból: a fogalom általában, elemi dialektika, módszeres dialektika, kritika.

Testgyakorlat. Mint a VII. osztályban.

Magyar írásbeli dolgozatok.

A magyar nyelvből.

IV. OSZTÁLY. 1. Séta a vasuttól az iskoláig. 2. Az alföldi puszta nyáron. (Iskolai.) 3. Miklós és Laczfi nádor találkozása. 4. Miklós alakulása a IV. énekig. (Iskolai.) 5. Miklós farkaskalandja. 6. Miklós találkozása Bencével. (Iskolai.) 7. Miklós szeretete anyja iránt. 8. Lajos király bölcsessége. (Iskolai.) 9. Mátyás deák rövid tartalma. 10. Az Alföld leírása Petőfinek az Alföld c. költeménye után. (Iskolai.) 11. Levél barátomhoz, aki az iskolai törvényeket nem tiszteli. 12. A hollóról és a pávákról c. mese mai stílushan. (Iskolai.) 13. Az ősz bajnok c. költemény tartalma. 14. Nyugtatvány, kötelezvény és elismervény. (Iskolai.) 15. Folyamodvány.

V. OSZTÁLY. 1. A Hunyadiak hollójának regéje. (Házi.) 2. Tűzvész leírása. (Iskolai.) 3. Szondi jellemzése. (Házi.) 4. A kutya. (Iskolai.) 5. Párhuzam Toldi első és utolsó hősi tette között. (Házi.) 6. Napi foglalkozásom. (Levél, iskolai.) 7. Imádság a hazáért. (Házi.) 8. A részegség rútsága — Pázmány után — (Szónoklat, házi.) 9. Mely természeti erőnek köszönjük mindennapi kenyerünket? (Házi.)

VI. OSZTÁLY. 1. Az alkoholizmus káros következményei. 2. A fenséges tényezői. (Iskolai.) 3. Zrinyi Miklós jelleme a Zrínyiásban. 4. Arany J. V. László c. balladájának szerkezete és stílusa. 5. Miféle okokkal buzdítja Vörösmarty Szózatában a nemzetet hazaszeretetre ? (Iskolai.) 7. Kisfaludy Károly Mohács c. elégiájának gondolatmenete. 7. Szerénység az ifjúság dísze. 8. A gyakori színházlátogatás hatása az ifjú lelkére. 9. Az eposzi és a drámai hős. (Iskolai.)

VII. OSZTÁLY. Pogánykori költészetünk jellemzése. 2. Hazafias költészetünk a keresztény középkorban. (Szónoklati alakban.) 3. A protestantizmus elterjedésének okai hazánkban. (Párbeszéd alak.) 4. A kuruc költészet személyei és azok jellemzése. 5. Bánk-Bán lelki alakulása az elhatározástól a tragikai vétség elkövetéséig. 6.

irodalmunk állapota a feljulás korában. 7. Mikes leveleinek hangulata. 8. A gépek gyakorlati szempontból. 9. Nyelvjárásaink tanulmányozásának haszna.

VIII. OSZTÁLY. 1. Széchenyi hatása a magyar költői irodalomra. 2. Klasszikus és romantikus irány a magyar irodalomban. 3. Vörösmarty „A vén cigány.” c. költeményének méltatása. 4. Petőfi lírai költészete. 5. Az elektromos alaptüneményekről és a légköri villamosságról. 6. Arany J. balladáinak lélektani alapja. 7. A magyar népdal jellemző sajátosságai.

A görögptló irodalomból.

V. OSZTÁLY. Az Ilias és Buda halála összehasonlítása. Herodotos történelmi előadása.

VI. OSZTÁLY. 1. A görög lírai költészetnek a zenéhez való viszonya. 2. A klasszikus és modern dráma főkülönbségei.

VII. OSZTÁLY. 1. Athén és Spárta alkotmányának jellemző különbségei. 2. Az athéni és spártai nép jelleme.

VIII. OSZTÁLY. 1. Sokrates jelleme. 2. Az ethika fejlődése a görögöknél Arístotelesig.

Rendkívüli tárgyak.

Román nyelv. Tanár: Hozás János, *a) Alsó fokosztályban.* Tankönyv: Teutsch Popea : Román Nyelvtan és Olvasókönyv. Heti óraszám : 2. Tananyag: A román nyelv hangjai. Helyesírás és írásjelek. A szótagok hangsulya. Az artikus. A többes szám képzése. *Am* és *sunt* segédigék ragozása. Himnevű szavak *a* végzettel. Birtokos névmások. Névragozás. Tulajdonnevek ragozása. *Cel, cea* artikus. Melléknevek fokragozása. Számnevek. Az igék rendes ragozása. Olvasmányul szolgált 1—40 gyakorlat.

b) Felső fokosztály. Tankönyv: Virgil Onitiu : *Limba româna. Fiinta, originea, rudeniile si istoria ei.* Heti óraszám: 2. Tananyag: A román nyelv eredete, rokonsága és története. Megfelelő olvasmányok.

Francia nyelv. Tanár: Dr. Fechtel János. Tankönyv: Bartos és Chovorcsák : Francia Nyelvtan. I. rész. Heti óraszám : 2. Tananyag: Betűk, olvasás, név- és ige-hajlítás. Elöljárók, számnevek, rendhagyó igék, segédigék, rendes igék ragozása, a megfelelő fordítási gyakorlatok franciából magyarra és magyarból franciára.

Szabadkézi rajz. Tanár: Ócsvár Rezső. Heti óraszám: 2. I—VIII. osztály. Diszitmények rajzolása contourokban, később árnyékolással. Domboru minták (gipsz) rajzolása szénrel és festése aquarellben. Mértani testek rajzolása. Egyszerűbb használati tárgyak rajzolása faminták után. A természeti szertárból vett kagylók, állati koponyák, kitömött madarak stb. festése színesen, aquarellben és olajban. Egyszerűbb csendéletek festése szabadabb kezelésben. Alakok és emberfejek rajzolása lapminták, gipszöntvények és élő minta után szénrel.

Tanulták	I. A.	I. B.	II. A.	II. B.	III. A.	III. B.	IV. A.	IV. B.	V.	VI.	VII.	VIII.	Összesen
a román nyelvet	—	—	1	2	—	—	—	—	4	3	—	1	11
a szabadkézi rajzot	3	—	2	4	4	1	2	1	3	2	2	2	26
a francia nyelvet	—	—	—	—	4	—	2	—	—	—	6	4	16

Jegyzetek az érdemsorozathoz :

A magaviselet jellemzésének négy fokozata ez:

jó,	itteni jegye	1
szabályszerű,	„ „	2
kevésbé szabályszerű	„ „	3
rossz,	„ „	4

A tanulmányi előmenetel 4 fokozata ez:

jeles,	itteni jegye	1
jó,	„ „	2
elégséges,	„ „	3
elégtelen,	„ „	4

A tanári test. általános ítélete:

- a) felsőbb osztályba léphet,
itteni jegye fell.
- b) javító vizsgálatra bocsáttatik,
itteni jegye jav.
- c) osztályismétlésre utasítatik,
itteni jegye n. lép.

- r. k. = római katolikus.
g. k. = görög katolikus.
g. kel. = görög keleti.
ág. h. ev. = ágostai evang.
ev. ref. = evang. református
izr. = izraelita.
ösz. = ösztöndijas.
ism. = ismétlő.
p. n. = pap-növendék.
fm. = felmentve.

V.

A tanulók érdemsorozata.

Első A. osztály.

A tanuló neve s vallása; ösztöndíjas-e? ismétlő-e?	Vallás	Magyar nyelv	Latin nyelv	Földrajz	Természettud.	Számítás	Rajzoló mértan	Szépíráás	Testgyakorlat	Magaviselet	A tanári test. ált. ítélete
Atyim János g. k.	1	3	3	1	1	2	2	2	1	1	fell.
Balogh András r. k.	2	2	2	3	1	3	2	1	1	1	fell.
Bárány Pál izr.	1	2	2	1	1	2	1	2	1	1	fell.
Bárdos Béla r. k.	3	3	3	2	2	3	3	3	3	2	fell.
5. Beniczky László g. k.	k	i	1	é	p	e	t				
Betuker Ferenc r. k.	k	i	1	é	p	e	t				
Bodnár György r. k.	1	2	2	2	1	1	2	1	2	2	fell.
Csurgó József g. k.	1	2	2	2	1	2	2	2	1	1	fell.
Dániel Béla r. k. ism.	2	3	3	1	2	3	3	4	1	1	fell.
10. Dániel Sándor r. k. ism.	2	2	2	1	2	2	2	3	1	1	fell.
Dózsa István izr.	3	3	3	3	4	4	3	3	3	3	n.lép.
Dunka Viktor g. k.	2	2	2	2	1	2	2	1	1	1	fell.
Erdélyi László r. k.	2	2	3	2	1	3	3	1	1	1	fell.
Fiala Emil r. k.	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	fell.
15. Fodor Gyula r. k. öszt.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	fell.
Fontos Géza r. k.	2	3	3	3	3	3	3	3	3	2	fell.
Frömmel Béla r. k.	2	3	3	2	3	4	3	2	2	1	jav.
Gámán Imre ev. ref.	1	1	2	1	2	1	1	2	1	1	fell.
Gonda Barna r. k.	v	i	zs	g.	nc	m	te	tt			
20. Gödölle Géza r. k. ism.	3	3	3	1	2	3	3	2	2	1	fell.
Grieger Kálmán r. k.	2	2	2	2	2	2	2	1	1	1	fell.
Grosz Nándor izr.	2	4	4	4	4	2	4	3	2	2	n.lép.
Gruber György r. k.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	fell.
Gruber Zoltán r. k.	3	4	4	4	4	4	4	3	3	1	n.lép.
25. Heffler József r. k.	3	3	3	2	3	3	3	2	3	1	fell.
Hermann István r. k.	1	2	2	2	2	1	1	2	2	1	fell.
Ilk Rezső r. k.	3	3	4	4	4	4	4	3	1	1	n.lép.
Jankovics János r. k.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	fell.
Jantyik László r. k.	2	2	3	2	2	2	2	1	2	2	fell.
30. Johán Miklós izr.	3	4	3	3	4	3	4	1	4	1	n.lép.

A tanuló neve s vallása ; ösztöndíjas-e ? ismétlő-e ?	Vallás	Magyar nyelv	Latin nyelv	Földrajz	Természettud.	Számítás	Rajzoló mértan	Szépíráás	Testgyakorlat	Magaviselet	A tanári test. ált. ítéléte.
Kaszavitz László izr.	1	1	1	1	1	1	1	1	3	1	fell.
Kaufmann Sándor izr.	1	1	1	2	3	3	2	1	3	1	fell.
Kaufmán Herman izr.	1	3	3	3	3	3	3	3	3	2	fell.
Klein Dezső izr.	1	1	1	1	1	1	1	2	3	2	fell.
35. Koncz József r. k.	2	3	4	3	2	2	1	2	2	1	jav.
Laczkó Elemér r. k.	2	3	3	1	2	2	2	1	1	1	fell.
Láday József r. k.	2	3	3	3	3	2	3	3	2	1	fell.
Lehóczky Pál r. k.	2	3	3	3	3	2	2	3	fm.	1	fell.
Lukácsy Endre r. k.	3	3	3	3	3	3	3	4	3	2	fell.
40. Marincák Gyula r. k.	1	2	2	1	1	2	2	1	1	1	fell.
Markovics Sándor izr.	1	3	3	4	4	4	3	3	2	1	n. lép.
Meringer Pál r. k.	2	3	3	3	3	3	3	1	2	1	fell.
Nagy László r. k.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	fell.
Nagy Miklós g. k.	2	2	3	3	2	2	2	3	1	1	fell.
45. Nyikora János g. k. ism.	k	i	1	é	p	e	tt				
Orbán Márton r. k.	2	2	3	2	2	2	2	3	2	1	fell.
Osztroviczky István r. k.	3	3	3	2	2	2	3	3	3	1	fell.
Palásthy Gyula r. k.	1	2	2	1	2	3	3	1	3	1	fell.
Papp Zsigmond r. k.	2	2	2	2	2	2	2	1	3	1	fell.
50. Pál Jenő ev. ref.	2	3	3	1	2	3	3	1	3	1	fell.
Pejov János r. k. ism.	2	3	4	3	3	3	3	1	1	1	jav.
Pertinger Jenő r. k.	2	3	3	1	2	3	3	3	2	1	fell.
Pongrácz Jenő ev. ref.	2	2	2	1	2	2	2	2	3	1	fell.
Rózenfeld Endre izr.	2	1	2	2	2	1	2	2	2	1	fell.
55. Sámuel Sándor izr.	2	2	2	1	2	2	2	2	2	1	fell.
Sefl László r. k.	3	2	3	2	2	3	2	1	2	1	fell.
Stefanovszky Ernő r. k.	k	i	1	é	p	e	tt				
Sulyok Endre ev. ref.	2	3	3	3	3	3	3	3	2	1	fell.
Szarukán Zoltán r. k.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	fell.
60. Szálka Béla r. k. öszt.	1	1	1	1	1	1	1	3	1	1	fell.
Szombati Ferenc r. k.	3	3	3	2	3	3	3	3	fm.	1	fell.
Tenyák Sándor g. k.	1	1	1	1	1	1	1	3	2	1	fell.
Török János r. k.	2	3	3	3	3	3	3	1	2	1	fell.
Turner József r. k.	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	fell.
65. Valkovits József izr.	3	4	4	4	4	4	4	3	3	2	n. lép.
Veiszenbacher Mihály r. k.	2	3	4	4	4	4	4	3	3	2	n. lép.
Wegroszta János r. k.	3	3	4	4	4	4	4	2	1	1	n. lép.
Wieser István r. k.	2	2	3	3	3	3	3	3	3	1	fell.
Magántanulók :											
Faludy Géza r. k.	1	2	3	2	2	2	2	—	—	—	fell.
70. Sróth Ödön r. k.	v	i	zs	g.	ne	m	te	tt			

Első B. osztály.

A tanuló neve s vallása; ösztöndíjas-e? ismétlő-e?	Vallás	Magyar nyelv	Latin nyelv	Földrajz	Természettud.	Számítás	Rajzoló mértan	Szépírá	Testgyakorlat	Magaviselet	A tanári test. ált. ítélete
Abkorovics József r. k.	2	2	2	2	2	2	2	1	3	1	fell.
Almássy Gusztáv r. k.	3	3	3	3	3	4	3	3	2	1	jav.
Almássy József r. k. ism.	3	3	3	3	3	4	3	3	1	2	jav.
Áchim Szilviusz g. k.	3	3	3	1	2	2	3	2	2	2	fell.
5. Balla József r. k.	1	1	1	1	1	1	1	3	2	1	fell.
Barta Sándor izr.	2	3	3	3	3	2	2	3	3	1	fell.
Baumán András r. k.	k	i	l	é	p	e	t	t			
Boross Béla r. k.	2	2	2	2	2	2	2	2	1	1	fell.
Bota László g. k.	2	3	3	2	2	2	3	2	2	1	fell.
10. Brém Ágoston r. k.	1	2	2	1	1	1	1	2	2	1	fell.
Czmór Béla g. k.	3	2	3	2	3	3	3	3	2	2	fell.
Darabant János g. k.	3	4	4	3	3	3	3	2	fm.	1	n. lép.
Deák István r. k.	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	fell.
Deutsch Béla izr.	3	3	3	2	2	3	3	3	2	2	fell.
15. Dombrády Antal r. k. ism.	3	3	3	3	3	4	3	3	3	2	jav.
Dygos Károly r. k.	2	2	2	1	2	3	3	3	2	2	fell.
Farkas Áron izr.	2	2	2	3	3	3	3	2	2	2	fell.
Fábián János ev. ref.	3	3	3	2	3	2	2	2	2	2	fell.
Felber Pál r. k.	2	3	2	3	3	3	3	3	2	1	fell.
20. Galiger Dezső r. k.	2	3	3	3	3	3	3	3	2	2	fell.
Glózer László r. k.	3	3	3	3	2	3	3	3	fm.	2	fell.
Gratzer János r. k.	2	2	2	1	1	2	2	2	2	1	fell.
Horváth János r. k. ism.	3	4	3	3	2	3	3	1	2	1	jav.
Horváth Pál r. k.	2	3	3	1	1	2	2	2	2	1	fell.
25. Horvát Sándor izr.	k	i	l	é	p	e	t	t			
Hubán János g. k.	3	4	3	3	3	4	3	2	2	2	n. lép.
Iluc Ambrus g. k.	3	3	3	3	3	3	3	3	2	1	fell.
Jákos Gábor g. k.	3	3	3	3	3	3	3	3	2	2	fell.
Kikeli Sándor g. k. ism.	3	3	3	3	2	3	2	2	3	2	fell.
30. Kin Mihály r. k.	2	3	3	2	2	3	3	3	2	2	fell.
Kindris László g. k.	4	4	4	4	4	4	4	3	fm.	3	n. lép.
Kis-Kéry Lajos ev. ref. ism.	2	2	1	1	2	3	2	3	1	2	fell.
Kis-Kéry Zoltán ev. ref.	2	3	3	2	3	3	3	3	3	2	fell.
Klintok Ágoston g. k.	3	2	3	4	4	4	3	2	1	2	n. lép.
35. Lázini András g. k.	2	2	2	2	2	2	2	3	3	1	fell.

A tanuló neve s vallása ; ösztöndijas-e ? ismétlő-e ?	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Földrajz	Természettud.	Számítan	Rajzoló geom.	Szépírás	Testgyakorlat	Magaviselet	A tanári fest. ált. ítélete
Leide Richárd r. k.	k	i	1	é	p	e	t	t			
Lintner Géza r. k.	3	4	4	4	3	4	4	3	2	2	n.lép.
Maresch László r. k.	3	3	3	3	3	3	3	2	1	2	fell.
Mauler Mátyás r. k.	3	3	3	3	3	3	3	3	2	1	fell.
40. Mészáros Árpád r. k.	k	i	1	é	p	e	t	t			
Miskolc Jenő r. k.	2	2	2	2	2	2	1	3	1	1	fell.
Molnár Gyula r. k.	2	3	3	3	2	3	3	3	1	2	fell.
Molnár János g. k.	2	2	2	4	2	2	3	3	2	2	jav.
Molnár Ödön izr.	3	3	3	3	3	3	3	3	2	2	fell.
45. Nagy István r. k.	2	3	3	3	3	3	3	3	fm.	2	fell.
Pauluk Mihály g. k.	2	1	2	2	2	2	2	2	2	1	fell.
Páffi Pál r. k.	2	2	3	3	2	2	2	2	2	1	fell.
Petruska Antal r. k.	2	3	3	3	2	3	3	3	2	1	fell.
Peczko István r. k.	3	4	4	4	4	4	4	3	2	2	n.lép.
50. Péntes Lajos r. k.	k	i	1	é	p	e	t	t			
Péterfi Gyula g. k.	1	2	2	1	2	2	3	2	2	1	fell.
Rákóczi Ferenc r. k.	2	3	3	3	3	3	3	3	1	2	fell.
Rákóczi Lajos r. k.	3	3	3	3	3	3	3	3	1	2	fell.
Reszler István r. k.	2	3	3	2	3	2	3	3	2	1	fell.
55. Roóz Gusztáv izr.	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	fell.
Roszipál Károly r. k.	1	2	2	2	1	1	2	2	3	2	fell.
Scheffler Ferenc r. k.	1	1	1	1	1	1	1	3	2	1	fell.
Schwarz Herman izr.	2	1	1	2	2	1	2	1	3	2	fell.
Simon János g. k.	2	2	2	2	2	2	2	3	1	1	fell.
60. Steinberger Árpád izr.	2	2	2	3	3	2	3	2	2	2	fell.
Szeibel János r. k.	2	2	2	1	2	2	2	2	2	1	fell.
Szerencsés Ferenc r. k.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	fell.
Szigethi Alajos Tibor izr.	2	3	3	2	3	3	3	3	3	1	fell.
Szombath Árpád r. k.	3	3	3	3	3	3	2	3	3	2	fell.
65. Szórán József g. k. ism.	k	i	1	é	p	e	t	t			
Sztojka Béla r. k.	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	fell.
Szvatkó József r. k.	2	2	2	1	2	1	2	3	3	1	fell.
Tomka János r. k.											állandóan beteg
Vermes Ferenc r. k.	2	2	3	2	2	3	2	1	2	1	fell.
Wünschel Nándor r. k.	3	4	4	4	4	4	4	3	1	2	n.lép.

Második A. osztály.

A tanuló neve s vallása; ösztöndíjas-e? ismétlő-e?	Vallás	Magyar nyelv	Latin nyelv	Földrajz	Természettud.	Számítás	Rajzoló mértan	Szépírá	Testgyakorlat	Magaviselet	A tanári test. ált. ítélte
Barsy Béla r. k.	2	2	3	2	2	3	3	2	3	2	fell.
Bárány József r. k.	1	1	1	1	1	2	2	2	3	1	fell.
Brebán Aurél r. k.	4	4	4	3	4	4	4	3	2	2	n. lép.
Csausz Károly r. k.	2	3	3	1	1	3	3	2	2	2	fell.
5. Csákányóczy Ferenc r. k.	1	2	2	2	1	2	2	2	3	1	fell.
Cserny Sándor r. k.	2	3	3	3	3	3	3	3	3	1	fell.
Dán György g. k.	3	3	4	3	2	4	4	3	fm.	1	n. lép.
Déry Lajos r. k.	2	2	3	3	2	2	2	1	2	1	fell.
Erdős Jenő g. k.	1	1	1	1	1	1	2	2	2	1	fell.
10. Fábry Zoltán r. k.	2	2	3	2	2	2	3	3	3	2	fell.
Fásztusz György r. k.	1	2	3	1	1	2	3	2	1	1	fell.
Fogarasy József g. k.	2	2	2	2	2	1	2	1	2	1	fell.
Fogarassy József r. k.	1	2	2	2	1	2	3	3	2	1	fell.
Fogarassy Sándor r. k.	2	2	2	3	1	2	3	2	2	2	fell.
15. Földes Lajos izr.	1	2	3	2	2	3	3	2	4	2	fell.
Gamauf Géza r. k.	1	3	3	3	3	3	2	2	3	1	fell.
Glózer Ferenc r. k.	vi	zs	g.	n	e	m	t	e	tt		
Grip Ferenc r. k.	1	2	2	2	1	2	2	1	1	1	fell.
Gyetskó Mihály r. k.	2	3	3	3	2	3	2	1	1	1	fell.
20. Hubert Olivér g. k.	3	3	3	3	3	3	2	3	1	2	fell.
Jakab György g. k. ism.	3	3	3	3	2	3	2	3	1	2	fell.
Kazik István r. k.	2	3	3	3	3	3	3	3	3	1	fell.
Kende Mikály r. k.	2	1	3	1	1	2	3	3	fm.	1	fell.
Kepes Imre izr.	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	fell.
25. Klein Sámuel izr.	k	i	l	é	p	e	t	t			
Kolb Mátyás izr.	2	3	3	3	2	3	2	2	3	2	fell.
Latkóczy József r. k.	2	3	4	4	3	3	3	2	1	2	n. lép.
Láng István r. k.	2	3	3	3	2	2	3	2	3	1	fell.
Leitner Bertalan r. k.	2	2	2	1	1	3	2	2	3	1	fell.
30. Lichtmán Salamon izr.	2	1	2	1	2	2	2	1	2	1	fell.
Molnár József r. k.	2	3	3	3	3	3	3	3	3	1	fell.
Német Sándor g. k.	3	3	3	3	3	3	3	2	1	1	fell.
Papp József g. k.	2	2	2	3	2	2	2	1	2	1	fell.
Papp Tibor r. k.	k	i	l	é	p	e	t	t			
35. Patz Jenő r. k.	1	2	2	1	1	2	1	2	2	1	fell.

A tanuló neve s vallása; ösztöndíjas-e? ismétlő-e?	Vallás	Magyar nyelv	Latin nyelv	Földrajz	Természettudomány	Számítás	Rajzoló mértan	Szépírási	Testgyakorlat	Magaviselet	A tanári test. ált. ítéllete
Páskándy János g. k.	3	3	2	3	3	2	3	3	2	2	fell.
Popán László g. k.	k	i	1	é	p	e	t	t			
Ráthonyi István r. k.	1	2	2	2	2	1	2	2	2	1	fell.
Rezutsek Antal r. k.	3	3	4	3	3	3	4	3	fm.	2	n.lép.
40. Rittli József r. k.	3	3	3	1	3	3	3	3	3	1	fell.
Steuer Zoltán izr.	1	1	1	1	1	1	1	2	2	1	fell.
Szakács Gyula g. k.	2	1	2	2	2	1	1	2	1	1	fell.
Szücs Antal g. k.	3	2	2	1	2	2	3	2	2	1	fell.
Tombory Béla r. k.	3	3	3	3	3	3	4	3	2	1	jav.
45. Vedlik Sándor r. k.	2	2	3	2	3	3	3	2	3	1	fell.
Weisz Jenő izr.	2	2	3	3	3	3	3	2	2	2	fell.
Weisz Kálmán izr.	1	3	2	3	3	2	3	3	2	2	fell.
Magántanulók:											
Andrássy Ernő r. k.	1	1	1	1	1	1	2	—	—	—	fell.
Horváth Kálmán r. k.	vi	zs	g.	n	e	m	t	e	tt		
Otsavszky Endre r. k.	1	2	2	3	3	2	3	—	—	—	fell.

Második B. osztály.

A tanuló neve s vallása; ösztöndíjas-e? ismétlő-e?	Vallás	Magyar nyelv	Latin nyelv	Földrajz	Természettud.	Számítás	Rajzoló geom.	Szépíró	Testgyakorlat	Magaviselet	A tanári test. ált. ítélete
Balogh András g. k.	2	3	4	3	2	3	3	3	2	1	jav.
Banner Antal r. k.	2	3	3	2	2	3	3	3	3	1	fell.
Banner László r. k.	2	3	3	3	3	3	3	2	3	1	fell.
Barnák Béla r. k.	2	3	4	3	2	4	4	2	2	2	n. lép.
5. Bárdóly Lajos r. k.	3	3	3	3	2	3	1	3	1	2	fell.
Csajkovich Béla r. k.	1	3	3	2	2	2	2	3	2	1	fell.
Csákányovszky Károly r. k.	1	3	3	3	3	2	2	2	1	1	fell.
Frank Móríc izr.	3	3	4	3	4	3	3	1	2	2	n. lép.
Gyetskó György r. k.	2	2	2	3	3	3	3	2	1	1	fell.
10. Haklik Sándor r. k.	1	3	3	1	2	3	2	3	1	1	fell.
Haskó Miklós g. k.	2	2	3	3	3	3	2	2	3	1	fell.
Hegedűs József g. k.	2	2	3	2	3	3	3	3	3	1	fell.
Izsák József izr.	3	3	3	3	3	3	3	1	2	2	fell.
Jakobovits Jakob izr.	1	1	1	1	1	1	1	1	3	1	fell.
15. Kamenski Viktor r. k.	b	e	t	e	g						
Kelemen József r. k.	1	2	2	2	2	2	2	2	3	1	fell.
Kincsesi Endre r. k.	2	2	2	2	2	2	2	3	2	2	fell.
Klein Herman izr.	2	3	4	4	3	3	3	3	fm.	2	n. lép.
Kosotán József ág. ev.	3	3	3	3	3	3	2	3	3	1	fell.
20. Kovács József r. k.	1	3	3	3	3	3	3	3	2	1	fell.
Kovács László r. k.	2	3	4	3	3	3	3	3	2	1	jav.
Lakatos László r. k.	1	2	3	1	2	3	3	3	2	1	fell.
Láng István r. k.	1	2	3	1	2	2	3	3	2	1	fell.
Láng József g. k.	2	3	3	1	3	3	3	3	2	2	fell.
25. Major Dénes g. k.	1	2	2	2	3	3	2	2	3	1	fell.
Markovits Lipót izr.	2	3	3	3	3	3	3	1	2	2	fell.
Martinovits Béla r. k.	b	e	t	e	g						
Mózes József izr.	2	2	3	3	4	3	3	2	2	2	jav.
Nagy Miklós g. k.	2	3	3	3	3	3	3	3	2	2	fell.
30. Nagy Sándor g. k.	3	3	3	3	3	4	4	3	2	2	n. lép.
Papp Antal g. k.	k	i	l	é	p	e	t	t			
Patz Lajos r. k.	2	2	2	2	2	2	2	2	3	1	fell.
Rónai Ferenc r. k.	2	3	4	3	3	4	3	3	3	1	n. lép.
Rosenfeld Dezső izr.	3	4	4	4	4	3	4	3	2	2	n. lép.
35. Sámuel Chájim izr.	1	1	1	1	1	1	1	2	3	1	fell.

A tanuló neve s vallása; ösztöndíjas-e? ismétlő-e?	Vallás	Magyar nyelv	Latin nyelv	Földrajz	Természettud.	Számítás	Rajzoló geom.	Szépíráás	Testgyakorlat	Magaviselet	A tanári test. ált. ítélete
Schroff Jenő r. k.	1	1	2	2	2	1	1	2	2	1	fell.
Stefanovszky Sándor r. k. ism.	2	2	2	3	2	3	2	2	1	1	fell.
Steib János r. k.	2	2	2	2	2	2	1	2	3	1	fell.
Szántó Zoltán ev. ref.	2	3	3	3	3	3	3	3	2	2	fell.
40. Szepessy Ferenc r. k.	2	3	3	2	2	3	3	2	2	2	fell.
Szlanyina Sándor r. k.	2	3	3	2	2	3	3	3	2	1	fell.
Sztároszta András g. k.	3	4	4	3	3	3	3	3	2	3	n.lép.
Sztojka István r. k.	2	3	3	3	2	3	3	3	3	1	fell.
Tatz Kálmán r. k. öszt.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	fell.
45. Teschler Mátyás r. k.	2	3	3	3	2	3	3	2	1	1	fell.
Turmann Pál r. k.	2	2	2	1	1	3	3	3	3	2	fell.
Vigh József r. k.	3	3	4	3	3	3	3	1	3	2	jav.

Harmadik A. osztály.

A tanuló neve s vallása; ösztöndíjas-e? ismétlő-e?	Vallás	Magyar nyelv	Latin nyelv	Német nyelv	Történelem	Természett. földr.	Számítás	Rajzoló mértan	Testgyakorlat	Magaviselet	A tanári test. ált. ítéléte
Balogh Bálint g. k.	3	2	3	3	3	1	3	3	2	2	fell.
Berghoffer Imre r. k.	k	i	1	e	p	e	tt	3	2	2	jav.
Bojtor György g. k.	2	2	3	4	3	3	3	3	4	2	fell.
Edelmann Izsák izr.	3	3	3	3	3	2	3	3	3	2	jav.
5. Edelmann Miksa izr.	3	3	3	3	4	3	3	3	3	2	fell.
Farkas Jenő r. k.	2	2	3	3	3	2	3	3	4	2	fell.
Faulvetter János r. k.	1	2	3	1	2	3	1	1	1	1	fell.
Fejes János r. k.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	fell.
Grabovszky Emil r. k.	1	2	2	2	2	1	2	2	2	1	fell.
10. Gruber László r. k.	1	1	2	1	2	1	1	1	1	1	fell.
Gundelfinger István r. k.	2	2	3	3	3	3	4	3	1	1	jav.
Gundelfinger Marcel r. k.	2	2	3	3	3	3	3	3	3	2	fell.
Günther József r. k.	2	2	3	3	3	1	2	2	2	2	fell.
Gyurits Gyula r. k.	1	2	3	2	2	1	2	2	3	2	fell.
15. Hesz Ernő r. k. ism.	2	3	3	3	3	3	3	3	2	2	fell.
Holczmann Győző r. k.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	fell.
Kepes Lajos izr.	3	2	3	3	2	3	2	2	2	2	fell.
Kozányi Zsigmond r. k.	3	2	2	2	3	3	3	3	3	2	fell.
Kölcsey István ev. ref.	2	2	2	3	3	1	3	3	2	2	fell.
20. Königstein Sándor izr. ism.	3	2	3	2	3	1	2	2	1	2	fell.
Láposy Miklós r. k.	3	2	3	4	3	3	3	3	1	1	jav.
Leviczky Oreszt g. k. ism.	3	2	3	4	3	2	3	3	3	2	jav.
Nagy István g. k. ism.	1	2	2	1	2	2	1	1	fm.	1	fell.
Novák Dezső r. k.	2	2	2	3	2	2	3	2	fm.	1	fell.
25. Orosz Endre r. k.	2	2	2	2	2	3	3	3	4	2	fell.
Pereszlényi Géza r. k.	2	3	3	3	3	3	4	4	3	1	n.lép.
Pereszlényi Zoltán r. k.	b	e	t	e	g						
Rosenfeld Vilmos izr.	3	2	3	3	3	2	2	3	3	1	fell.
Róth Károly r. k.	3	2	3	3	3	3	3	3	2	1	fell.
30. Sárosy Endre r. k.	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	fell.
Spiry Endre g. k.	1	1	2	2	2	1	1	3	3	2	fell.
Szopek Béla r. k.	1	1	2	3	2	2	3	2	3	1	fell.

A tanuló neve s vallása; ösztöndíjas-e? ismétlő-e?	Vallás	Magyar nyelv	Latin nyelv	Német nyelv	Történelem	Természett. földr.	Számítás	Rajzoló mértan	Testgyakorlat	Magaviselet	A tanári test. ált. ítélete
Takácsy Sándor r. k.	2	2	2	2	2	1	2	2	2	1	fell.
Tóth Kálmán r. k.	3	1	2	3	3	2	2	2	2	1	fell.
35. Varju Vilmos r. k.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	fell.
Veisz János r. k.	3	3	3	4	4	3	3	3	4	1	n.lép.
Werner Sándor ev. ref.	2	2	2	2	2	2	3	3	3	1	fell.
Winis Nándor r. k.	3	2	3	2	3	1	2	1	4	2	fell.
Zinner György r. k.	1	1	2	1	1	1	1	1	2	2	fell.

Harmadik B. osztály.

A tanuló neve s vallása; ösztöndíjas-e? ismétlő-e?	Vallás	Magyar nyelv	Latin nyelv	Német nyelv	Történelem	Természett. földr.	Számítás	Rajzoló mértan	Testgyakorlat	Magaviselet	A tanári test. ált. ítélete
Ackermann Naftali izr.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	fell.
Balogh Zoltán g. k.	1	3	3	2	2	2	3	3	1	1	fell.
Brüll Andor izr.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	fell.
Bura József g. kath.	1	2	3	3	2	1	2	2	2	1	fell.
5. Egressy Izidor g. k.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	fell.
Egressy Sándor g. kath.	3	3	3	3	3	3	3	3	2	1	fell.
Ehlauf Pál r. k.	2	3	3	1	2	1	2	2	1	1	fell.
Erdős József r. k. öszt.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	fell.
Fekete József ev. ref.	3	3	3	3	2	2	2	2	1	1	fell.
10. Fetsér Gyula r. k.	1	3	3	3	2	1	3	3	2	1	fell.
Forrássy Béla r. k.	2	3	3	3	3	3	4	3	2	2	jav.
Héves Elemér izr.	2	3	3	3	3	2	4	2	2	2	jav.
Jónás Jenő izr.	1	3	3	2	2	2	3	3	3	1	fell.
Junksz János r. k.	k	i	1	é	p	e	t	t			
15. Kompsz Árpád r. k.	2	3	3	3	2	3	3	3	2	1	fell.
Kovács László r. k.	2	3	4	4	3	3	3	4	3	2	n.lép.
Láday István r. k.	2	3	3	3	2	2	3	3	3	1	fell.
Luczás Elemér g. k.	2	3	3	4	3	3	3	4	2	1	n.lép.
Ludeser Alajos r. k. öszt.	1	2	2	2	2	1	2	2	2	1	fell.
20. Martin Ferenc r. k.	2	3	3	1	3	1	3	3	1	1	fell.
Mayer Áron izr.	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	fell.
Medák Alajos r. k.	k	i	1	é	p	e	t	t			
Mikolay István ev. ref.	v	i	z	s.	n	e	m	t	e	t	
Orbók Kálmán r. k.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	fell.
25. Pap Endre g. k.	2	3	3	3	2	3	3	3	3	1	fell.
Pausz Aladár r. k.	1	2	2	1	2	2	1	1	1	1	fell.
Potássy János r. k.	k	i	1	é	p	e	t	t			
Reisenbüchler Jenő r. k.	1	3	3	3	2	1	3	2	2	1	fell.
Sepler András r. k.	k	i	1	é	p	e	t	t			
30. Spetka Béla r. k.	1	2	2	2	1	1	2	2	1	1	fell.
Szabó István r. k.	1	3	4	3	3	2	3	3	3	1	jav.
Szálka József r. k.	2	3	3	3	3	2	3	2	2	2	fell.

A tanuló neve s vallása; ösztöndíjas-e? ismétlő-e?	Vallás	Magyar nyelv	Latin nyelv	Német nyelv	Történelem	Természett. földr.	Számítás	Rajzoló mértan	Testgyakorlat	Magaviselet	A tanári test. ált. ítélete
Szűcs Gyula ev. ref.	3	3	4	4	3	3	4	3	2	2	n. lép.
Trefszker György r. k.	1	2	2	2	1	1	2	2	1	1	fell.
35. Tréger Sándor r. k.	2	2	2	3	2	3	3	3	2	1	fell.
Vanke József r. k.	1	3	3	3	2	1	3	1	2	2	fell.
Velti Mihály r. k.	2	3	3	2	2	3	3	1	1	1	fell.
Weber Ernő r. k.	2	3	3	2	3	3	3	3	1	1	fell.

Negyedik A. osztály.

A tanuló neve s vallása; ösztöndíjas-e? ismétlő-e?	Vallás	Magyar nyelv	Latin nyelv	Német nyelv	Történelem	Természettud.	Algebra	Rajzoló mértan	Testgyakorlat	Magaviselet	A tanári test. ált. ítélete
Achim Emil g. k. ism.	2	1	2	2	1	1	3	2	1	1	fell.
Balló Ferenc r. k.	3	4	3	4	3	2	3	3	1	1	n. lép.
Bánk János g. k.	3	3	4	3	3	3	3	3	2	1	jav.
Bárdoly Sándor r. k.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	fell.
5. Bodnár István r. k.	2	2	2	2	2	2	3	2	1	2	fell.
Czilli Antal r. k.	3	2	2	2	3	3	3	3	3	1	fell.
Erdélyi Rezső r. k. ism.	3	2	3	3	2	1	3	2	1	1	fell.
Ferenczik Fülöp r. k.	3	3	1	2	3	1	3	2	3	1	fell.
Fischmann Béla izr.	1	3	3	3	1	3	3	3	3	1	fell.
10. Fuchs Ferenc izr.	2	3	2	2	2	3	3	2	2	1	fell.
Gönczy Sándor g. k.	1	1	3	2	2	3	2	2	2	1	fell.
Illy Antal r. k.	2	2	3	3	2	2	4	3	1	1	jav.
Jászai Jenő r. k.	1	1	2	2	2	1	2	1	1	1	fell.
Kiss Antal r. k.	2	2	3	3	2	2	2	1	3	1	fell.
15. Kolb Lajos izr.	1	1	1	1	1	2	2	2	3	1	fell.
Kremniczky Rezső g. k.	k	i	1	é	p	e	tt				
Cs. Mayer Ernő izr.	3	3	3	3	3	4	4	3	2	2	n. lép.
Menszáros Zoltán r. k.	2	1	3	2	2	2	1	2	2	1	fell.
Müller Zoltán r. k.	2	2	2	3	2	3	3	2	2	1	fell.
20. Nemes István ev. ref.	2	3	3	3	3	3	4	3	3	2	jav.
Óváry Béla g. k.	3	4	4	4	3	3	4	3	2	2	n. lép.
Ozváth János r. k.	2	3	3	3	3	2	3	3	2	1	fell.
Papp István g. k.	1	2	1	3	2	2	3	3	2	2	fell.
Pauluk István g. k.	3	3	3	3	2	2	3	3	2	2	fell.
25. Plank Antal r. k.	2	3	4	4	3	4	4	4	2	2	n. lép.
Radlinszky Ernő r. k. öszt.	2	1	3	2	1	1	3	2	fm.	1	fell.
Radó Mihlós izr.	3	3	3	3	2	3	3	3	2	2	fell.
Richter Gyula r. k.	2	2	3	3	1	2	3	3	3	1	fell.
Simon Sándor g. k.	2	3	3	3	2	2	4	3	2	1	jav.
30. Sirola Jenő r. k.	3	2	3	2	1	3	3	3	2	1	fell.
Stecz István g. k.	1	1	2	1	1	1	2	2	3	1	fell.
Tircsy Polikárp r. k.	2	2	3	2	2	2	3	2	1	1	fell.
Uhl József r. k.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	fell.
Magántanuló:											
Illés Lajos r. k.	vi	zs	g.	n	e	m	t	e	tt		

Negyedik B. osztály.

A tanuló neve s vallása; ösztöndíjas-e? ismétlő-e?	Vallás	Magyar nyelv	Latin nyelv	Német nyelv	Történelem	Természettudomány	Algebra	Rajzoló mértan	Testgyakorlat	Magaviselet	A tanári test. ált. ítélete
Bakkay Béla r. k.	1	1	2	2	1	1	2	2	3	1	fell.
Benyovszky István r. k.	2	3	3	3	3	2	4	3	2	1	jav.
Bornstein Mór izr.	1	2	1	2	1	1	2	1	2	1	fell.
Czvegross Béla r. k.	1	1	1	1	1	1	1	1	3	1	fell.
5. Donka Károly g. k.	1	1	2	3	2	2	2	3	1	1	fell.
Erdélyi Traján g. k.	3	3	3	4	3	4	4	3	1	2	n. lép.
Fáber József r. k.	2	3	3	3	2	3	3	3	1	1	fell.
Fábry Dezső r. k. ism.	2	3	3	2	2	2	3	2	1	1	fell.
Falussy József r. k.	3	3	4	3	3	3	4	3	1	1	n. lép.
10. Fiszter Károly r. k.	1	2	3	3	2	3	2	2	1	1	fell.
Gerhárd József r. k.	2	3	2	3	2	2	3	3	1	1	fell.
Keszler Miksa izr.	2	3	4	4	3	3	4	4	2	2	n. lép.
Koczka Gyula r. k.	3	3	3	3	2	3	4	3	fm.	1	jav.
Kőrödi Zoltán izr.	2	2	2	2	1	2	2	2	3	3	fell.
15. Kovásznay László r. k.	2	3	3	3	3	2	3	3	3	3	fell.
Láday József r. k. ism.	3	3	3	3	2	3	3	3	3	2	fell.
Márkus István g. k.	3	3	3	3	2	3	3	3	3	1	fell.
Merk Pál r. k.	2	2	1	2	1	1	2	2	fm.	1	fell.
Nyikorán László g. k.	1	2	1	2	1	2	3	2	1	1	fell.
20. Oravecz Gyula r. k.	2	2	3	2	2	2	3	3	3	1	fell.
Papp László g. k.	2	3	3	3	2	2	3	3	3	1	fell.
Péchy Ferenc r. k. öszt.	2	2	2	3	1	2	2	2	fm.	1	fell.
Sághy Elemér r. k.	3	3	4	4	3	2	4	3	3	1	n. lép.
Schwarz Lajos izr.	1	2	2	2	1	1	2	2	3	2	fell.
25. Skapinyák Jenő r. k.	1	1	1	1	1	1	1	1	fm.	1	fell.
Szattler Ágoston r. k.	1	1	2	2	1	1	2	1	2	1	fell.
Szikorák Gyula g. k. ism.	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	fell.
Takács Gyula r. k.	2	2	2	3	1	2	3	2	1	2	fell.
Úveges László g. k.	b	e	t	e	g						
30. Vass Kálmán r. k.	3	3	4	4	3	3	4	4	3	1	n. lép.
Weisz Antal izr.	1	2	1	2	1	2	1	1	3	1	fell.
Weisz Lajos izr.	1	2	2	3	2	3	3	3	3	1	fell.

Ötödik osztály.

A tanuló neve s vallása ; ösztöndíjas-e ? ismétlő-e ?	Vallás	Magyar nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Német nyelv	Történelem	Természettud.	Mennyiség	Görögpótló tudalom	Görögpótló rajz	Testgyakorlat	Magaviselet	A tanári test. ált. ítélete
Bakkay Rezső r. k.	1	3	3	—	3	1	1	2	2	2	3	1	fell.
Bart Rezső r. k.	1	2	2	2	2	1	1	1	—	—	3	1	fell.
Boér Endre r. k.	3	3	4	—	3	2	3	3	2	3	3	2	jav.
Csausz István r. k.	2	2	2	2	3	1	1	2	—	—	4	2	fell.
5. Czumbel Lajos r. k.	1	1	1	1	1	1	1	1	—	—	2	1	fell.
Dán Antal r. k.	2	4	4	—	4	2	2	3	2	1	3	1	n.lép.
Déry Pál r. k.	1	1	1	2	2	1	1	2	—	—	2	1	fell.
Dombrády Endre r. k.	2	4	4	—	4	2	3	4	2	3	3	1	n.lép.
Egeli János r. k.	2	3	3	—	3	3	3	3	2	2	3	2	fell.
10. Erni Ferenc r. k.	1	2	2	2	1	2	1	1	—	—	fm.	1	fell.
Fecser Vendel r. k.	2	2	3	—	2	2	1	1	1	1	fm.	1	fell.
Gnándt Ferenc r. k. ism.	1	2	3	—	3	2	2	2	1	3	2	1	fell.
Goldberger Hermann izr.	1	3	3	2	3	1	1	2	—	—	3	1	fell.
Gombos Imre izr.	1	1	2	1	2	1	1	1	—	—	2	1	fell.
15. Göbl József r. k. ism.	2	3	3	—	3	1	1	3	2	2	fm.	1	fell.
Grüber Béla r. k.	k	i	1	é	p	e	t	t	—	—	—	—	—
Gyulai Nihály r. k.	1	3	3	2	3	2	2	2	—	—	3	1	fell.
Halász Sándor izr.	1	2	3	—	2	2	2	3	1	3	fm.	2	fell.
Harant Dezső r. k.	2	3	3	3	3	3	2	3	—	—	3	1	fell.
20. Heringer Mihály r. k.	1	1	1	1	1	1	1	1	—	—	3	1	fell.
Heves Zoltán izr.	2	3	3	—	3	2	3	3	2	2	3	2	fell.
Horváth Károly r. k.	1	1	1	1	1	1	1	1	—	—	3	1	fell.
Ilosvay Kajos r. k., öszt.	1	1	1	1	2	1	1	1	—	—	1	1	fell.
Izay Emil g. k.	2	3	3	3	3	2	2	3	—	—	3	1	fell.
25. Kacsúr Károly r. k.	2	3	3	3	3	2	3	3	—	—	3	1	fell.
Kaminszky János g. k.	3	3	4	—	4	1	2	3	2	2	4	2	n.lép.
Kiss Zoltán r. k. ism.	k	i	1	é	p	e	f	t	—	—	—	—	—
Klein Béla izr.	1	1	1	2	1	2	1	1	—	—	1	1	fell.
Knoll Andor r. k.	1	1	2	2	1	1	1	1	—	—	fm.	1	fell.
30. Kölcsey Endre ev. ref. ism.	2	3	3	—	4	2	3	3	3	2	3	2	jav.
Kölcsey Gábor ev. ref.	2	3	3	2	3	2	2	3	—	—	3	2	fell.
Láng Ferenc r. k.	1	2	2	3	2	2	1	2	—	—	2	1	fell.
Lassú Imre r. k.	1	1	2	1	2	1	1	1	—	—	1	1	fell.
Lengyel Mihály r. k.	3	3	4	3	3	2	3	3	—	—	1	2	jav.
35. Mandics István r. k.	2	3	4	—	4	2	3	3	2	2	3	1	n.lép.

A tanuló neve s vallása; ösztöndíjas-e? ismétlő-e?	Vallásán	Magyar nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Német nyelv	Történelem	Természettud.	Mennyiségtan	Görögpótló irredalom	Görögpótló rajz	Testgyakorlat	Magaviselet	A tanári test. ált. ítélete
Maresch Pál r. k.	3	3	3	—	3	2	3	3	2	3	1	2	fell.
Matécsa György g. k. ism.	2	3	3	2	3	2	2	2	—	—	2	2	fell.
Mecs Gábor g. k. ism.	2	3	3	—	3	2	3	3	3	3	3	2	fell.
Nagy Imre g. k.	2	3	3	3	3	2	3	3	—	—	3	1	fell.
40. Papp Sándor g. k.	2	3	3	3	3	3	3	3	—	—	3	1	fell.
Reiter Győző izr.	2	4	4	—	3	1	3	4	3	3	3	2	n.lép.
Rés Lőrinc r. k.	1	3	3	—	2	2	3	3	1	3	3	1	fell.
Schöber Emil r. k. öszt.	1	2	3	—	3	1	1	2	2	2	2	1	fell.
Steib Márton r. k.	1	1	2	2	1	2	2	2	—	—	3	1	fell.
45. Steinberger Jenő izr.	2	3	3	—	3	2	3	3	3	3	3	2	fell.
Stern Ede r. k.	1	2	2	1	3	1	2	2	—	—	3	1	fell.
Suta János g. k. ism.	2	2	3	2	3	2	2	3	—	—	3	1	fell.
Szaplonczay Pál r. k.	2	3	3	—	3	2	1	3	2	2	3	1	fell.
Szoták Árpád r. k.	3	3	3	—	4	1	2	3	2	2	3	2	jav.
50. Váradi Jenő izr.	1	3	3	2	2	2	3	2	—	—	3	1	fell.
Vojnár János r. k.	3	3	4	3	4	2	3	3	—	—	3	2	n.lép.
Weisz Elek izr.	1	2	3	3	2	2	2	3	—	—	3	1	fell.
Weisz József izr.	1	2	3	—	3	2	3	2	2	1	3	1	fell.
Wüldiger Jenő izr.	3	3	3	—	3	3	3	4	3	3	2	1	jav.
55. Zadránszky Ferenc r. k.	3	2	3	—	3	3	2	3	2	2	3	2	fell.
Zommer József r. k.	2	3	4	—	3	2	1	3	2	3	3	1	jav.
Zsemlicska Károly r. k.	2	3	2	3	2	2	3	4	—	—	1	1	jav.
Magántanuló:													
Teleki Tibor gróf r. k.	1	1	1	2	2	1	2	1	—	—	—	—	fell.

Hatodik osztály.

A tanuló neve s vallása ; ösztöndíjas-e? ismétlő-e?	Vallásán	Magyar nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Német nyelv	Történelem	Természettud.	Mennyiségtan	Görögpótló irod.	Görögpótló rajz	Testgyakorlat	Magaviselet	A tanári fest. ált. ítélete
Banner Zoltán r. k.	2	2	2	—	3	2	2	2	2	2	3	1	fell.
Baumgartner András r. k.	2	2	3	3	3	2	3	3	—	—	3	1	fell.
Bernáth Kálmán izr.	1	3	3	—	3	2	3	3	—	—	3	3	fell.
Bornemissza Miklós r. k.	3	2	2	—	2	1	1	3	1	2	2	1	fell.
5. Csőke Endre r. k.	k	i	1	é	p	e	tt	—	—	—	—	—	—
Deák János r. k.	1	2	2	2	3	1	1	1	—	—	fm.	1	fell.
Dobos István r. k.	1	1	2	2	2	2	2	2	—	—	2	1	fell.
Dunka János g. k.	1	1	1	1	2	2	2	1	—	—	fm.	1	fell.
Fábry Károly r. k.	2	3	3	3	3	2	3	3	—	—	—	1	2
10. Gajdos József r. k.	1	1	2	2	2	2	1	2	—	—	1	1	fell.
Gönczy István g. k. öszt.	1	1	1	1	1	1	1	1	—	—	3	1	fell.
Grodzky Eduárd r. k.	2	2	3	3	3	2	2	3	—	—	3	2	fell.
Gruber János r. k.	2	2	2	3	3	2	2	2	—	—	2	1	fell.
Jakab Sándor r. k.	2	2	2	—	3	3	1	2	1	3	2	1	fell.
15. Kacz Herman izr.	1	1	2	2	2	2	1	1	—	—	2	1	fell.
Kati József r. k.	2	2	2	3	2	2	2	2	—	—	3	1	fell.
Kiss Vilmos r. k.	2	2	2	3	3	2	1	2	—	1	3	1	fell.
Klimkó József r. k.	1	1	2	2	1	2	2	2	—	—	2	1	fell.
Koczka István r. k.	2	2	3	—	3	2	2	2	2	2	4	2	fell.
20. Kosotán László ág. h. ev.	2	3	2	—	3	2	2	3	1	2	1	2	fell.
Kovács Jenő r. k.	2	2	3	3	3	2	3	3	—	—	fm.	1	fell.
Kölcsi Kálmán r. k.	1	2	2	2	2	1	2	—	—	—	1	1	fell.
Leitner N. János r. k.	3	3	3	—	3	2	3	3	3	1	fm.	1	fell.
Lukácsy K. József r. k.	k	i	1	é	p	e	tt	—	—	—	—	—	—
25. Cs. Mayer Mihály izr.	1	2	2	2	2	1	2	—	—	—	1	1	fell.
Maresch Andor r. k. ism.	3	2	3	3	3	3	3	—	—	—	1	2	fell.
Májer Antal r. k.	1	1	1	1	1	1	1	—	—	—	2	1	fell.
Mák Antal r. k.	2	2	2	3	3	2	2	—	—	—	3	1	fell.
Merlák Ferenc r. k.	1	2	2	—	3	2	2	1	1	2	3	1	fell.
30. Mónus József ev. ref.	1	1	1	1	1	1	1	—	—	—	3	1	fell.
Munkhárt Gyula Antal r. k.	2	2	2	—	3	3	1	3	3	2	3	2	fell.
Müller Ferenc r. k.	1	1	1	2	2	2	2	—	—	—	1	1	fell.
Nonn Gyula r. k.	3	3	3	4	4	2	2	3	—	—	1	1	fell.
Ország Pál r. k.	2	2	2	—	3	1	3	2	3	3	2	1	n.lép.
35. Pauliár Géza r. k.	1	1	1	2	2	3	1	2	—	2	3	1	fell.

A tanuló neve s vallása; ösztöndíjas-e? ismétlő-e?	Vallás	Magyar nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Német nyelv	Történelem	Természettud.	Mennyiség	Görögpótló irod.	Görögpótló rajz	Testgyakorlat	Magaviselet	A tanári test. ált. ítélete
Podolcsák Imre g. k.	3	2	3	—	3	3	3	3	3	3	2	2	fell.
Reszegey Rezső r. k.	2	1	1	—	2	2	2	2	1	1	2	1	fell.
Rezutsek István r. k.	2	1	2	3	3	2	1	3	—	—	3	1	fell.
Roska Károly r. k.	1	1	1	2	2	2	1	1	—	—	4	1	fell.
40. Salamon Lajos izr.	1	2	2	2	3	2	1	2	—	—	3	2	fell.
Steuer Izrael izr.	1	1	1	1	1	1	1	1	—	—	3	1	fell.
Szalavec Bertalan r. k.	2	3	3	—	3	3	3	3	2	fm.	fm.	1	fell.
Szatmáry Sándor r. k.	3	3	3	—	3	3	1	3	3	2	3	1	fell.
Szombati István r. k.	3	2	3	—	3	2	2	3	3	3	3	2	fell.
45. Ungár Sándor izr.	2	2	2	3	2	3	3	3	—	—	2	2	fell.
Urbántsek László r. k.	1	1	2	2	2	2	1	1	—	—	3	1	fell.
Vári Iván r. k.	1	2	2	2	3	1	1	2	—	—	fm.	1	fell.
Weisz József r. k.	2	2	2	2	2	2	3	3	—	—	3	1	fell.
Wellibil Lajos r. k.	2	2	2	—	1	2	2	2	1	2	3	1	fell.

Hetedik osztály.

A tanuló neve s vallása; ösztöndíjas-e? ismétlő-e?	Vallásán	Magyar nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Német nyelv	Történelem	Természettan	Mennyiségtan	Görögpótló irod.	Görögpótló rajz	Egészségtan	Testgyakorlat	Magaviselet	A tanári test. ált. ítélete
Balogh Sándor g. k.	1	2	3	2	2	2	3	3	—	—	2	3	1	fell.
Bérczi Sándor izr.	1	2	2	2	2	1	1	2	—	—	1	2	2	fell.
Czier Antal r. k.	1	3	2	2	2	1	1	2	—	—	2	2	1	fell.
Diczig Béla r. k. n. p.	1	3	3	2	3	2	3	3	—	—	1	fm.	1	fell.
5. Fekete Gábor g. k.	1	3	3	3	3	3	3	4	—	—	2	fm.	1	jav.
Gruber Márton r. k. n. p.	1	1	3	1	2	1	2	2	—	—	1	fm.	1	fell.
Hágen János r. k. n. p.	1	2	3	3	3	2	2	3	—	—	1	fm.	1	fell.
Hirschberg Jenő r. k.	1	2	2	2	2	1	3	3	—	—	2	fm.	1	fell.
Horváth György r. k.	2	3	3	—	3	3	3	3	3	2	1	3	1	fell.
10. Imrédi Dezső r. k.	1	2	2	3	3	2	2	3	—	—	2	2	1	fell.
Jászai Viktor r. k. n. p.	m	e	g	h	a	l	t							
Keller Rudolf izr.	3	3	3	3	3	3	3	4	—	—	2	3	2	jav.
Kincsesy Antal r. k. ism.	1	2	3	3	3	2	2	2	—	—	2	2	1	fell.
Koványi Jenő izr.	1	2	3	2	2	1	3	3	—	—	2	3	1	fell.
15. Krausz Zsigmond izr.	1	2	2	—	2	3	3	2	1	1	1	3	1	fell.
Kuzsma János r. k. n. p.	k	i	l	é	p	e	t	t						
Lauritz Géza r. k. öszt.	2	3	2	3	3	3	3	3	—	—	2	3	1	fell.
Láday Dezső r. k.	2	3	3	—	3	3	3	2	2	2	1	2	1	fell.
Láng György r. k.	1	1	1	1	1	1	1	1	—	—	2	2	1	fell.
20. Mandics László r. k.	1	1	1	1	1	1	1	1	—	—	1	2	1	fell.
Marincsák Bálint r. k. n. p.	1	1	1	2	2	1	1	2	—	—	1	fm.	1	fell.
Mátyás Lajos g. k.	1	1	1	1	1	1	1	1	—	—	1	2	1	fell.
Radó Gyula izr.	1	1	1	1	1	1	1	1	—	—	1	fm.	1	fell.
Radó Marcel izr.	3	2	3	—	2	3	3	3	2	1	1	3	2	fell.
25. Rákosi Ferenc r. k. n. p.	1	2	2	2	2	1	1	2	—	—	1	fm.	1	fell.
Rezutsek Lajos r. k.	2	2	3	2	3	2	3	3	—	—	1	2	1	fell.
Rimili Antal r. k.	2	3	3	3	2	2	3	3	—	—	2	2	1	fell.
Rothman Manó izr.	1	1	1	1	1	1	1	1	—	—	2	3	1	fell.
Schroff Béla r. k. n. p.	1	1	2	2	2	2	1	2	—	—	1	fm.	1	fell.
30. Schultz Károly r. k.	1	2	3	2	2	2	2	3	—	—	2	1	1	fell.
Stecz Gergely g. k.	1	1	1	1	1	1	1	1	—	—	2	2	1	fell.
Steinberger Vilmos izr.	3	3	3	—	3	3	3	3	3	3	2	fm.	2	fell.

A tanuló neve s vallása; ösztöndíjas-e? ismétlő-e?	Vallás	Magyar nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Német nyelv	Történelem	Természettan	Mennyiség	Görögpótló irod.	Görögpótló rajz	Egészség	Testgyakorlat	Magaviselet	A tanári test. ált. ítélete
Suta János g. k.	1	3	3	2	3	2	3	2	—	—	2	1	1	fell.
Szabó Jenő r. k. n. p.	1	1	1	2	2	1	1	1	—	—	2	fm.	1	fell.
35. Szacsvey Sándor r. k.	1	2	2	3	3	1	2	3	—	—	2	2	1	fell.
Szilágyi Gábor g. k.	1	1	1	1	1	1	1	1	—	—	1	2	1	fell.
Tóth József r. k.	2	3	3	—	3	1	3	3	2	2	1	3	1	fell.
Ujlaky János r. k. ism.	1	1	3	3	3	2	3	3	—	—	1	1	1	fell.
Varga Endre r. k.	2	2	3	—	3	1	3	3	2	2	1	fm.	1	fell.
40. Váry Emil r. k.	1	1	2	1	1	1	1	2	—	—	1	fm.	1	fell.

Nyolcadik osztály.

A tanuló neve s vallása; ösztöndíjas-e? ismétlő-e?	Vallásán	Magyar nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Német nyelv	Történelem	Természettan	Mennyiségtan	Bölcsélettan	Görög pótló		Testgyakorlat	Magaviselet
										irodalom	rajz		
Ackermann Lázár izr.	1	2	3	2	2	3	3	3	2	—	—	3	2
Andráskó Mihály g. k.	1	2	3	2	3	2	3	3	2	—	—	1	1
Barna Sámuel izr.	1	3	3	3	3	1	3	3	3	—	—	3	2
Bartos Ignác izr.	1	1	2	1	2	1	2	2	1	—	—	3	2
5. Benyovszky János r. k.	2	2	3	—	3	1	3	3	3	1	3	fm.	1
Bérczi Béla r. k.	1	1	2	2	2	2	3	3	1	—	—	1	1
Bodnár Jenő r. k.	2	3	3	—	3	2	3	3	2	2	3	2	2
Bodonyi Kálmán r. k. n. p.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	—	—	fm.	1
Boer Lajos r. k.	3	2	3	3	2	2	3	3	2	—	—	3	2
10. Burda Nándor r. k.	2	3	3	—	3	3	3	3	2	2	3	2	1
Czumbil Ignác r. k.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	—	—	1	2
Ember Péter r. k. n. p.	1	1	3	3	3	1	3	3	2	—	—	fm.	1
Farkas József r. k.	1	1	3	3	3	1	3	3	2	—	—	fm.	1
Fodor Ferenc r. k. öszt.	1	1	2	—	2	1	2	2	1	1	1	3	1
15. Gönczy Miklós g. k.	1	2	3	2	3	1	3	3	1	—	—	3	1
Günther Ferenc r. k.	1	1	2	2	2	1	1	1	1	—	—	fm.	1
Handlovics Gusztáv r. k.	2	2	3	3	2	1	3	3	3	—	—	3	1
Hibola Bernát r. k.	2	3	3	3	3	3	3	3	3	—	—	fm.	1
Horváth Andor r. k. ism.	2	2	3	3	2	2	2	2	2	—	—	2	2
20. Ilucz László g. k.	1	2	2	1	2	1	3	3	1	—	—	3	2
Kerekes Ferenc izr. ism.	2	2	3	—	2	1	3	3	3	1	3	3	1
Kishalmy Lajos r. k.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	—	—	fm.	1
Klein Ignác izr.	1	2	2	2	2	2	3	3	2	—	—	3	2
Koller Lajos r. k.	3	3	3	—	2	3	3	3	3	2	1	2	1
25. Koller Pál r. k.	3	3	3	—	3	3	3	3	3	3	2	1	1
Kozma György r. k.	2	3	3	2	3	3	3	3	1	—	—	2	1
Krausz Jenő izr.	1	2	3	—	3	1	3	3	2	1	2	fm.	1
Láng Ernő r. k.	1	1	2	1	1	2	1	2	1	—	—	2	1
Lieberman Móric izr.	1	2	2	1	2	2	3	2	1	—	—	3	1
30. Molnár Imre r. k.	2	2	3	—	3	1	3	3	1	1	2	fm.	1
Nagy János r. k.	2	1	2	2	2	1	3	3	1	—	—	2	1
Nonn János r. k.	1	1	2	2	1	1	2	2	1	—	—	2	1
Pfister József r. k.	2	2	2	2	1	2	3	3	2	—	—	1	2
Prohászka Lajos r. k.	2	3	3	—	3	2	3	3	2	1	3	1	1
35. Réti Jenő r. k. öszt.	1	1	2	1	2	1	2	1	1	—	—	1	1
Scheffler János r. k. n. p.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	—	—	fm.	1

Nyolcadik osztály.

A tanuló neve s vallása; ösztöndíjas-e? ismétlő-e?	Vallás	Magyar nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Német nyelv	Történelem	Természettan	Mennyiségtan	Bölcsélet	Görög pótló		Testgyakorlat	Magaviselet
										irodalom	rajz		
Stokker Márton r. k.	2	3	3	3	3	3	3	3	3	—	—	3	1
Sváiczér László r. k.	2	1	3	3	1	3	3	3	2	—	—	2	1
Szabó János g. k.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	—	—	fm.	1
40. Szűcs Sándor r. k.	1	2	3	2	3	1	3	3	1	—	—	1	1
Tatz László r. k.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	—	1	fm.	1
Magántanulók:													
Poós Antal r. k.	1	2	3	3	2	2	3	3	3	—	—	—	—
Évva Sára r. k.	1	1	3	—	1	1	1	1	1	1	2	—	—

Statisztikai kimutatás a tanulókról.

1. A tanulók általános áttekintése.

Osztály	Tanuló			Az osztályozott tanulók közül										Az osztályozott tanulók szüleinek polgári állása																
	fővértetett	Kiváncsally vagy nem lett vizsgálatot	osztályzatot nyert	vallásra nézve						anyaanyaira nézve				nyelvismeretre nézve		Östernelő			Iparos			Kereskedő és vállalk.			Tisztviselő		Katoná	Máskértelmiségi	Munkás, napszámos, szolga	Magánzó
				róm. kath.	gör. kath.	ev. reform.	ág. h. ev.	gör. keleti	izr.	magyar	német	román	tót	eszköz magyarul beszél	lud magyarul	önálló	önálló	önálló	Nagykereskedő	Kiskereskedő	Alkalmazott	Nagykereskedő	Kiskereskedő	Alkalmazott	Állami, halósági	Magán- és társulati				
I. A.	70	6	64	43	5	4	—	12	63	1	—	—	50	64	—	6	1	—	10	—	—	3	—	20	2	1	8	5	8	
I. B.	70	7	63	37	15	3	—	8	57	1	5	—	54	63	3	6	2	—	11	1	2	3	—	22	3	—	6	1	3	
II. A.	50	5	45	27	11	—	—	7	43	—	2	—	39	45	—	9	2	—	8	—	—	3	1	4	1	—	10	3	4	
II. B.	47	3	44	27	7	1	1	—	8	44	—	—	39	44	—	4	2	—	6	3	—	4	—	5	—	1	8	5	6	
III. A.	39	2	37	25	5	2	—	—	5	37	—	—	31	37	3	5	—	2	4	—	—	—	—	13	3	1	6	—	—	
III. B.	38	5	33	19	6	2	—	—	6	33	—	—	33	33	—	8	—	—	6	—	—	6	—	—	8	—	4	—	1	
IV. A.	33	1	32	18	8	1	—	—	5	32	—	—	30	32	—	2	—	—	7	—	—	4	—	2	6	—	9	2	—	
IV. B.	32	1	31	19	7	—	—	—	5	31	—	—	25	31	1	5	2	—	8	—	—	4	—	—	2	—	8	—	1	
V.	58	2	56	36	7	2	—	—	11	52	2	1	1	37	56	1	16	1	1	8	—	5	—	13	3	1	5	2	—	
VI.	49	2	47	36	3	1	1	—	6	47	—	—	39	47	—	8	7	—	10	1	—	1	1	8	1	—	7	2	1	
VII.	40	2	38	24	6	—	—	—	8	38	—	—	29	38	1	7	—	1	3	—	—	5	—	7	4	—	5	1	4	
VIII.	43	—	43	32	4	—	—	—	7	43	—	—	30	43	4	3	—	—	5	3	—	8	—	2	8	—	7	2	1	
Összesen	570	37	533	343	84	16	2	—	88	520	4	8	1	436	533	13	79	17	4	86	8	2	46	2	96	41	4	83	23	29

2. A megosztályozott tanulók honosság szerint.

	I. A.	I. B.	II. A.	II. B.	III. A.	III. B.	IV. A.	IV. B.	V.	VI.	VII.	VIII.	Összesen
	osztályban												
Szatmár-Németiben	17	15	15	17	14	10	21	10	17	16	14	10	176
Szatmár vármegyei	24	17	21	13	9	12	7	10	22	15	13	15	178
Bereg	2	—	1	2	2	6	1	—	—	1	—	1	16
Ugocsa	3	3	1	—	3	5	—	3	2	2	2	1	25
Máramaros	4	3	2	6	—	—	1	2	6	6	5	2	37
Pest	2	5	—	—	1	—	—	—	—	—	1	1	10
Más	12	20	5	6	2	—	2	6	8	7	3	12	89
Külföldi	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	2
Összesen	64	63	45	44	37	33	32	31	56	47	38	43	533

3. Az osztályzat áttekintése.

Osztályban	Osztályzatot nyert összesen	A tanulmányi előmenetel a rendes tantárgyakat véve						A magaviselet			
		Felsőbb osztályba léphet minden tantárgyból			Nem léphet felsőbb osztályba			jó	szabályszerű	kevesebb szabályszerű	rossz
		jeles	leg-alább jó	leg-alább elégs.	egy tantárgyból elégtelen javító vizsg. becsúsztatás	Nem léphet felsőbb osztályba					
						két tárgyból elégtelen	több tárgyból elégtelen				
I. A.	64	10	14	28	3	1	8	52	10	1	—
I. B.	63	5	12	34	5	2	5	30	32	1	—
II. A.	45	2	10	28	1	2	2	29	14	—	—
II. B.	44	3	5	25	4	5	2	27	16	1	—
III. A.	37	3	5	22	5	2	—	20	17	—	—
III. B.	33	5	5	17	3	1	2	25	8	—	—
IV. A.	32	2	3	20	3	2	2	24	8	—	—
IV. B.	31	2	8	15	2	1	3	25	6	—	—
V.	56	3	10	30	7	3	3	37	18	—	—
VI.	47	4	12	30	—	1	—	37	9	1	—
VII.	38	7	6	23	2	—	—	34	4	—	—
VIII.	43	6	6	31	—	—	—	31	10	—	—
Összesen	533	52	96	303	35	20	27	371	152	4	—
		84.39%			15.61%						

Az érettségi vizsgálatok eredményének áttekintése.

a) írásbeli vizsgálat.

Jelentkezett	Vizsgáztatott	Feladvány				oidottak meg											
		jelében	jól	Kielégítően	elégítelenül												
45	45	<p>I. A magyar nyelvből: A reform-korszak költészetének jellemzése</p> <p>II. A latin nyelvből: Horatius satiráinak I-ső könyvéből az I-ső satira 1—32. sora . .</p> <p>III. A mennyiségtanból: 1. Algebrai: Egy háromjegyű számban a jegyek összege 9; ha első számjegye az utolsó helyre kerül, az új szám $\frac{5}{13}$ szorosa az előbbivel egyenlő lesz; végül a középső számjegy a másik kettőnek számtani középarányosa</p> <p>2. Mértani: Mekkora azon pentagonális dodekaédron felszíne és köbtartalma, melynek éle = 12,4 cm.?</p>				18	16	11	—	11	11	23	—	13	7	20	5

b) a szóbeli vizsgálat után,

amelyre bocsiátott	amelytől visszalépett	amelyet kiállott	érettnak nyil- vánított			Az érettségit végzettek közül										
			jelesen	jól	egyszerűen	theologiai	jogi	tanári	orvosi	gazdasági	katonai	postahivatal- noki	mérnöki	építészeti	erdészeti	színészeti
45	1	40	8	12	20	6	9	8	8	1	1	1	1	1	2	2
pályára készül lépni																

Az érettségi vizsgálatot sikerrel állotta ki 39 ifju és egy kisasszony.

Jeles fokozattal érettek 8-an: Bodonyi Kálmán, Czumbil Ignác, Günther Ferenc, Kishalmy Lajos, Réti Jenő, Scheffler János, Szabó János, Tatz László.

Jó fokozattal érettek 12-en: Bartos Ignác, Bérci Béla, Ember Péter, Fodor Ferenc, Horváth Andor, Láng Ernő, Liebermann Móric, Nagy János, Nonn János, Pfister József, Szűcs Sándor, Évva Sára.

Egyszerűen érettek 20-an: Andraskó Mihály, Benyovszky János, Bodnár Jenő, Boer Lajos, Burda Nándor, Gönczy Miklós, Handlovics Gusztáv, Hibola Bernát, Ilucz László, Kerekes Ferenc, Klein Ignác, Koller Lajos, Koller Pál, Kozma György, Krausz Jenő, Major Alajos, Poós Antal, Prohászka Lajos, Stokker Márton, Sváiczer László.

Jegyzet. Az 1905/6. isk. év kezdete előtt magánvizsgálatot tettek: Szegedy György a IV. osztályról, Vári Iván az V. osztályról és Vári Emil a VI. osztályról.

VII.
Tanszerek gyarapodása.

A) Tanári könyvtár.

- I. *Vallástan.* 3 mű.
- II. *Magyar nyelv és irodalom.* 15 mű.
- III. *Classica philologia.* 5 mű.
- IV. *Német nyelv és irodalom.* 3 mű.
- V. *Történelem.* 8 mű.
- VI. *Földrajz* 7. mű.
- VII. *Államtudományok.* 4 mű.
- VIII. *Természetrajz.* 5 mű.
- IX. *Mennyiségtan.* 1 mű.
- X. *Természettan.* 1 mű.
- XI. *Bölcészet, paedagogia.* 8 mű.
- XII. *Vegyes.* 13 mű.
- XIII. *Folyóiratok.* 24 mű.

B) Természetrajzi tár.

Vétel útján szereztetett 9 db.

C) Vegytani tár.

Vétel útján szereztetett 4 db.

D) Természettani szertár.

Vétel útján szereztetett 14 db.

96.

E) Szemléltető képek.

Vétel útján szereztetett 2 db.

F) Rajztár.

Vétel útján szereztetett 20 db.

G) Földrajzi tár.

Vétel útján szereztetett 2 db.

H) Torna-szertár.

Vétel útján szereztetett 4 db.

VIII.

Ösztöndíjak, jutalom és segélyezés.

I. Ösztöndíj-alapok.

A szatmár-egyházmegyei alapítványi pénztárban van a Szatmár-Németi kir. kath. főgimnázium róm. kath. vallású tanulói számára tett három ösztöndíj-alapítvány: *Obermayer* András szatmári nagyprépostnak, *Rudolff* Pál szatmári kanonoknak és Dr. *Lengyel* Gézának alapítványa. Az elsőből 6, a másodikból 3 jóviseletű és szorgalmas tanuló kap évenként 200—200 korona, a harmadikból 2 tanuló 80—80 korona ösztöndíjat. Ezen ösztöndíj-alapítványok megüresedett helyeit az alapítók végrendelezései szerint a *szatmári káptalan* adományozza.

Ösztöndíjas tanulók az 1905.- 906. tanévben.

- a) **Dr. Szij József**-féle 440 korona ösztöndíjat élvez:
Réti Jenő VIII. o. tanuló.
- b) **Jövedék-bírsági alapból** 200 korona ösztöndíjat élvez:
Oravecz Gyula IV. B) o. tanuló.
- c) **Alapy**-féle 420 koronás ösztöndíjat élvez:
Gönczy István VI. o. tanuló.
- d) **Obermayer**-féle alapból 200 korona ösztöndíjat élveztek:
Fodor Ferenc VIII. osztályu tanuló,
Lauricz Géza VII. „ „
Schőber Emil V. „ „
Radlinszky Ernő IV. A) „ „
Fodor Gyula I. A) „ „
Szálka Béla I. A) „ „

e) **Rudolff**-féle alapból 200 korona ösztöndíjat élveztek :

Ilosvay Lajos V. osztályú tanuló.

Erdős József III. B) „ „

Tatz Kálmán II. B) „ „

f) **Dr. Lengyel Géza**-féle alapból 80 kor. ösztöndíjat élveztek:

Ludescher Alajos III. B) osztályú tanuló.

Orbók Kálmán II. A) „ „

A 14 tanuló ösztöndíjának **összege 3020 korona.**

II. Jutalmazás.

a) Jutalomdíj-alap.

1. **Dr. Kádár Ambrus** szatmári székesegyházi kanonok „Divéky jutalomdíj“ című alapítványa (200 korona) olyan jóviseletű tanuló jutalmazására, ki a természettanban vagy természettudományban legkiválóbb előmenetelt tanúsít.

A „Divéky jutalomdíj“-at ez évben Szabó János VIII. o. tan. kapta a természettan tanulmányában tanúsított szorgalmáért.

2. **„Jandrisics János emlék-alapítvány“** 300 korona. Alapították az 1878. évben érettséget tettek 15 éves találkozásuk emlékére.

Ezen alapítvány évi kamatát azon tanuló ifjú kapja, aki a hazai történelemben a legalaposabb készülettel tudja felmutatni az érettségi vizsgálaton.

Az érettségi vizsgáló-bizottság ez évben a 15 koronányi jutalmat Tatz László jelesen érett ifjúnak ítélte oda.

3. **„Krausz Károly-alap“** (62 kor. 16 fill.) III. oszt. róm. kath. vallású szegény tanulók közül a legjobbnak karácsonyi ajándékra.

Ez évben ajándékot kapott: Orbók Kálmán III. B) oszt. tan.

4. **„Szatmári királyi katolikus főgimnázium tanári karának millenniumi alapítványa“** (1000 korona).

Ezen összegnek évi kamatai a kereszténységnek a magyar nemzetre gyakorolt felemelő hatását tárgyaló évenként kitűzendő pályakérdés díjául adatnak ki gimnáziumunkban olyan katolikus vallású tanulónak, ki legalább az utolsó három évet iskolánkban töltötte.

A díjat Scheffler János jelesen érett ifju nyerte el.

5. **„Beniczky István jutalomdíj-alap“** (400 korona).

A tőke kamatából évenként két tanuló jutalmazandó egyenlő összeggel és pedig olyanok, kiknek egyike a latin nyelv, másika a mennyiségtan tanulmányában mutat fel kiváló előmenetelt.

A latin nyelvben tanúsított előmenetelért Holczman Győző III. B) oszt. tanuló, a mennyiségtanban tanúsított előmenetelért Ilosvay Lajos V. o. tanuló jutalmaztattak.

6. „Hehelein Károly jutalomdíj-alap“ (800 korona).

Alapították az 1871. évben érettségi vizsgálatot tettek 1901. évi szeptember 30-iki találkozásuk alkalmával.

A tőke kamatát olyan ifjú kapja jutalmul az évváró ünnepélyen, ki a latin nyelvben, vagy a görög nyelvben a szokottnál kiválóbb eredményt mutat fel.

Ezen évben 40 korona jutalmat kapott Bodonyi Kálmán VIII. o. tanuló.

7. „Ifj. Lengyel Géza jutalomdíj-alap.“ Alapította Dr. Lengyel Márton korán elhunyt, példás életű fia emlékére 1902. évi május 27.-én. A tőke 500 korona. Kamatát példás életű, szegény sorsú róm. kath. ifjú kapja karácsonyi ajándéknak.

Ez évben a jutalmat Marincsák Bálint VII. osztályú tanulónak ítélte oda a tanárkar.

8. „Mizsey Imre jutalomdíj-alap“ (500 korona).

A tőke kamatait két példás életű ifjú kapja. Ez évben egyenként 12 korona 50 fillér jutalmat kaptak: Czumbel Lajos V. o. és Merlák Ferencz VI. osztályú tanuló.

9. „Lengyel Ervin Géza jutalomdíj-alap“ (500 korona).

Alapították forrón szeretett kis fiuk, néhai Lengyel Ervin Géza emlékére Lengyel Endre és Korbuly Nina.

A tőke kamatát kapja a megboldogult osztálytársai közül valamelyik róm. kath. vallású tanuló.

Ezeknek az intézetből való eltávoztása után az I. oszt. valamelyik érdemes, róm. kath. vallású tanulója.

Ez évben jutalmaztatott Skapinyák Jenő IV. B) oszt. tanuló.

10. „Jászapati Névtelennek jutalomdíj-alapja.“

Szorgalmas, jóviseletű tanuló jutalmazására 100 kor. alaptőke.

A jutalmat ez évben Marincsák Gyula I. A. oszt. tanuló kapta.

11. „Aiben Mátyás jutalomdíj-alap“ (227 korona).

Alapították az 1892. évben érettségi vizsgálatot tettek 1902. évi találkozásuk alkalmával.

A tőke kamatát olyan 5—8 osztályú ifjú kapja jutalmul, ki a magyar nyelv és irodalomban tanúsít kiválóbb előmenetelt.

Ez évben e jutalmat Bérci Béla VIII. oszt. tanulónak ítélte oda a tanárkar.

12. „Koller Pál jutalomdíj-alap.“

Alapító levél.

Nem vehetvén személyesen részt azon ünnepségen, melyet a Szatmár-Németi kir. kath. főgimnázium újra visszaállítatásának 100 éves évfordulója alkalmából a f. évi december 6-án rendez, hogy mégis valamely módon e nemes ünneplésből részemet kivehessem, elhatároztam, miszerint annak emlékére, hogy fiaim a jubiláris évben hallgatói voltak e mindenkor jóhirű intézetnek, emlékül alapítványt teszek. Ezen alapítványról a következőképen rendelkezem:

1. Alapítványitőkéül lefizetek az intézet igazgatójának kezéhez 400 azaz négyszáz koronát.

2. Az alapítvány kamatai évenként mindenkor egy összegben annak a tanulónak adassanak ki, aki a zenében legszorgalmasabbnak és legnagyobb tehetségűnek találtatott, tekintet nélkül arra, hogy az intézetben, vagy az intézeten kívül nyert a zenében oktatást.

3. Óhajtom, hogy első sorban, ha egyenlően érdemesekről van szó, a hegedűvel foglalkozók jutalmaztassanak.

4. Az alapítvány kezelésével mindenkorra a Szatmárnémeti kir. kath. főgimnázium igazgatóit bizom meg.

Jelen alapító leveletemet a mai napon három példányban kiállítottam.

Vadász, (Arad várm.) 1904. december 12.

Koller Pál.

Ezen évben jutalmaztatott Leitner János VI. oszt. tanuló.

13. „Ratkovszki Pál jutalomdíj-alap.“ Alapították azon férfiak, kik ezen gimnáziumban 1891. évben érettségi vizsgálatot tettek s 1901. évi július havában 10 éves találkozóra gyültek. Az alapító levél még nincs kiállítva. A tőke ezen évi kamatát, 10 kor., Mandics László VII. oszt. tanuló kapta a mennyiségtan tanulásaiban tanusított szorgalmáért.

b) Esetleges jutalmak.

1. **Dr. Kádár Ambrus** praelatus kanonok 2 drb. 20 koronás aranyat ajándékozott a vallástanban jeles előmenetelt tett, jó viseletű két tanuló jutalmazására.

Jutalmaztattak:

Fodor Ferencz VIII. o. tanuló és

Jászai Jenő IV. A) o. tanuló.

2. **Rajzolásban való kiváló előmenetel** jutalmazására Orosz

Endre ur 30 kor. és Ócsvár Rezső tanár ur 10 koronát ajándékoztak. Ezen összegből jutalmaztattak:

- I. díj. Tatz László VIII. (15 K.)
- II. díj. Krausz Zsigmond VII. (10 K.)
- III. díj. Mónus József VI. (5 K.)

Díjat kaptak: Fodor Ferenc VIII., Radó Marcell VII., Dán Antal V., Erdős József III. B, Tatz Kálmán II. B. (2—2 K.)

Szorgalmukkal dicséretet érdemeltek:

- Kiss Vilmos VI. osztályu tanuló,
- Munkhárt Gyula VI. „ „
- Ozváth János IV. A. „ „
- Édelmann Miksa III. A. „ „

3. **Demjanovics Endre** esp. t. kanonok egy jóviseletü gör kath. vallásu szegény ifju jutalmazására 20 koronát ajándékozott.

Ezen jutalmat kapta: Mátyás Lajos VII. osztályu tanuló.

4. **A helybeli Népbank** adományából, mely ezen értesítőben a „Pénzbeli segélyezés“ 3. pontjában van felemlítve, 10—10 kor. kaptak: Tenyák Sándor I. A), Spetka Béla III. B), Heringer Mihály V. és Urbancsek László VI. osztályu tanulók.

5. **Testgyakorlatban jeleskedők jutalmazása.** A Vall. és Közokt. Nm. Minisztérium helyi tornaverseny tartásának költségeire 100 koronát utalványozott az intézetnek; ezen összegnek a tornaverseny költségeinek levonása után fennmaradt részéből könyveket szereztünk be a kiváló tornászok jutalmazására.

A helybeli tornaegyesület 10 koronát ajándékozott egy jeles tornász jutalmazására.

Egy darab 10 kor. arannyal jutalmaztatott:

Fábry Károly VI. osztályu tanuló.

Jutalmul könyveket kaptak:

Ujlaki János, Kincsessy Antal, Rimily Antal, Bérczi Sándor, Suta János, Schultz Károly VII. osztályu tanulók.

Fábry Károly, Nonn Gyula, Kosotán László, Gajdos József, Müller Ferenc, Maresch Andor, Kölcsey Kálmán, Reszegey Rezső, Urbantsek László VI. oszt. tanulók.

Ilosvay Lajos, Lassu Imre, Klein Béla, Zsemlicska Károly, Lengyel Mihály V. osztályu tanulók.

Fábry Dezső IV. B. osztályu tanuló.

6. **A Vallás- és Közokt. Nm. Minisztérium** a Fekésházy alából a magyar nyelv és irodalomból legkiválóbb növendékek jutalmazására 4 drb. díszkötésü művet küldött intézetünknek.

7. **Lővy Miksa** 10 drb. díszkötésű könyvet ajándékozott jeles tanulók jutalmazására.

8. A **Reiser János-féle** könyvkereskedés 16 darab díszkötésű könyvet ajándékozott jeles előmenetelű tanulók jutalmazására.

9. **Huszár Aladár** 7 drb. könyvet ajándékozott jeles előmenetelű tanulók jutalmazására.

10. **Weisz Izsák** antiquarius 4 drb. díszkötésű könyvet ajándékozott jeles tanulók jutalmazására.

A könyveket jeles és jó előmenetelű ifjak kapták.

III. Pénzbeli segély.

1. A **szatmáregyházmegyei alapítványi pénztárból**, — a Frinth-féle alapítvány, b. Fischer István szatmári püspök, utóbb egri érsek és Kállay György egri kanonok, — szegény tanulók segélyezésére tett alapítványaik kamataiból a mélt. káptalani helyettes úr adományozása és kijelölésével a jelen iskolai évben 22 tanuló nyert évi segélyül összesen 1040 koronát.

2. **Hehelein Károly** praelatus úr két tanuló élelmezésére 600 koronát adott

3. A **helybeli Népbank** négy szegénysorsú tanuló segélyezésére 40 koronát ajándékozott.

4. **Demjén Sándor** postafőnök ur egy szegénysorsú, árva tanuló segélyezésére 10 koronát adományozott; ez összeget Scheffer Ferencz I. osztályu tanuló kapta.

5. **Egy apa**, ki az ezen évi érettségi vizsgálaton itt tanuló fia révén érdekelve volt, hálából, hogy óhaja teljesült, 200 koronát bocsátott az igazgató rendelkezésére, hogy azt segélyezésre fordítsa. Ez összegből fejenként 20 koronát kaptak: Turner József I. A), Roszipál Károly I. B), Tatz Kálmán II. B), Fásztusz György II. A), Nagy István III. A), Ludescher Alajos III. B), Fiszter Károly IV. B), Lassu Imre V., Dunka János VI., Roska Károly VI. o. tanulók.

A pénzbeli segély és jutalom összesen 2316 korona.

IV. évi ellátás.

a) A **Hám János szatmári püspök** által alapított s a Jézustársasági atyák gondos vezetése alatt álló püspöki konviktusban alapítványi helyeken 33 gimn. tanuló és 2 az atyák kegyességéből részesül teljes ellátásban.

103.

Egy tanuló évi ellátását 400 kor. számítva, a 35 tanuló évi ellátására fordított összeg **14.000** kor. Ugyanazon konviktusban 17 tanuló a jelen iskolai évben is ebédet kapott, melynél 1 tanuló után 100 kor. számítva, a pénzérték **1700** korona.

b) A **néhai Irsik Ferenc** pápai praelatus, szatmári apátkanonok által alapított internátusban 18 gimn. tanuló részesült a jelen tanévben teljes ellátásban; egy tanuló évi ellátását 240 kor. számítva, **4320** kor., 5 tanuló ingyen ételmezést kapott, ami **500** korona értéket képvisel.

c) A **helybeli apáca-kolostorban** 11 gimn. tanuló láttatott el a jelen iskolai évben ebéd- és vacsorával; egy tanuló után 240 koronát számítva, a 11 tanuló évi ellátása **2640** kor. összegnek felel meg.

d) A **Pázmány-konviktusban** 35 tanuló részesült teljes ellátásban; ezek közül 2 teljesen díjtalanul, 7 negyedrészes díjért, 6 féldíjért láttatott el, 20 kisebb-nagyobb kedvezményben részesült. Egy-egy tanuló ellátása **400** koronába került; a nyújtott segély összege **5100** koronát tesz.

A teljes és részben való ellátás összes pénzértéke	28.260 kor.
Az ösztöndíjak összege	3.020 kor.
A pénzbeli segély és jutalom	<u>2.316 kor.</u>
Összes segélyezés	33.596 kor.

V. Utazási alap.

A tőke 1092 korona; kamata a szegényebb sorsú tanulók kirándulásának lehetővé tételére fordíttatik.

Ezen évben kirándulás nem volt; növekedett azonban a tőke a tornaverseny belépti-díjaiból 79 koronával.

IX.

T u d n i v a l ó k.

A) Az iskolába lépés föltételei.

1. A gimnázium **első osztályába** felvétetni óhajtó tanuló és az intézet **magasabb osztályaiba más intézetből** jelentkező tanuló tartozik felmutatni:

- a) születési bizonyítványát;
- b) előző évi iskolai bizonyítványát;
- c) újra oltási bizonyítványát.

2. A gimnázium **első osztályába** csak olyan tanuló vehető fel, ki a 9. életévét betöltötte és a 12.-et túl nem haladta. (A 12 évesnél idősebbek csak a tanári testület beelegetése esetén vehetők fel.)

3. A felvétel szabályszerűen az iskolaév bezárása után 2 napon s az illető iskolai év első napjain, szeptember 1., 3., 4.-én eszközölhető.

4. Felvételre mindenik tanuló **személyesen** és pedig a szülők valamelyike, vagy ezek megbízottja kíséretében tartozik jelentkezni s előző évi bizonyítványát akkor is be kell mutatnia, ha ezen intézetnek volt a növendéke.

5. Felvétel alkalmával mindenik tanulónak fizetnie kell:

felvételi díj címén	8 koronát;
értesítőre, ifjúsági könyvtárra és utazási alapra	3 koronát;
a kath. vallásúaknak énektanításért	1 koronát.

6. *Az egész évi tandíj 60 korona; ez összeget négy részben lehet fizetni; az első részletet október 11-éig, a másodikat november 20-áig, a harmadikat március 5-éig, a negyediket április 20-áig be kell fizetni. A befizetésnek a kijelölt napokat magában foglaló egy hét tartama alatt kell megtörténnie. Aki kellő időre eleget nem tesz kötelezettségének, az iskola látogatásától eltiltatik.*

7. Szegény tanulók tandíjelengedésben részesülhetnek, ha jól tanulnak s ha jó viseletűek. Tandíj elengedéséért a gimnázium igazgatójához kell folyamodni s egy éves keletűnél nem régibb szegénységi bizonyítványt kell a kérvényhez csatolni. A kérvény bélyegmentes. Tandíj

elengedést csak olyan tanuló nyerhet, ki a köteles tárgyak nagyobb részében **legalább jó eredményt s jó magaviseletet** tanúsít.

Folyamodni minden tanévben kétszer lehet és pedig szeptemberben 15.-éig és februárban szintén 15.-éig.

E) Az 1906.—1907. iskolai évre vonatkozó tudnivalók.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter 1894. évi 50667. sz. rendelete szerint a középiskolák valamennyi osztályába a beiratások már a tanév végén is eszközölhetők. Ehhez képest iskolánkba június 29. és 30.-án lehet beiratkozni és pedig 29.-én az évvárás után, 30.-án pedig 9 órától 12 óráig.

1. A tanév végén beírt tanulók az igazgatónál hagyják iskolai bizonyítványaikat s megkapják a rendes beiratkozási igazolványt.

2. A felvételi díjak e tanulóktól is azonnal beszedendők. Ha a tanév végén felvett tanulók a jövő tanév elején *szeptember 4.-ig bezárólag* az osztályfőnöknél személyesen nem jelentkezének, nemcsak a belépésre való jogosultságukat, hanem befizetett felvételi díjat is elvesztik.

3. Levélben vagy írásban való jelentkezésnek helye nincs.

Az 1906.—1907. iskolai évre szeptember hóban is lehet jelentkezni. E célból az I. és II. osztályba lépő tanulók folyó évi szeptember 1.-én, a III. és IV. osztályba lépők szeptember 3.-án, az V, VI., VII., és VIII. osztályba lépők szeptember 4.-én délelőtt 9 órától 12.-ig jelentkezzenek az igazgatónál.

Az iskolába fölvetetni óhajtó ifjú köteles magát orvosi vizsgálatnak alávetni; e vizsgálatot az iskolaorvos díjtalanul eszközli.

Akik **két tárgyból kaptak elégtelen jegyet**, javítóvizsgálatra való bocsátásra a kassai tankerületi kir. főigazgatótól kérhetnek engedélyt. A kérvényekre **1 koronás át nem irt bélyeg kell, mellékelni kell hozzá az ezen évi bizonyítványt** A kérelmet **a főigazgatóhoz kell címezni s az igazgatóhoz kell beadni július 6.-ig.**

Akik pótló vagy javító vizsgálatra engedélyt nyernek, azok közül a volt I., II., III. osztálybelieknek aug. 30.-án, a volt IV., V., VI., VII. osztálybelieknek aug. 31.-én, mindkét napon délelőtt 8 órakor kell az igazgatóságnál vizsgálatra jelentkezniök.

A magánvizsgálatot és egész osztályról pótló vizsgálatot tevők aug. 30.-án 8 órakor tartoznak az igazgatónál jelentkezni.

A kir. kath. főgimn. igazgatósága.

X.

Pázmány-konviktus.

BEVÉTEL.

	kor. fill.
1. Pénztári maradvány 1904—1905. évről	476.08
2. Lehóczky Jánosné-féle alapítvány 1905. évi kamata	72.—
3. Elhelyezett tőkék kamata	1051.03
4. Földtehermenlesítési 200 K kötv. szelv.	8.—
5. Gőzmalmi 1½ részvény 1905. évi osztal.	24.—
6. Kedvezményes ellátásban részesült tanulóktól	7572.—
7. Visszafizetett tőkékből	124.—
8. Hehelein Károly prelatus-kanonok alapítványa	2000.—
9. Balázs Antónia végr. alapítványa	400.—
10. Pap Dezső hiripi földb. alapítványa	200.—
11. Ratkovszki Pál főgimn. igazgató alapítványa	4000.—

A D O M Á N Y O K.

12. Forgách János prépost-plébános	100.—
13. Jármay Ödön földbirtokos	50.—
14. Sztároszta Elek birii tanító	40.—
15. Szatmár-Némeli város 1000 kor. 1906. évi kamatául és adományul	120.—
16. Szatmári Takarékpénztár-egyesület adománya.	50.—
17. Szatmári Népbank Részvénytársaság adománya	50.—
18. Szatmári Kereskedelmi- és Iparbank adománya	40.—
19. Szatmári Termény- és Hitelbank adománya	35.—
20. Szatmárvármegyei Takarékpénztár rt. adománya	30.—
21. Szatmári Gazdasági és Iparbank adománya	20.—
22. Szatmárvármegyei tanári kör adománya	54.10
23. Egy értesítő másodlati díja	2.—
24. Bossin József ur elengedte a gyógyszerek árát	<u>9.31</u>

16527.52

KIADÁS.

	Kor. fill.
1. 35 növendék ellátásáért	7017.—
2. Háztartási egyéb költség	1487.16
3. Amortizáció	501.30
4. Tőkésítés	<u>6550.—</u>
	15.555.46.

Vagyoni állapot az 1905—1906. év végén.

1. Pénztári készlet	972.06
2. Tőkésített pénz	24502.77
3. Aláírásilag biztosított alapítványok	1000.—
4. Lehóczky Jánosné-féle alapítvány	600.—
5. Soltész Imre alapítványa (alapít, pénztárban)	500.—
6. Földtehermentesítési kötvény	200.—
7. Gőzmalmi 1½ részvény	300.—
8. Pázmánysajtó kötvény 4 drb	400.—
9. Az intézet felszerelési leltára 10% leütéssel	1000.—
10. Az intézeti házastelek értéke a teherül rajta levő 6100 kor. amortizációs kölcsön levonása után	<u>14500.—</u>
	43974. 83.

Ehhez járul egy bazilika-sorsjegy, a 3924. sorozat 011. számú, és egy szerb nyeremény- sorsjegy, a 6766. sorozat 40. számú.

Fogadják a kegyes alapítók, pártolók és adományozók forró köszönetét az intézet előljáróságának s a segélyre szoruló ifjaknak.

Ratkovszki Pál,
elnök

Radlinszky József,
alelnök.

Fölkel Béla,
pénztáros.

TARTALOM.

1. Ratkovszki Pál igazgató jubileuma	3
2. Az iskola 1905—906. életéről	83
3. Tanári személyzet	41
4. Az 1905—906. évi tanítás tárgyának kimutatása	44
5. Tanulók érdemsorozata	69
6. Statisztikai kimutatás a tanulókról	91
7. Tanszerek gyarapodása	94
8. Ösztöndíjak, jutalmak és segélyek	97
9. Tudnivalók	104
10. Pázmány-konviktus	106